Leto VII, štev. 93 | Ljubljana, sobota 24. aprila 1926 | Poštnina pavšalirana. | Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon štev. 72, ponoči tudi štev. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 36.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 492

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana' št. 11.842 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 23. aprila.

G. Pašić za novinarje ni bil prijeten ministrski predsednik. Malokdaj je kaj povedal. Z izjavami je skrajno štedil.

Danes je po dolgem zopet enkrat izšla v novinah daljša izjava iz njegovih ust. To pot je stvar zelo resna. G. Pašić je začel razračunavati z Ljubomirom Jovanovićem.

Kot mlad političen emigrant je Ljuba Jovanović iz Boke Kotorske prišel v Beograd in si je s svojim talentom znal ustvariti ugledno pozicijo v radikalni stranki in v znanstvenem svetu. Njegova podoba menjava v svetlobi in mraku. Med svetovno vojno vsemogočni notranji minister je izpeljal solunski proces ter neizprosno nadziral celo Srbijo v emigraciji. Ob zaključku vojne je bil pač najbolj omražena oseba v Srbiji. Ni se smel prikazati nikamor in ni mogel zavzeti nobenega važnejšega mesta, ker ga je pol Srbije bojkotiralo kot strahovitega krvnika in uničevalca svoboščin.

Zlasti Davidovićevi demokrati so bili v tem bojkotu tako složni in dosledni, da Jovanović ni mogel stopiti v noben koalicijski kabinet. Radikalna stranka se zanj ni ravno zavzemala in tako je mirno in vztrajno sam pripravljal svojo rehabilitacijo.

Odločil se je pri tem za taktiko, da išče nijanso napram politiki g. Pašića in da stalno izgleda kakor njegov antipod, da s tem pridobi nasprotnike. Jovanović se že več let gerira, kakor da hoče nekaj drugega kakor Pašić. V stvari je on isti unitarist in celo centralist kakor Pašić; da pa zna postopati izven zakona, je že prej pokazal. V resnih trenutkih je Jovanović, prisiljen, da pokaže barvo, moral vedno kriti g. Pašića, a sicer je znal vzbujati mnenje, da je on drugačen in da bi bilo vse bolje, če bi on imel prvo besedo.

Ljuba Jovanović govori z vsakim nekoliko drugače in je zbog svoje nijanse napram Pašiću postal up državno-pravne opozicije in po notranjem polomu davidovićevcev tudi njihov. Leta 1924. meseca julija je g. Ljubi Jovanoviću skoro zasijala zvezda uspeha. A stari kunktator se ni upal in posledica je bila vlada Ljube Davidovića.

Od tedaj Jovanović grize na verigi. Začel je preko svojega zeta streči po Pašićevi časti. Vse to, da se akredituje še bolj pri mnogobrojnih sovražnikih Nikole Pašića in pri vsakokratni opoziciji.

Pašić je z neizmerno potrpežljivostjo opazoval to igro. Ko je Jovanović postavil Pašiću zanjko kombinacije RR, je Pašić smatral, da ji mora sam ostati na čelu, da Jovanović ne pridobi na moči. Letos pa je Jovanović v trenutku nujnosti prekinitve z Radićem zopet na nasprotni strani. Napad je koncentriran. Seveda je mnogo zraven slučaja in zlonamernih pomagačev, a Jovanović se obnaša tako, da se more sumiti, da je on centrum vse akcije proti Pašiću.

Danes pa je šel Pašić preko Rubikona. Po današnji izjavi mora priti stvar do obračuna pred radikalnim glavnim odborom. Izid je v naprej gotov. Jovanović mora ali čisto kapitulirati, ali pa iz stranke. Izoliran bo, kakor sta bila Protić in Nastas Petrović. Ako se radikali otresejo Jovanovića, se odpirajo novi vidiki za načelnejšo politiko radikalne stranke. Jovanović je pomenil stalno negacijo, ki je mnogo pripomogla k cikcaku radikalske politike. Vsem koalicijam NRS (n. pr. tudi prvi vladi PP) je kumoval Jovanović, a je vselej rad svojo deco zatajil.

V vsem svojem življenju znan kot nereden in malo delaven človek, slab gospodar, administrativno popolnoma nezmožen, spremenljiv v nazorih in taktiki kakor aprilsko vreme, je Ljuba Jovanović za najodgovornejše mesto odločno nesposoben, dasi bi v veliki organizaciji vselej lahko kot duhovit mislec in izvrsten govornik igral zavidanja vredno vlogo. Kdor nanj zida, se je še vselej prevaril. Ako hoče radikalna stranka še razvijati kako dosledno aktivnost, mora obračunati z Ljubo Jovanovićem! Če pa zastane, kakor še vedno doslej na pol pota, je njen obči razpad tik pred durmi.

Ugoden potek angleško-turških pogajanj

London, 23. aprila. d. Po vesteh iz Carigrada so angleško-turška pogajanja zopet znatno napredovala. Sedaj računajo s tem, da poslanik Lindsay ne odpotuje iz Angore, dokler ne podpiše dogovora s Turčijo. Pooblastila poslanika Lindsaya obsegajo tele točke: 1. revizija meje Mosula, kakor jo je predlagal Svet Zveze narodov, in sicer v *prilog Turčije*, 2. posojilo Turčiji, 3. angleško-turška pogodba o nevtralnosti po vzoru francosko-turške in 4. *takojšnji vstop Turčije v Zvezo narodov.*

Po vsej Sloveniji gre glas, le „Domovina" je za nas!

General - pardon med korupcijonisti

Pravilno mnenje Svetozarja Pribičevića o situaciji. — Radićeva kapitulacija: general-pardon med korupcijonisti. — Radić izgubil zadnjo trohico ugleda. — Nova RR.: ena rakev za radičevce in radikale.

Beograd, 23. aprila p. Dogodki včerajšnjega dne v Zagrebu so potrdili mnenje Sv. Pribićevića o politični situaciji. On je takoj v početku druge vlade g. Uzunovića povdaril, da dr. Nikić in Šuperina nimata nikogar za seboj.

Prav tako pravilno pa je bilo tudi naziranje vlade, da treba Radića samo krepko zagrabiti, a da zleze na kolena ali pa v luknjo. Pritisk z dokumenti o korupcijskih aferah vodstva HSS je imel uspeh, ker so člani vodstva dr. Maček in dr. že izvajali konsekvence. Učinkovalo je tudi na St. Radića, da je imel včeraj tako servilen govor. O tem priča tudi mirna in nedolžna resolucija, v kateri je stranka kvitirala Radićevo odstranitev iz ministrstva samo z izrazom zaupanja svojemu šefu. Niti proti disidentoma dr. Nikiću in Šuperini niso bili storjeni nobeni koraki. Javno mišljenje vidi v Radićevi kapitulaciji samo nov dokaz, da je HSS glede na korupcijske obtožbe kriva in da hoče svoj moralni poraz skriti s tem, da si s korupcijonisti da medsebojni »general-pardon«. S to novo kapitulacijo je Radić izgubil zadnjo trohico ugleda, ker se uvideva, da je s tem priznal svojo slabost glede korupcije.

Radikali z zadovoljstvom povdarjajo, da St. Radić sedaj radovoljno pristaja na to, da ne vstopi v vlado, ter verujejo tudi, da bo dovolil, da dr. Nikić in Šuperina ostaneta v vladi ter da on delegira še tri svoje ministre. Pričakujejo sicer, da bo Radić tudi tokrat pritiskal in zahteval, da imenovana dva izstopita iz vlade, a končno se bo pod pritiskom radićevskih korupcij zopet prav pohlevno umaknil. Zato se smatra, da Radićeva zahteva, da Nikić in Šuperina izstopita iz vlade, sploh ni resna.

Pod utisom popolne kapitulacije radićevcev računa beograjska neoficijelna politična javnost z možnostjo, ali celo verjetnostjo obnovitve koalicije RR. Sam, demokratski vodja, vprašan, kaj poreče k novi vladi RR brez Radića, a z Nikićem, Šuperino in tremi novimi radićevci, je izjavil: »Onda su propali i jedni in drugi (t. j. radikali in radićevci) i biće sahranjeni u jednom kovčegu.« (In pokopani bodo kar v eni rakvi.)

Radićevcev se otepajo

Radić se zopet prenaglil. — Računal je, da bo takoj zopet v vladi, sedaj pa mora za Krajačem še Krnjević k Uzunoviću. — Radić že preti. — Zadovoljstvo Šuperine.

Beograd, 23. aprila r. Dopoldne od 10. do 12. se je vršila seja min. sveta, h kateri je prišel dr. Nikola Nikić šele ob 11., ker je imel prej daljše posvetovanje z dr. Ivanom Krajačem. Smatra se, da sta dr. Nikić in dr. Krajač razpravljala o obnovi koalicije RR in da je dr. Krajač Radićev delegat pri teh pogajanjih. Ob 11. je došel v predsedstvo vlade Nikola Pašić, ki je bil videti pri odhodu čez četrt ure zelo dobro razpoložen. Na vprašanje novinarjev, kaj bo 25. aprila, je odgovoril: »E, pa vidjet će.« Minister dr. Srškić je pri odhodu s seje izjavil, da se je razpravljalo o položaju, ki je nastal po včerajšnjih zagrebških dogodkih. Dr. Benjamin Šuperina je bil optimistično razpoložen, ter je izjavil, da je sedaj vse odvisno od gospode v Zagrebu.

Beograd, 23. aprila p. Danes je dospel iz Beograda v Zagreb Tomo Kovačević, predsednik Nikićevega kluba. Posetil je Stjepana Radića ter bil ž njim dve uri v razgovoru, nakar se je takoj odpeljal v Beograd.

Po odhodu g. Kovačevića je St. Radić izjavil novinarjem nastopno: «Kovačević je prišel k meni in mi dejal, da zapušča svoj novo osnovani klub in da se vrača k nam. Mora se takoj vrniti v Beograd, da to pove svojim tovarišem. Ž njim potuje Krnjević kot naš politični odposlanec z naročilom za g. Uzunovića. Kovačević bo pozval tudi naše tovariše, da se vrnejo v stranko, toda s pogojem, da ona dva ministra podasta ostavko. Ako to storita, je vse v redu. Ako ne, bo Tomo Kovačević izjavil v skupščini, da ni več predsednik tega novega kluba. Uzunović je dobil jasen mandat za nadaljevanje politike narodnega sporazuma s seljaško stranko. Pri novih kombinacijah pride v poštev ona stranka, ki je za narodni sporazum. Uzunović bo zahteval komentarje o naših poročilih in te komentarje mu bo dal Krnjević. Naš prvi in glavni pogoj je, da se dr. Nikić in Šuperina umakneta, ker nimata zaupanja našega kluba. Naš klub bo odločil, ali moreta ostati v vladi, ker ni zadosti reči: mi smo za politiko sporazuma. Ako ju Uzunović obdrži, pomeni to, da noče sodelovanja s HSS, in potem bomo videli, kaj bomo storili. Dobil sem od kluba popolnoma svobodne roke glede svojega vstopa v vlado in rešil bom to, kakor mislim, da je najbolje.«

Pred sestankom širšega glavnega odbora NRS

Vse zavisi od poteka te seje. — Nova faza političnega življenja? Ali bo Ljuba Jovanović izključen? — Po razkolu demisija vlade?

Beograd, 23 aprila. p. Dasi so bili včerajšnji dogodki v Zagrebu zelo važni in so vzbujali izredno veliko pozornost, vendar se je nahajala danes politična javnost že največ v pričakovanju seje širšega glavnega odbora NRS, ki se vrši v nedeljo.

Napoveduje se, da bo po zaključkih te seje politično življenje v naši državi krenilo v novo fazo, v kateri bo treba rešiti vprašanje, ali se bo v naši politiki nadalje vzdrževala politična linija neprestanih skokov pod pokroviteljstvom St. Radića, ali pa se bo vrnila v edino mogočo smer narodnega edinstva. Na drugi strani se obeta, da bo seja zelo burna in borbena radi medsebojnih osebnih razračunavanj.

Današnja »Pravda« piše, da je pismo Ljube Jovanovića, poslano njegovim dalmatinskim volilcem ter objavljeno v listih tako ogorčilo Pašićeve prijatelje, da so postali nepopustljivi v zahtevi, da se mora Ljuba Jovanović izključiti iz stranke. Trdi se, da bodo proti tej zahtevi na seji širšega glavnega odbora radikalne stranke glasovali samo Miša Trifunović, Milorad Vujičić in Ninko Perić, ki pa ne bodo izvajali posledic.

Današnja Pašićeva izjava v »Politici« je predmet najživahnejših komentarjev. Nocojšnji Jovanovićev »Narodni Glas« zopet ostro obsoja Pašića in njegovo najbližjo okolico. Ljudje Ljube Jovanovića so nocoj trdili novinarjem, da je vendarle dana možnost, da bo prišlo do pomirjenja in da bo Jovanović to poskušal; ako pa bo videl, da nima uspeha, bo strahovito napadel Pašića in izzval pašićevce, da ga poženejo iz stranke.

Opozicija pričakuje, da bo v tem primeru prišlo do razkola radikalne stranke ter se zaradi tega trdi, da sedanja vlada ne bo mogla obstati do 5. maja. Misli se, da bo že po 25. aprilu podala ostavko ,ako bi ji ne konveniralo nadaljevati »sporazum« z Radićem.

Beograd, 23. aprila r. Nocoj je bila dolga seja ožjega odbora radikalne stranke pod predsedstvom Pašića. Seje se Ljuba Jovanović ni udeležil, pač pa Uzunović in vlada. Največ so razpravljali o zagrebški organizaciji. Nato so prečitali pismo Jovanovićeve radikalne organizacije v Šibeniku, v katerem strahovito napadajo pašićevca dr. Nika Novakovića in delo Pašića. Razvila se je živahna razprava, katere se je udeležil tudi Pašić. Ves njegov govor je bil naperjen proti Ljubi Jovanoviću.

Aretacija pisatelja Bevka v Gorici

Trst, 23. aprila o. **Goriški humoristični list »Čuk na palci« je bil zaplenjen, ker je objavil članek, v katerem pravi, naj vojaki tupatam zamiže, da ne vidijo vrvice in drugi takih stvari v makaronih. Koj nato je bil aretiran njegov odgovorni urednik, pisatelj Franc Bevk. Že jutri se bo vršila pred goriškim sodiščem razprava proti njemu. Ker je odgovorni urednik Bevk baje obdolžen razžaljenja italijanske vojske, noče prevzeti noben odvetnik njegove obrambe pred sodiščem.**

Pred podpisom nemško-ruske pogodbe

Berlin, 23. aprila. k. Iz vladnih krogov se izve, da so poganjanja z Rusijo neposredno pred zaključkom. Pogodba bo podpisana najbrže že v začetku prihodnjega tedna. Besedilu pogodbe bodo priključene številne note. Pogodba bo istočasno objavljena v Berlinu, v Moskvi in v drugih glavnih mestih ter bo predložena Zvezi narodov.

Poljsko-rumunska varnostna pogodba

Obe državi sta dolžni skupno braniti, svojo neodvisnost ter morate voditi sporazumno zunanjo politiko.

Bukarešta, 23. aprila d. Po izmenjavi ratifikacij je dala vlada objaviti garancijsko pogodbo s Poljsko, ki določa med drugim:

Rumunija in Poljska se obvezujeta, **da bosta medsebojno spoštovali teritorijalno docelnost in politično neodvisnost in ju branili proti vsakemu zunanjemu sovražniku.** Ako je ena ali druga država napadena, **ne da bi sama izzvala napad**, se obe pogodbenici zavezujeta, da bosta v smislu člena 16. pakta o Zvezi narodov nemudoma priskočili druga drugi na pomoč. Ako bosta obe državi kljub svoji miroljubnosti zapleteni v obrambno vojno, se obvezujeta, da ne bosta brez druge začeli pogajanj za premirje in ga tudi ne sklenili. **Obe vladi se imata sporazumeti o vprašanjih zunanje politike, ki se tičejo obeh držav. Nobena pogodbenica ne sme skleniti zveze s tretjo državo, dokler se ne sporazume z drugo.** Rumunija in Poljska se obvezujeta, da bosta sporne zadeve, ki jih ne moreta rešiti diplomatskim potom, predložili razsodišču. Pogodba je sklenjena za pet let, vendar jo ena ali druga država lahko odpove po dveh letih, mora pa drugo pogodbenico o tem šest mesecev prej obvestiti.

Briand o odnošajih z Italijo

Včeraj je odgovoril min. predsednik Briand na razne socijalistične interpelacije.

Pariz, 23. aprila s. Pri današnji razpravi o proračunu zunanjega ministrstva je stavil socijalistični poslanec Fontanier pred sedniku vlade več vprašanj glede stanja falzifikatorske afere na Madžarskem in glede zadnjih Mussolinijevih izjav.

Ministrski predsednik Briand je v svojem odgovoru izrazil željo, da bi kmalu prišlo do popolnega razčiščenja v mednarodni ponarejevalski akciji. Izjavil je, da ne bo dovolil, da bi pravičnost ne zmagala.

Glede Mussolinijevih izjav je dejal Briand, da je Francija z Italijo v najboljših odnošajih. **Italijani imajo režim, ki so si ga sami izbrali in to je njihova stvar.** Vsi diplomatski razgovori med obema sosednima državama se vodijo v duhu sporazuma in miru. Med Francijo in Italijo ni nepremostljivih interesnih nasprotij, in to je bistveno. Briand si obeta mnogo od sodelovanja obeh narodov, **toda vsakega na svoj način.** V sedanjih razmerah, ki vladajo ne samo v Evropi, ampak sploh na svetu, mora Francija **pozorno zasledovati dogodke, toda kljub temu ostane slejkoprej važen činitelj miru.**

Socijalist Pinasse je interpeliral Brianda o posledicah zasedanja Zveze narodov, ki da je povzročilo splošno razočaranje, deloma pa tudi strah. Ministrski predsednik je odgovoril, da bo imelo jesensko zasedanje Zveze po njegovem prepričanju popolen uspeh. Duh, ki preveva Francijo gotovo ne bo naletel na težave. Gotovo je, da razni dogodki ne morejo omajati zaupanja v Zvezo. Na zadnjem zborovanju so bili ti dogodki na razgovoru. Razpravljali so o njih v duhu solidarnosti. Zato tudi niso oddaljili naroda, ki ga zaenkrat še ni v Zvezi.

Glede Maroka je dejal Briand, da zasleduje Francija le mir in to brez zasedb. Mirovna pogajanja z Rifovci so se že pričela. Predsednik vlade mora prositi, da poslanci ne pokvarijo pogajanj z nezadostnimi pojasnili in neumestnimi interpelacijami.

Parlamentarna kriza v Nemčiji

Zakonski načrt o odpravnini nemškim knezom je radi stališča socijalnih demokratov nepričakovano komplificiral parlamentarni položaj ter postavil dr. Luthrovo vlado naenkrat v manjšino.

Berlin, 23. aprila. d. Zborniční odbor je na včerajšnji seji razpravljal o odpravnini nemškim knezom. Šlo je za kompromisni načrt odpravnine, s katerim naj bi se preprečilo, **da bi se pri plebiscitu, ki bo že v par tednih, izrekla večina proti odpravnini.** Vlada je že podala svoje mnenje in se izjavila, **da pomenja zakonski načrt spremembo ustave in da je za njegovo sprejetje v zbornici potrebna dvetretjinska večina.** Ta večina pa je mogoča le, ako glasujejo za zakon socijalni demokrati ali pa nacijonalisti, dočim bi se ostale stranke, ki niso zanj, vsaj deloma vzdržale glasovanja. Doslej so smatrali, da bodo socijalisti glasovali za zakon, na včerajšnji seji pa je bil z 11 proti 10 glasovom sprejet delni člen, ker socijalisti niso prodrli z lastnim predlogom, po **katerem naj bi zakon veljal tudi za nazaj.** Zaradi izida tega glasovanju so morali razpravo prekiniti.

Vprašanje odpravnine odstavljenim knezom je sedaj v ospredju vsega zanimanja javnosti. Od njega je tudi precej odvisna sedanja vladna koalicija in kabinet sam. Državni kancler dr. Luther je po nepričakovanem glasovanju v zborničnem odboru hitro posegel vmes in razpravljal še včeraj z voditelji vladnih strank in s prusko vlado. Sedaj gre za tem, da dobi kompromisni predlog tako obliko, da pristanejo nanj tudi socijalni demokrati.

Sprejetje zakonskega predloga s pomočjo nemških nacijonalcev je, kakor vse kaže, danes nemogoče, čeprav govore nekateri, da to ni popolnoma izključeno. Nekateri listi menijo, da utegne dovesti stvar do kabinetne krize in do popolne spremembe vladne koalicije. Računati da je tudi z možnostjo izstopa demokratov iz koalicije. Položaj postaja vedno bolj zapleten, tako da se že pojavljajo glasovi, da ni izključen razpust zbornice.

Berlin, 23. aprila b. Pogajanja državnega kanclerja dr. Luthra z zastopniki vladnih strank, ki so se včeraj prekinila, ker niso imela zaželjenega uspeha, so se danes dopoldne nadaljevala. Državni kancler namerava stopiti v neposredne stike s pruskim ministrskim predsednikom, ker je Prusija na odpravnini nemškim knezom najbolj interesirana.

Madžarska afera

Zanimive izpovedbe bivšega min. predsednika Friedricha v zvezi s Pallavicinijevimi obtožbami.

Budimpešta, 23. aprila. ds. Preiskovalni sodnik je včeraj zaslišal poslanca Štefana Friedricha o ponarejevanju čeških kron. Kasneje je izjavil, da je bil zaslišan o onih podrobnostih izpovedi mejnega grofa Pallavicinija, ki še niso prodrle v javnost. Svojčas sta mu dr. Julij Meszaros in princ Windischgrätz povedala, da delata s salvom conductom vlade. Te informacije je dobil neposredno od teh dveh gospodov in jih je pri priliki sporočil Pallaviciniju, mejni grof pa jih je porabil pri svojih izpovedbah. Friedrich je bil včeraj zaslišan o tem, ali je res, da izvirajo te informacije od njega, oziroma od Windischgrätza in Meszarosa .Poslanec je te izjave potrdil. Ker je pri glavni razpravi prisegel, da bo govoril čisto resnico, zato tudi noče o aferi s francoskimi franki ničesar priti. Odgovornost naj zadene one, ki se ga tirali pred preiskovalnega sodnika. Podobno izjavo je podal poslanec Friedrich tudi preiskovalnemu sodniku

Na današnji seji zbornice je v nadaljevanju proračunske debate napadel poslanec Aleksander Szabo (vladna stranka) mejnega grofa Pallavicinija, češ, da je s svojim političnim udejstvovanjem dokazal, da spada med priseljence, ki ostanejo madžarskemu narodu v bistvu vedno tuji. Poslanec Szeder (soc. dem.) je nastopil proti trianonski mirovni pogodbi, ker da je krivična. Sicer pa je socijalno demokratska stranka proti politiki orožja in stremi za mirno revizijo pogodbe.

Angleško brzdanje fašistovskega imperijalizma

London, 23. aprila. d. Kakor poroča «Westminster Gazette», ima vodilni urednik zunanjega ministrstva William Tyrrell, ki se sedaj mudi v Rimu, nalog, naj vpliva na Mussolinija, *da se njegova politika ekspanzivnosti nekoliko umeri. Hkrati naj tudi nekoliko zmanjša koncesije, ki jih je dal zunanji minister Chamberlain rimski vladi v Rapallu glede podpiranja italijanske politike v Orientu in Afriki in ki gredo predaleč.* Vzrok temu koraku so predvsem francoske skrbi, dobavljanje orožja Turčiji po Italiji in protiukrepi turške vlade.

Boji v italijanski Somaliji

London, 23. aprila. b. Listi poročajo, da imajo kolonijalne čete, ki jih je poslala rimska vlada v italijansko Somalijo, *hude boje z domačini, ker Somalci nočejo priznati italijanskega nadvladja. Baje imajo Italijani že hude izgube.*

Francosko-ameriški sporazum še ni perfekten

Pariz, 23. aprila. s. Kakor se izve, je min. predsednik Briand brzojavno obvestil francoskega poslanika v Washingtonu, naj začasno odgodi podpis pogodbe o dolgovih, ki je bil določen za nocoj. To je storil Briand radi popoldanske opozicije v zunanji zborniční komisiji, kjer je opozicija nastopila proti opustitvi takozvane varnostne klavzule, po kateri naj bi bila francoska plačila dolgov odvisna od rednih dohodkov nemških Dawesovih vplačil.

Washington, 23. aprila. s. Francoski poslanik Beranger je izročil komisiji za ureditev dolgov nov predlog svoje vlade.

Razveljavljeno glasovanje

Washington, 23. aprila. d. Senat je svoje glasovanje o ratifikaciji ureditve plačevanja italijanskih dolgov Zedinjenim državam, razveljavil, ker se je pojavila formalna napaka. Zato pride predlog zopet v razpravo.

Pašić proti Jovanoviću

Pomembne izjave molčečega starega politika. — Stari borec se čuti duševno in telesno čil in bojevito brani svojo politiko. — Proti korupciji: «Ne nasprotujem, če obsodijo mojega sina, ako je oškodoval državo.»

Beograd, 23. aprila

Povodom pisma Ljube Jovanovića, priobčenega v splitski »Državi«, prinašu današnja »Politika« kot odgovor nanj razgovor z g. Pašićem, ki ga posnemamo v celoti in doslovnem prevodu. Urednik »Politike« navaja:

Gospoda Pašića sem našel v njegovem delovnem kabinetu. Ko sem mu razložil namen mojega poseta in ga prosil za odgovore na posamezna moja vprašanja, se je po krajšem uvodu razgovor razvil tako-le:

»Gospod predsednik, ali ste v današnji »Politiki« prečitali pismo g. Ljube Jovanovića?«

— Da. Prečital sem to pismo. Ni me iznenadilo, toda posamezni stavki v njem so zabrazdili tako daleč, da je napadeno tudi moje obiteljsko življenje. Moje načelo je, da vedno odpuščam žalitve, ki se tičejo osebno mene, ni mi pa lahko odpuščati žalitve, storjene ženskim članom moje obitelji, ki so pod mojo streho in mojo zaščito. G. Jovanović mi očita, zakaj nisem preprečil obrambe svojega sina, ko je bil neusmiljeno napadan. A taisti g. Jovanović ni smatral za umestno, da bi preprečil napade na mojega sina, **vsaj dotlej, dokler sodišče ne izreče svoje sodbe o njegovih činih, ako zares obstoje.** Gospod Jovanović je bil napram radikalni stranki dolžan preprečiti to kampanjo.

»Gospod predsednik, g. Ljuba Jovanović pravi o Vas, da ste ostarali in postali nesposobni, da bi vršili strankarske državne posle.«

— Res, da sem star. Evo, že slavim 80-letnico. Toda hvala Bogu, moje duševno stanje je popolnoma dobro, a tudi moje fizično zdravje je mnogo boljše, kakor pri kakem 60-letniku, ki ga prime politični prepih. Da, da, tudi pokojni Stojan (Protić) in pokojni Milenko (Vesnić) in pokojni Draža (Pavlović) so mi često govorili, da sem star in da naj se čuvam prepiha in prehlada. A jaz sem tudi njim govoril kakor i danes pravim: V moji obitelji so moški sto-letniki in hočejo celo preko stotega leta. A umirali so duševno popolnoma čili.

»G. predsednik, g. Ljuba Jovanović pravi o Vas, da ste nesposobni za današnje prilike v državi in da se v njih ne morete znajti.«

— To, ovaj, pravi g. Jovanović o meni. Da, pravi o meni, da sem zabit Šumadinec, ki ničesar ne vidi, kaj je preko Save in Donave. Da, tako je dejal. Ampak počakajte, gospod. V nizu desetletij smo radikalna stranka in jaz **storili vse mogoče, da izbrišemo pregraje Save, Drine in Donave in se ujedinimo s svojimi brati.** Radikalna stranka, katere šef sem celih 40 let, je možato stopala k določenemu cilju: **k osvobojenju in ujedinjenju vseh bratov, ki so sedaj za vse večne čase z nami ujedinjeni.** Že izpred sprejetja ustave sem jaz z radikalno stranko na vladi. S ponosom se oziram na svoje celokupno politično delo v prošlosti in na delo v današnji ujedinjeni domovini. V mnogem je uspeh mojih vlad, da v zemlji vlada mir in da **pri nas ni nikakih socijalnih pretresljajev,** kakor se to godi v nekaterih nam bližjih državah, da niti ne omenim pretresljajev v posameznih državah Evrope. Kraljevske vlade pod mojim predsedovanjem so konsolidirale razmere v državi. Sprejeta je bila ustava, udušeni so bili nekateri boljševiški pokreti, pomirjeni so kačaki, varno je sedaj prebivalstvo na levi obali Vardarja, ne da bi še omenjal, da so definitivno določene granice s sosednimi državami itd. itd. Takozv. hrvatsko vprašanje, ki nas je dolgo zadrževalo v notranjosti, smo načeloma odpravili z dnevnega reda. To vprašanje je krenilo v pravilni pravec in v bodoče ne bo povzročalo nikakih bojazni za edinstvo države. Ista pomoč, kakršno smo dali izmrcvarjeni Srbiji, je dana tudi bratom preko Save in Donave in jo v najširših razmerah čutijo tudi bratje Slovenci in bratje Hrvati itd. Vse vlade pod mojim predsedstvom so delovale točno po predvidenem načrtu. In sedaj g. Ljuba Jovanović pravi, da ne razumem novega časa- **Mar boljševiziranje države pomeni biti moderen človek?**

»G. predsednik, g. Jovanović pravi, da je delo radikalnih ministrov slabo, da je vedno bolj v propadanju in da bo za seboj potegnilo radikalno stranko in morda oškodovalo tudi kako pomembno institucijo v državi.«

— G. Jovanović govori o delu radikalnih ministrov in o radikalni stranki tako, kakor o tem govore nasprotniki radikalne stranke. Obstoja drug forum, bolj kompetenten, ki lahko oceni delo radikalskih ministrov in radikalne stranke. Nikakor pa ta pravica ne pripada g. Jovanoviću in on ne bi smel pošiljati pisem take vsebine radikalom v Dalmaciji. Kar se tiče izjave g. Jovanovića **o možnosti oškodovanja kake pomembne institucije v državi,** moram reči, da ne vem, **kam s temi besedami meri g. Jovanović. Take besede se od politika ne smejo čuti, ker so motne in nedoločne!**

»G. predsednik, g. Jovanović trdi, da se bo ta kriza nesrečno zaključila za radikalno stranko.«

— Ne gre za to, ali bo radikalna stranka dominirala pri upravi države, marveč gre za to, ali bo znala čuvati svojo zdravo moč v interesu države, kralja in dinastije. Kar je zdravega v radikalni stranki, je treba čuvati in zbirati mladino, kar pa manjša njeno moralno moč, je treba odstranjevati. Radikalna stranka je uspešno izvršila dvoje velikih del svojega programa. Pred njo stoji danes še tretji del, a stranka tudi danes razpolaga s svojim velikim moralnim kapitalom. Pripravljena je, da stopi v nove borbe, da moralno in fizično, kulturno in gospodarsko dvigne celokupni naš narod.

»Gospod predsednik, g. Jovanović v svojem pismu naglašuje nekaj tudi o korupciji.«

— Kar se tiče korupcije, izjavljam, da **sem vedno bil za to, da se preprečijo vse zlorabe položaja, iz katerih so izvirale korupcije. Nimam ničesar proti temu, da se sodi in obsodi tudi moj sin-edinec — ako je oškodoval materijalne interese države — ali istotako smatram, da je treba odrediti posebno mešano anketo, ki bo brižno proučila vse afere od osvobojenja do danes, in da se krivci izročijo sodiščem.**

»G. predsednik, ali bo vprašanje obstanka g. Ljube Jovanovića v radikalski stranki zanimalo širši glavni odbor?«

— Jaz na to vprašanje ne morem odgovoriti. Morda bo, a morda tudi ne. **Izven dvoma pa je, da je g. Jovanović s svojo izjavo** — navajajoč, da sem jaz popolnoma ostarel in nesposoben, da sem vršil samovoljnosti v stranki in si prisvojil vso oblast v svoje roke, da sem celo postavljal za ministre ljudi, ki mi jih je predlagala slaba okolica, in napadajoč poleg mene tudi radikalske ministre, kakor tudi predsednika radikalskega poslanskega kluba itd. itd. — z vsemi temi činjenicami **stavil samega sebe pred dilemo: ali more še nadalje v stranki zavzemati svoj dosedanji položaj, nego ali v njej vobče lahko še nadalje ostane.**

»Smatrate li, g. predsednik, da še kdo izmed radikalov deli mišljenje g. Ljube Jovanovića.«

— To mi ni znano. Toda vsakemu onemu, ki se ne strinja z delom in pravcem radikalne stranke, je svobodno, da iz stranke izstopi in da se opredeli v svojem političnem kretanju . . . Mislim, da sem vaše ljubeznivo vpraševanje glede Lj. Jovanovića v polni meri zadovoljil. A sedaj me čakajo važnejši posli.

S temi besedami je bil razgovor zaključen.

Vrana vrani oči ne izkljuje

(Prvi vtis zopetne kapitulacije Stjepana Radića.)

Beograd, 22. aprila.

Že popoldne se je izvedelo, kako je potekel Radićev zbor v Zagrebu. Mesto možatega odgovora, da HSS sprejema boj, je izšla vijugasta izjava kluba in Radića samega, da iz vsega srca želi dalje skupaj delati z radikali. Hudo, da mu je po njih in on bo vse storil, da zopet skupaj pride ž njimi, četudi mora biti izven vlade.

Ko se je čitala v kuloarjih Narodne skupščine ta izjava, je zaoril obči in glasen smeh. **«Dakle vidite, dokaz da je kriv.»** Nas navzoče prečane, ki so sicer najhujši proti Radiću, je bilo sram, a priznati smo morali tovarišem, da imajo prav: **Korupcijska razkritja so uplašila HSS,** ponuja se radikalom medsebojno odpuščanje, kakor če žena obtožuje moža, da jo je varal, on pa ji takoj dokaže, da je ona desetkrat bolj grešila, nato pa ženica ponudi možaku nadaljno zakonsko življenje, če si drug drugemu grehe izpregledata.

Iz klubov odhajajoči politiki zlasti Davidovićevi demokrati so izjavljali, da znači današnji dan **za Radića moralen polom.** Kaj neumnosti, kaj kozli, to je izključilo Radića iz ministrstva, **a današnja samoponudba ga je moralno ubila.**

Najbolj je presenetila Radićeva izjava, da hoče **celo z Nikićem začeti pogajanja,** da ostane v klubu. O Nikiću je Radić pred par dnevi rekel, da je «žepar» in sploh tat, neznačajnež itd. Zdaj pa se že ve, da je dr. Krajač tu, da se pogaja z Nikićem. **Strašne afere mora Nikić še vedeti za Radića in njegovo družbo, da se tako trese pred njim.** Nekdo je primerjal Radićevo kapitulacijo z obnašanjem psa, ki dobi z bičem, na to pa se po trebuhu priplazi k gospodarju in mu liže čevlje.

Po prvem vtisu soditi pa se je Stipa Radić zastonj ponudil; kajti za novo ljubezen treba tudi, da ji pritrdi g. Pašić.

Iz Zveze kulturnih društev

Danes, dne 24. t. m. predavajo:

v Krškem ob 20. ga. dr. Tekla Kenk o temi: Žena mati;

v Novem mestu pri društvu Prosveta, ob 16. dr. Čadež: Brezžični brzojav;

v Laškem ob 20. g. profesor Dolžan: Postanek sveta;

v Črnomlju ob 20. g. oficijal Puhar: Alkoholizem;

v Ljubljani, pri društvu Preporod, ob 18. g. prof. Kalan: Razvoj južnega Sokola;

v Sodražici ob 20. g. Janko Blagajne: Radio;

v Dol. Logatcu ob 20. zdravnik higijenskega zavoda: Snaga (s filmom).

V nedeljo, dne 25. t. m.:

v Koroški Beli = Javornik ob 11. dopoldne g. prof. Dolžan: Pračlovek;

na Igu (Studenec) ob pol 8. zjutraj g. živinozdravnik Šlajpah: Konjereja;

na Sinjem vrhu ob 11. dop. g. ofic. Puhar Alkoholizem;

v Dragatušu ob 15. isti g. predavatelj o isti temi (s skioptičnimi slikami);

v Loškem potoku ob 20. g. Janko Blagajne: Brezžični brzojav.

Tečaj za šminkanje na Bledu.

Opozarjamo vsa društva, ki se tega tečaja udeleže, da je začetek predavanj v nedeljo dne 25. t. m. točno ob 9. uri dopoldne. Vsi udeleženci morajo biti pravočasno na mestu. Predavanja se bodo vršila v sokolskem domu na Bledu od 9. do 12. dopoldne ter od 15. do 18.

Pred občnim zborom SKS

«Brez nič, dragi Janez Pucelj ni nič!»

Jutri se vrši v Ljubljani občni zbor SKS, ki je pravzaprav že davno likvidirala, ker so jo njeni zeleni generali popolnoma zapeljali v radićevski tabor, v kolikor je še ostala, in ki jo mislijo sedaj definitivno tudi oficijelno pokopati.

Na občnih zborih se običajno polaga obračun dela v preteklem letu in prav bi bilo, da bi na jutrišnjem občnem zboru SKS to storili tudi zeleni generali ter povedali, v koliko je vodstvo SKS izpolnilo zahteve svojih pristašev, ki so jih postavili na lanskem občnem zboru dne 3. maja.

V resolucijah, ki jih je sprejel lanski občni zbor SKS, se je zahtevala **takojšnja** ustanovitev kmetijske zbornice za Slovenijo, se je ugotovilo, da slovensko gospodarstvo propada vsled **davčne preobremenitve,** da je zakon o pobiranju dohodnine star in ne odgovarja današnjim razmeram, da je zakon o taksah prirejen brez poznanja gospodarskih razmer, zahtevalo se je **izenačenje davkov,** naj Narodna skupščina **takoj pristopi k končni ureditvi agrarne reforme** z zakonom, da naj se ustanove **obljubljene kmetijske šole za Gorenjsko in Prekmurje,** zlasti pa mlekarska in sirarska šola za Gorenjsko, naj se ustvari potrebna **železniška zveza Slovenije z morjem,** da naj zagotovi **novi občinski zakon** občinam samoupravo, da naj se **cestne doklade porabijo izključno za vzdrževanje cest v Sloveniji** in tako dalje.

Te zahteve so bile na predlog strankinega podpredsednika inž. Zupančiča soglasno sprejete v pričakovanju, da bodo s Pucljevim vstopom v radićevsko vladno stranko tudi izpolnjene.

Celo leto so bili radićevci v vladi. Pet ministrov so imeli v njej in poslanec Pucelj se je neprestano hvalil v «Kmetskem listu», da **samo njegova beseda pri vladi v Beogradu nekaj velja.** Sedaj je čas, da pokaže posl. Pucelj, koliko je njegova beseda zalegla pri izpolnjevanju zahtev slovenskih kmetov. Posl. Puceli je imel kot zastopnik Slovencev v Hrvatskem seljaškem klubu za seboj 60 hrvatskih poslancev, v vladi pa pet radićevskih ministrov, brez katerih po zatrdilih samega St. Radića radikalni ministri ničesar niso mogli sklepati.

Radićevsko-radikalna večina bi **lahko** v Narodni skupščini s sprejetjem potrebnih zakonov zadovoljila vsem zahtevam, ki so bile izražene v resolucijah lanskega občnega zbora SKS, ako bi to hotela.

Po celotnem sodelovanju radićevcev v vladi in stikanju posl. Puclja v Radićevi torbi se nobena gori navedenih zahtev **ni izpolnila.** Ničesar od tega, kar je lani zahteval občni zbor SKS, naj se takoj zgodi, se ni izvršilo in **bilanca Pucljeve radićevske politike je enaka ničli.**

Kmetijska zbornica za Slovenijo se ni ustanovila, **davčna bremena so se pomnožila,** takse so ostale, kakršne so bile, **o izenačenju davkov ni ne sluha ne duha,** agrarno reformno vprašanje stoji prav tako na mrtvi točki kakor lani in se je vprašanje agrarne reforme pod ministrstvom Pavla Radića še **poslabšalo,** zahtevanih **kmetijskih šol ni,** za železniško zvezo Slovenije z morjem se **nihče ne zmeni,** novega občinskega zakona še ni, za ceste v Sloveniji ni ničesar poskrbljeno. Kratkomalo, **ničesar se ni zgodilo, kar so zahtevali pred enim letom pristaši SKS.**

Tudi o lojalnem bratskem sporazumu vseh jugoslovenskih plemen in veroizpovedi na podlagi popolne gospodarske, politične, verske in socijalne enakopravnosti vseh državljanov, o spoštovanju zakonov, priznanju absolutne narodne suverenitete, široki zakonodajni samoupravi posameznih pokrajin ter najširši samoupravi okrajev in občin, o čemer so govorile lanske resolucije občnega zbora SKS, ni nobenega duha ne sluha. Radićevsko-radikalna vlada ni ničesar storila in njena večina v Narodni skupščini ni bila sposobna, da bi jo prisilila k delu in da bi tudi sama znala izpolniti zahtevo svojih volilcev.

Popolna brezplodnost in nesposobnost na političnem, gospodarskem in socijalnem polju je znak toliko hvaljenega režima RR. Obračun, ki ga bo podajal jutri posl. Pucelj na občnem zboru SKS, bo zaradi tega zelo kratek. Na vprašanje, kaj je naredil za izpolnitev zahtev lanskega občnega zbora, mu je treba samo odgovoriti: **Nič!**

Bilanca Pucljeve in radićevske politike v delu za interese kmetskega ljudstva izkazuje **veliko ničlo, četudi izkazuje bilanca žepov posameznih radićevskih korupcijonistov velike dobičke na račun države in kmetov.**

Mislimo, da bo zaradi tega tudi obračun pristašev SKS s posl. Pucljem kratek ter zelo lahek in da mu bodo pokazali hrbet in odgovorili: **«Brez nič, dragi Janez Pucelj, ni nič!»**

Od stopnje do stopnje...

Moralni propad HSS. — Iz levov cucki, ki ližejo bič. — Ali more pošten človek še biti radićevec?

Radić je stopil v areno kot preganjalec korupcije. Tedaj pa je začelo deževati obtožb, da je vodstvo HSS samo tako koruptno, da spada na zatožno klop. Uspeh je porazen. Dokazi vsi fotografirani in objavljeni. Vsakdo takoj vidi, da drže.

Kakor imajo taki značaji navado, je Radić že padel na trebuh in prosil za milost. **Mesto da obračuna z lastno korupcijo in boj nadaljuje, ponuja spravo.** Njegova ponudba za novo vlado RR je v stvari ponudba, **da se obojestranska korupcija pokrije s plaščem večine.** Nikdar ni lev tako hitro stisnil repa in polizal biča, ki ga je razkrinkal.

Kar pa je naravnost gorostasno, je Radićevo stališče napram Nikiću. **Te dni ga je Radić označil za žeparja in tatu, a sedaj pravi, da se lahko vrne v HSS in Radićev klub.** Kakšne pojme o časti naj ima navaden človek, če tako govori voditelj in bivši minister? Tudi tega si ni možno razlagati drugače, kakor **da se Radić boji nadaljnih razkritij in da mu gre za to, da pokrije dosedanje obtožbe.**

Že ponudba Radićeva, da gre zopet z radikali in z Nikićem, je po dosedanjih obtožbah **popoln moralni krah g. Radića.** To je res ponudba vrane, da vrani oči ne izkljuje.

Ako pa bi prišlo do obnove RR, bi to bila drzna šala z državo, ki bi pač ne imela nobene življenske moči in bi kmalu, a za gotovo pokopala **obe** stranki v skupen grob.

Sedaj javnost čaka, ali bo glavni odbor NRS znal zavzeti pravilno stališče proti korupciji in pokazati stranki nova pota, zlasti pa pot h končnemu obračunu z Radićem.

Toliko je vsekakor gotovo, da dostojen človek, ki kaj drži nase in na svojo čast, danes ne more biti več radićevec. Ta posebna čast ostane prihranjena našim zelenim generalom in njihovim kapralom.

Lani po volitvah je pisal «Kmetijski list», da pričakuje od nove vlade in sploh od vsake vlade, da bo ubila korupcijo in zmanjšala davke. Slovita vlada sporazuma RR pa ni ubila korupcije, pač pa jo je še povečala. Vsi listi so objavili pisma in njihova faksimila, iz katerih je razvidno, da so **baš člani vodstva Radićeve stranke uganjali najgršo korupcijo,** posl. Pucelj pa ima to drznost, da piše v «Kmetskem listu»: «Na naši strani je poštenost, na nasprotni gosposki zvijača, pri nas borba korupciji, volja za delo v korist ljudstva, pri nasprotnikih zaščita korupcije.» Lepa poštenost je to, če radićevci izsiljujejo od firm in zasebnikov za državne posle denar in si puste za nakup državnih telefonskih aparatov in državnih poslopij izplačevati provizije. Poštenost radićevcev je tem jasnejša, če pod vtisom teh odkritij silijo nazaj v isto vlado. Zadnji «Kmetski list» je opsoval dr. Nikića in dr. Superino s «pokvarjeno gospodo», Radić pa z «žeparji» in tatovi, v četrtek pa je izjavil St. Radić, da je ponovno pripravljen sprejeti to pokvarjeno gospodo v svojo stranko, ker se je zbal nadaljnih odkritij o korupciji v svoji starnki. Posl. Pucelj je z drugimi radićevskimi poslanci na vse to glasoval še za zaupnico vodstvu take stranke ter za nadaljevanje sporazuma s korupcijo. Za razvoj politične miselnosti posl. Puclja, ki je še lani pisal, da pričakuje od vsake vlade pobijanje korupcije, je to dejstvo dovolj značilno. — Zelo kosmat želodec bi pač moral imeti oni, ki bi s Pucljem vred vso to radićevščino požrl in ostal še naprej radićevec.

Politične beležke

Silno zanimivo razkritje

»Slovenski gospodar« je odkril o »Domovini« nekaj silno zanimivega, namreč to, da je naslovni materijal šel skozi roke g. dr. Žerjava. Stijane detektive morajo imeti klerikalci, da so to tako naglo odkrili! Ker samo velikanski ostrovidnosti se je mogla posrečiti ugotovitev, da so bile že pred meseci in tedni celim izdajam »Domovine« priložene tiskovine s pozivom vsem našim somišljenikom, da naj pošljejo na naslov dr. Žerjava imena onih oseb, katerim bi bilo po njihovem mnenju treba poslati »Domovino« na ogled. In s tem, da je »Sl. gospodar« sedaj prišel na to strahovito tajnost, mu je postalo še bolj jasno, da je »Domovina« največja sovražnica naše slovenske domovine. Grozno! Če smatra »Sl. g.« za največjo sovražnico naše slovenske domovine resnico in odkrito ter jasno besedo, potem ima prav. Če pa misli, da bodo napredek našega naroda rešile očitne laži, potem je pa za naše ljudstvo v resnici edino primerno čtivo »Slovenski gospodar«. Saj tako nesramno lagati ne zna vsakdo, kakor njegovi sotrudniki!

Koliko se je zaslužilo pri agrarni reformi?

Včerajšnja »Politika« piše: Politični krogi izražajo svoje začudenje da Maksimović ni odredil preiskave v poročevalnem uradu HSS ter pri samem dr. Mačku in Predavcu V političnih krogih se je govorilo, da se je pri izvajanju odredb o fakultativnem odkupu zemlje, ki jih je uveljavil Pavle Radić, izvršilo zelo mnogo zlorab. **Kakor se trdi, se je s temi zlorabami zaslužilo 70 miljonov dinarjev.**

Pristopajte k „Vodnikovi družbi“

Vprašanje odpravnine nemškim knezom

b Berlin, 22. aprila.

Nemško javnost že tedne in tedne razburja zadeva, ki se pri drugih narodih rešuje v podobnih slučajih z večjo naglico in z manj sentimentalnosti. Gre za odškodnino čudovito mnogobrojnih bivših vladarskih rodbin.

K cesarski družini, h kraljem in kraljičem so se pridružili veliki vojvode, vojvode, knezi in knežiči, nazadnje tudi vse plemstvo Nemčije in celo priležnice vladarjev, ki se čutijo oškodovane po nemški «revoluciji».

To vprašanje ni torej samo finančne narave, temveč ima tudi svojo družinsko, da celo komično stran.

Zahteve bivših vladajočih knezov, ki jih podpira v bistvu še vedno monarhistična sodnija, so naravnost pretirane Dočim se je moralo nemško ljudstvo zadovoljiti s petodstotno valorizacijo državnih bonov, hočejo bivši vladarji in vladarčki, da se jim izplača v polni vrednosti odškodnina za premičnine in nepremičnine, zaplenjene tekom revolucije.

Njihove zahteve dosegajo nič manj kot dve milijardi šeststo miljonov zlatih mark.

Dobro poučeni ljudje pa zatrjujejo, da so knezi spravili še pred revolucijo na varno dober del svojega imetja, ki so ga naložili v banke in zanesljiva inozemska podjetja. V Švici in na Nizozemskem so se ustanovila cela podjetja, ki so prenesla iz Nemčije vsote v skupnem znesku treh milijard zlatih mark.

Tisti, ki so v prvi vrsti zakrivili poraz Nemčije v svetovni vojni, se kažejo najnesramneje v svojih zahtevah. Hohenzollerni zahtevajo 200 miljonov zlatih mark, vštevši 300.000 juter obdelane zemlje in gozdov. In vendar jim je pohlevna republika priznala že odškodnino 35 milijonov zlatih mark.

Nekateri drugi vladarji so prejeli že nad sto milijonov in razsežna posestva. Tako je n. pr. dobil brunšviški veliki vojvoda čez 50.000 juter in se mu je priznala civilna lista milijon in pol zlatih mark. In mož še ni zadovoljen.

Vdova saško-weimarskega velikega vojvode, ki poseduje ducat gradov in 75 posestev in prejema letno «podporo» 100.000 zlatih mark od države, zahteva sedaj še naknadno apanažo!

Kaj naj si mislimo o vdovi kneza iz Schwarzburg - Rudolfstadta, ki ima dvanajst velikih domen, čez 50 posestev in vleče povrh tega letno še 100.000 zlatih mark od vlade, a se poteguje zdaj še za novo odškodnino?

S svojimi pretenzijami so se pojavili tudi vsakovrstni veliki in mali plemiči, ki so pred desetletji izgubili razne privilegije. Eden izmed brezštevilnih turinških knezov zahteva ogromno odškodnino za poškodbe, ki jih je povzročil na njegovem pohištvu po prevratu vojaški in delavski svet!

In vendar mora danes živeti nemška vojna vdova s pičlo podporo 47 zlatih mark na mesec, stoodstotni vojni invalid prejema samo po 63 mark in 2 milijona brezposelnih, ki štejejo skupaj z družinami 8 milijonov ljudi, žive le z največjo muko od skope državne podpore.

Zato vedno bolj narašča val ogorčenja proti nesramnim zahtevam bivših vladarjev in je objel vso delavno Nemčijo. Socijalisti in komunisti so se v tej zadevi zedinili in so sklenili apelirati na narod, da se to vprašanje reši z referendom.

Začeli so pobirati podpise v to svrho in njihova inicijativa je dosegla popoln uspeh. Po členu 73. ustave bi morala inicijativo podpisati ena desetina vpisanih volilcev. Če se doseže to število, se mora vršiti ljudsko glasovanje, ako prej ne sprejme parlament zakona, ki bi bil podlaga plebiscita.

Podpisovanje inicijative je že prejšnji mesec presegalo zahtevano število. Samo v Berlinu so jih nabrali že poldrugi milijon. Navzlic sabotaži desnice in vsem mogočim oviram od strani vlade se je v celi državi podpisalo do 13 milijonov ljudi, dasi bi zadostovali že štirje milijoni. Zakaj poleg delavcev so v velikem številu podpirali inicijativo tudi demokrati in katoliški centrum.

Vlada uganja vse mogoče, da ne pride do plebiscita. Predložila je državnemu zboru šepast kompromis v 24 členih. Ta predlog se nahaja zdaj že v drugem branju.

Izid cele afere bo pokazal, če je Nemčija obračunala s preteklostjo in koliko iskren je njen republikanizem.

Šah

Handicap dr. Milana Vidmarja. V soboto ob 8. zvečer igra naš velemojster dr. Milan Vidmar simultansko igro proti 12. najmočnejšim ljubljanskim šahistom. Ker se prvorazredni igralci običajnih simultank ne udeležujejo, bo prireditev silno zanimiva. Dr. Vidmar bo postavljen pred težko nalogo, da igra istočasno proti kompletni ljubljanski reprezentanci, ki je v več medmestnih tekmah pokazala visoko kvaliteto. Vkljub temu, da spada med najmočnejše igralce na svetu, bo moral dr. Vidmar napeti vse sile, da doseže dober rezultat. Ta prireditev je prva te vrste v Ljubljani ter bo brez dvoma privabila mnogo radovednežev v prostore ljubljanskega šahovskega kluba v kavarno Slon.

Kongres poljskih šahistov

V nedeljo je bil otvorjen v Varšavi vsepoljski šahovski kongres. To je po vojni prvo večje zborovanje poljskih šahistov, ki še nimajo enotne organizacije za vso državo. Sedanji kongres je namenjen v prvi vrsti ustanovitvi udruženja poljskih šahistov, ki pristopi takoj k mednarodni šahovski zvezi (Federation Internationale des Echecs FIDE.),

Povodom kongresa se vrši tudi vsepoljski šahovski turnir, ki se je pričel v torek in bo trajal tri tedne. Tudi ta prireditev je prva svoje vrste na ozemlju poljske republike, kjer so prirejali doslej samo krajevne turnirje. Zmagovalec bo proglašen mojstrom Poljske za l. 1926. Turnirja se udeležuje dvajset šahovskih mojstrov iz cele republike. Največ jih je iz Varšave (9), dalje so poslala svoje zastopnike mesta Krakov, Lvov, Poznan, Katovice, Lodz, Vilna in Bialostok. Častno pokroviteljstvo nad turnirjem je prevzel ministrski predsednik A. Skrzynski, ki se vrne koncem tega tedna iz Prage in Dunaja.

Naši kraji in ljudje

Izročitev češkoslovaških odlikovanj

Včeraj dopoldne ob 11. se je vršila v prostorih češkoslovaškega konzulata v Ljubljani intimna slavnost — izročitev redov onim, ki jih je odlikoval g. prezident češkoslovaške republike. Prostori konzulata so bili v to svrho okusno dekorirani ter opremljeni z obema državnima grboma in s slikami kralja Aleksandra in prezidenta dr. Masaryka.

Odlikovanja je izročil g. konzul dr. Resl tem-le gospodom: komandantu Dravske divizije generalu Kalafatoviću, upravniku Narodnega gledališča Mateju Hubadu, viš. žel. insp. Avg. Ludviku, profesorju dr. Ivanu Lahu, upravniku Narodnega gledališča v Mariboru dr. Radovanu Brenčiču, ravnatelju Rastu Pustoslemšku in poslancu Francu Smodeju. Na odlikovance je imel g. konzul ta-le nagovor:

»Velecenjeni gospodje! Srečen sem, da mi je bila poverjena tako častna naloga, oddati Vam znake največje časti, katero podeljuje naša domovina državljanom druge države za njih zasluge za češkoslovaško republiko.

Dolgo ni imela naša republika za proslavo prijateljev, ki so si za nio pridobili zasluge, drugega, kot izraz hvaležnosti, pozneje pa je pristopila k večji časti: k ustanovitvi reda Belega leva.

Njegove insignije Vam je v uvaževanju Vaših dragocenih zaslug za našo domovino, kot dokaz priznanja Vašega pomembnega dela za interese češkoslovaške republike podelil poglavar naše države gospod prezident dr. Masaryk in jaz sem pooblaščen, da izvršim z njimi Vaše odlikovanje. V tem svečanem momentu se Vam, gospodje, zahvaljujem za vse, kar ste storili za blagor naše domovine, da bi ohranili svojo naklonjenost in ljubezen naši dragi domovini tudi nadalje ter tako podpirali plemenita stremljenja, energijo in složno delo naših najvišjih predstaviteljev držav: Njeg. Vel. kralja Aleksandra in zospoda prezidenta dr. Toma Garrigua Masaryka, katerima pri tej priliki kličem: »Slava!«

Prvi se je za odlikovanje zahvalil g. general Kalafatović, ki je prosil g. konzula, naj tolmači iskreno zahvalo g. prezidentu dr. Masaryku, obenem pa naj izroči prisrčne pozdrave bratski češkoslovaški vojski. Po vrsti so nato izrekli svojo zahvalo vsi ostali, povdarjajoč, da bodo i v bodoče posvetili svoje sile za poglobljenje bratskih odnošajev med Čehoslovaki in Jugosloveni.

S tem je bila lepa svečanost končana in ob gostoljubni mizi g. konzula so zazvenele čaše na srečno bodočnost obeh bratskih zavezniških držav Češkoslovaške in Jugoslavije.

Kongres akademskih klubov za Zvezo narodov

gh, Beograd, 23. aprila.

Danes se je pričel tu tridnevni kongres balkanskih akad. klubov za Zvezo narodov. Ob 6.30 sta prispeli bolgarska in grška delegacija. Bolgarski delegati so dr. Ivan Bajnov, dr. Boris Jančulev in Bojan Mirčev, grško delegacijo pa vodi abs. jurist Frangistas. Včeraj sta prispela na kongres zastopnika subotiških visokošolcev Radović in Jojić in delegata ljub. akad. kluba za Zvezo narodov Zwitter in Zajec, davi pa predsednik pripravljalnega odbora za ustanovitev akad. kluba za Zvezo narodov na zagrebški univerzi abs. jurist Grujić s podpredsednikom sveta slušateljev ljubljanske univerze, ki sta povabljena na kongres kot opazovalca. Beograjske delegate vodita predsednik Milorad Simić in tajnik Pavlović.

Ves dopoldan se je vršila v novi vseučiliški knjižnici konferenca delegatov, na kateri je bil sestavljen in potrjen dnevni red kongresa. Razdeljen bo v dva javna in dva nejavna sestanka. Jutri popoldne bo poleg tega razprava o vprašanju potovanja članov mednarodne stud. federacije v Bolgarsko, kar so predlagali Bolgari že pred dvema letoma na zadnjem mednarodnem kongresu v Ženevi.

Udeleženci so danes obedovali v Grandhotelu v Zemunu in ker je v Beogradu najlepše vreme z julijsko vročino, so popoldne napravili izlet v beograjsko okolico v prijazni samostan Rakovico, popoldne so bili na čajanki pri inspektorju ministrstva prometa Pavloviću, zvečer je bila predstava Boris Godunov. Jutri bo v svečani dvorani univerze slovesna otvoritev kongresa s predavanji profesorjev in visokošolcev.

Boris Putjata,

režiser in igralec ljubljanske drame, ki je umrl lani dne 8. aprila v ruski bolnici v Pančevu, kjer je tudi pokopan. Ljubljansko dramsko gledališče vprizori v spomin njegove smrti nocoj dramatizacijo Dostojevskega »Idijota«.

O glavnem kolodvoru v Mariboru

Maribor, 22. aprila.

O tujskem prometu se mnogo piše, a manje se v tej smeri naredi. Zlasti mestu Mariboru so spočetka prerokovali velik razmah tujsko obmejnega prometa, v čemur pa smo doživeli veliko razočaranje. Vsak korak, četudi majhen, napravljen na sistematični osnovi je brezdvoma popravilo zamujenega.

Odgovor na vprašanje o ulogi mariborskega glavnega kolodvora kot važne spojne točke železniškega obmejnega prometa, leži pač vsakomur na dlani. Radi tega mora odgovarjati tudi reprezentanca tega poslopja, ki naj napravi na vsakega tujca, bodisi, ki se napoti v mesto ali se vozi mimo, takoj prvi utis ugoden, prijeten. V zadnjem času so bili storjeni že prvi koraki, bolj odlomki iz načrta celokupne preureditve kolodvora, v kolikor je mogoča izvedljivost. Postajno poslopje bodo letos prebelili, peronsko verando ter ograjo prepleskali. Nadalje bo v kratkem izvršena okrasitev poslopja, ozir. perona s cvetjem in zelenjem, kakor je sklenilo železniško ministrstvo za vso državo. Na 27 stebrih 137 m dolge peronske verande, ki je najdaljša v Sloveniji in ena največjih v Jugoslaviji, bodo pritrjeni leseni zabojčki z bršlinom, med stebri pa bosta po dve viseči košari s pelagonijami in kapucinkami. Na obeh koncih perona sta že vsajeni gliciniji, ki dosežeta v treh letih dolžino 25 m.

Posebno poglavje tvori okrasitev in preureditev nad državno cesto ugodno ležečega, obsežnega prostora pred kolodvorom. Po načrtu, ki bo po izvršitvi napravil na vsakega potnika najlepši utis pri vstopu v mesto, so zasadili po vsej strmini na Aleksandrovo cesto poleg betonske ograje še živo mejo; nadalje je napravljena v zgornji polovici fronte 4 m široka travnata greda, kjer so zasajene mlade lipe in postavljene klopi. Škoda je, da je še celotno lice nepopolno, ker ne morejo v isti obliki urediti tudi spodnje polovice prostora, kjer stojijo sedaj izvoščki in avtotaksi. Higijensko in estetično bi se dalo to vprašanje rešiti pravilno edino tako, da bi se preselili izvoščki spodaj na cesto, kjer bi bil uporaben zato dovolj širok pas, ki bi se primerno le kanaliziral. Na tem prostoru, kjer sedaj postajajo fijakerji, bi zgradila mestna občina podzemsko stranišče s kioskom; mestni stavbni urad je že izdelal tozadevni načrt. S tem bi odstranili tudi poleg stoječe, skrajno slabo stranišče, iz katerega se vedno razširja smrad. Z izvedbo celega načrta bo dobila lega kolodvora s strani mesta najlepši utis.

V kolodvorskem poslopju bodo prezidali direktni vhod iz blagajniškega vestibula na peron mesto sedanjega nepraktičnega skozi čakalnico. Pri izhodu potnikov pa se bo premaknila vratarjeva celica v širši prostor, kjer bosta napravljena dva prehoda. Primerno preureditev skrajno že potrebuje čakalnica za inozemske potnike, ki čakajo na revizijo. Okusna adaptacija, postavitev potrebne opreme, zlasti za zimski čas, je najmanj, kar zahteva interes tujskoobmejnega prometa.

Velikopotezni in vsestranski sleparski talent

Ljubljana, 23. aprila.

Naše varnostne oblasti imajo zadnje dneve zopet veliko posla z zasledovanjem enega najbolj prevejanih in inteligentnih pustolovcev, kar jih »premoremo« med našimi ljudmi.

37letni Boleslav Polanjko, doma iz Ljubljane, ima za seboj že kaj pisano zgodovino. Udejstvoval se je tekom svojega življenja že v neštetih inteligenčnih poklicih. Bil je uslužben v več uradih kot pisarniška moč, nato je bil trgovec in prekupčevalec, udejstvoval se je kot liferant živil za Koroško med plebiscitom, nato je prišel za oskrbnika enega največjih sekvestriranih posestev na Štajersko. Preje je bil že uslužben kot solicitator pri nekem odvetniku v Ljubljani, kjer si je prisvojil in bogatil znanje za poznejše trike.

Prestal je radi različnih goljufij že večmesečno ječo, ki jo je dobil pred leti pred ljubljansko poroto. Sijajno se je razumel na goljufije potom menic in marsikak kmetič, ki mu je v svoji naivnosti zaupal, se je pozneje bridko kesal, da se je seznanil s prijaznim gospodom Polanjkom.

Po svoji ločitvi s prvo ženo, ki je živela v Ljubljani, se je v zavestl, da je tu nemogoč, naselil v Mariboru in se drugič poročil. Preživljal se je po izgubi oskrbniškega mesta na že zgoraj omenjenem veleposestvu kot prekupčevalec, slednjič pa se je potom mnogih svojih poznancev seznanil z zastopnikom neke zavarovalne družbe in postal kmalu agilen zavarovalni akviziter. Bavil pa se ni samo s tem poslom, ki je nesel premalo. Pustolovec pa je hotel živeti čim bolj razkošno, in se je predstavljal raznim trgovcem kot advokat in jih izrabljal na vse mogoče načine. Tekom časa je obral in osleparil skoro vse mariborske trgovce za manjše ali večje vsote. Mogel je torej živeti jako »nobel« in res si je držal deklo, ki je hodila samo na trg, oskrbel pa si je tudi lepo stanovanje.

Končno pa so ga ljudje v mestu vendarle spoznali. Radi večnih afer se je popolnoma diskreditiral in je zato obrnil Mariboru hrbet in pričel loviti svoje žrtve po deželi. I tu se je šel «advokata», kajti njegov namazani jezik mu je izborno služil. Povsod je izvabljal ljudem denar pod lažnjivo pretvezo, da jih tirja v imenu upnikov, ker bo sicer napravil korake pri sodišču itd. Posluževal pa se je tudi drugih trikov, tako na primer z obljubljanjem posameznikom, da jim preskrbi razne koncesije, za kar so mu morali ti dajati denar naprej, poleg tega pa izročiti še razne svoje dokumente.

Ko se je slednjič zadostno oskrbel z denarjem in tujimi listinami, je zapustil ženo in šel v Ljubljano, kjer je s pomočjo tujih dokumentov ogoljufal več ljudi. Nato pa se je odpeljal v Zagreb in od tam naprej v Novi Sad, Beograd in razna druga mesta.

Kje se nahaja trenotno, še ni znano, vendar so mu varnostne oblasti že na sledu. Zasledovani Polanjko je majhne postave, podolgastega obraza, plavih las, obrit in močno grbast na desnem plečetu.

Darujte za Sokolski Tabor

Jutri:

Smeh, smeh in smeh! Najboljša komika sveta

PAT in PATACHON

v izvrstno uspeli burki. Predprodaja vstopnic od 10 do 12. in od 2. naprej. — Telefonično naročene vstopnice hranimo do četrt ure pred predstavo. — Telefon 730.

KINO «LJUBLJANSKI DVOR»

Danes nepreklicno zadnjikrat

II. del in konec

prekrasnega monumentalnega filma

LJUBLJANSKI DVOR Kino

ZADNJI DNEVI POMPEJEV

Velike borbe v amfiteatru. Strahoviti boj z levi. Izbruh Vezuva. Potres. Grandiozne scene ognjenega dežja. Strah in groza. Kolosalna režija. — Danes zadnjikrat ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

Jutri najboljša komičarja sveta **„Pat in Patachon"** v izvrstno uspeli burki!

Predprodaja vstopnic dnevno od 10.—12. in od 2 naprej. Telefonično naročene vstopnice hranimo do četrt ure pred predstavo.

Venus — v omari

Presenečenje po stikanju za utihotapljenim blagom.

Stara je šele 19 let, doma iz Celja, sedela je v zaporu radi raznih malih in večjih pogreškov že sedemkrat in sama pravi, da to ni še niti osemkrat. Ker je prav pripravna in brhka stvarica, ni marala, da se dolgočasi in skočila je prav hitro v svet in vrtinec življenja.

Ko je sedela zadnjič v zaporu v Ljubljani, si je hotela končati življenje z lizolom in ko je bila izpuščena ter pozneje zopet aretirana, je odšla v bolnico. Iz bolnice je že po nekaj dnevih pobegnila ter se skrivala v Rožniku celih šest tednov. Toda vedno tudi ni mogla biti v gozdu, akoravno pripoveduje, da gori pravzaprav ni dolgočasno.

»Ah, koliko nas je pa bilo gori! Sleherni dan sem našla na svojem potu kako novo tovarišico!«

Včeraj ponoči je prišla v mesto in opazovala okrog kolodvora. Bila je seveda gladna. Od lakote so se ji kresale kar iskre pred očmi. Toda kmalu je prišel mimo nekdo in Tereza je odšla z njim. Carinski organi so sumili, da skriva neka ženska v Ljubljani v svojem stanovanju velike količine utihotapljenega blaga. Zato so bili poslani navse zgodaj zjutraj k njej finančni pazniki, katerim sta bila prideljena tudi za asistenco še stražnik in detektiv. Preiskali so lokal, preiskali stanovanje, pogledali pod posteljo in v kovčeke, toda utihotapljenega blaga niso našli. O njem ni bilo ne duha ne sluha. Toda! Čakajte, poglejmo še v sobo, kjer sniva in spančka domači sinček!

Potrkali so na vrata in začul se je ropot. To je bilo že sumljivo, zatorej hajd, brzo naprej! Finančni organi imajo sicer dober nos in le redko jim kaj ude. Še boljši nos pa ima detektiv. V sobi je dišalo po Rožniku in niti najmanj po popirčkih za cigarete ali morda po stročnicah. O utihotapljenem blagu ni bilo ne duha ne sluha.

»Nak, tamle je pa vendarle še omara, ki je nismo odprli! Ej, tukajle bo kaj tičalo!« si je mislil detektiv in skočil k omari. Sinček v postelji se je obrnil v stran in se zavil v odejo. Rezultat in konec je bil frapanten. Komaj je detektiv odprl vrata, se je začul presenečen vrisk in vsem se je nudil prečuden prizor. V omari so našli utihotapljeno blago. Notri je stala kot Venus v poganskem oltarju v Evinem kostumu — Tereza iz Celja ali z Rožnika, kakor hočete.

Konec je bil, da so finančni organi odšli od hiše praznih rok, detektiv in Terezinka pa sta odšla, kakor že tolikokrat, v rdečo hišo na Bleiweisovi cesti.

Pred sodniki

Anton Mikša, star znanec sodišč in specijaliziran na tatvine, je hotel vpeljati nova plačilna sredstva, do katerih se pride lahko in poceni. Hotel je poravnati Andreju Anderluhu v Cerovcu pri Rogatcu škodo, katero mu je povzročil s tatvino in za katero je že odslužil osemmesečno ječo, na ta način, da mu je izročil 9 kolkov v skupni vrednosti 2290 Din Te kolke pa je odtrgal s starih spisov in spretno izpral in odstranil žige. Trdil je, da je našel te kolke v neki slamnici v jetnišnici. Ker pa je kot hišni delavec pospravljal sodne pisarne, je verjetno, da je pri tej priliki kradel porabljene kolke. Za spopolnitev patenta je dobil od celjskega sodišča tri mesece ječe.

*

Francelj si je izposodil pri Šimnu kolo, ki ga je sicer vrnil, a ni plačal zahtevane odškodnine. Ker se je bal, da bi mu Šimen ne bil kolesa posodil, se mu je predstavil za akademičnega slikarja, menda je mislil steparja, pa se je zagovoril. Potem je nesel prodajat mecenu gospodu Packu dve lepi sliki, češ, da sta prostoročno risani, pa sta bili le dve povečani fotografiji. Gospodu Packu se je fant smilil in je sliki kupil, ne ozirajoč se na kakovost in bi ju tudi vzel, če bi bil vedel, da nista izvirni. Šimnu je pa Francelj že pred ovadbo obljubil, da mu v kratkem poravna odškodnino. Tako se je zaenkrat izvil in je bil oproščen; dobil pa je črno piko in če se zgodi še kaj podobnega, mu bo slabše predlo.

*

Stara navada, železna srajca. Pravilnost tega izreka dokazujeta Peter Coklič iz St. Jurja ob juž. želez., in Leopold Sešek iz Rodic pri Kamniku. Dasi imata že oba precej popisane kazenske liste z večjimi in manjšimi kaznimi, sta zapadla ponovno svojim navadam. Pokradla sta različno blago, obleko, ure in verižice v vrednosti 2000 Din in se potepala brezposelno po svetu. Prišla sta k posestniku Maršu in se izdala za živinska trgovca. Ker se je nahajal gospodar v vinogradu, je izvabil Sešek hčerko Frančiško s seboj, češ da gresta po očeta. Coklič pa je rekel kmetici, da naj nakrmi vole dobro, da bodo težji. Medtem, ko se je kmetica odpravila v hlev, je pa kradel po hiši kakor sraka in jo pobrisal. Tatvini so prišli takoj na sled in prijeli s pomočjo sosedov oba ptička. Pri tej priliki je Coklič grozil, da bo vsem požgal domove, da niti postelje ne bodo ostale. Da se oba bratca primerno ohladita, sta dobila od celjskega sodišča: Coklič 14 mesecev in Sešek 12 mesecev težke ječe.

*

Tam v Strahomeru je par lisjakov, ki kradejo kokoši, pa jih ne odnašajo v hosto, saj so to drugi lisjaki — kurji tatiči, ki ljubijo pečeno kuretino in rumeno juhico. Dva sta bila že zadnjič obsojena na par tednov, pa je nekdo še Jožeta vmes tlačil. Prava tatova sta pa bila poštena in sta izpovedala, da je Jože nedolžen, zato je bil oproščen.

*

«Ivan, Vi pa res radi ubogate,» je pohvalila prijazna gostilničarka Franca v Rožni dolini, mladega mesarskega pomočnika, ki je postavil razgrajača delavca Toneta na cesto. «Ivan, Vi pa res preveč radi ubogate,» je pohvalil fanta sodnik in ga obsodil na 150 Din globe, češ, da je Toneta preveč trdo postavil na cesto in mu privoščil še par brc.

*

Gospodična Mimica iz Ljubljane je bila pri stoletni vražarici, ki ji je iz kart povedala, da ima v svoji ljubezni rivalinjo v osebi ljubke vdovice Minke. Ko je prišla Mimica domov, je brž povedala sosedi, da vé o vdovici Minki skrivnost, ki je pa ne sme nikomur razodeti; tiče se pa ljubezni. Odkritosrčna soseda je takoj hitela k Minki in ji pošepetala tajnost Mimice. Minka pa takoj nad Mimico, naj ji razodene skrivnost. Pri tem sta se jeli prepirati in huda gospa Minka je skočila v Mimico in ji krepko zasadila svoje nohte v deviško ramo ter ji zagrozila, da ji bo razrezala s škarjami obraz. Udarila jo je tudi po nosu, da ji je tekla kri kakor iz škafa. Da se Minki ohladi kri in da se bo drugič premislila, bo plačala 50 Din kazni, a 50 Din Mimici za njene bolečine in za dragoceno kri.

Od nedelje dalje **John Gilbert, Aileen Pringle** znana iz filma **„Silvestrovo razuzdanega kneza"** v glavni vlogi izbranega filma mladosti, veselja, ljubezni in erotike

„Hčerka greha"

Film, ki popolnoma nič ne zaostaja za zgoraj imenovanim. Rezervirajte si za nedeljo čas za obisk tega filma!

KINO IDEAL

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Začetek ob 20 uri.

Sobota, 24.: «Idijot». Predstava v spomin obletnice Putjatove smrti. Izv.

Mariborsko gledališče

Sobota, 24.: «Tosca». C. Kuponi. Gostovanje Mitrovičevih.

Nedelja, 25.: «Grofica Marica». A. Kuponi. ad Ptuj

Peti dan gostovanja ljubljanske opere v Sarajevu: Wagnerjev «Večni mornar». V sredo zvečer je priredila ljubljanska opera v Sarajevu predstavo Wagnerjevega «Večnega mornarja», dela, ki je zgrajeno na takozvanem vodilnem motivu in kjer ima vsaka oseba po svojem značaju jasno začrtan glasbeni motiv, po katerem jo je mogoče spoznati. «Večerna pošta» piše k tej predstavi: Ljubljanska opera nam je dala z Wagnerjevim «Večnim mornarjem» enega svojih najlepših večerov. Overturo je dirigiral gosp. Balatka z divnim zanosom, za kar se mu je občinstvo zahvalilo s ploskanjem. Vsak motiv je bil jasno in ostro očrtan. Zbori so bili izvrstni zlasti v drugem dejanju in tudi oprema opere je bila prav dobra. Uloga Sente je bila poverjena gospé Čaletovi, pevki velikega dramatskega soprana, ki je posebno izrazit v višinah. S svojim glasom je pevka obvladala vse zahteve, katere stavi ta uloga na interpreta. Najvišje se je povspela pevka v baladi in v dvospevu z mornarjem. Frenetičen aplavz na koncu drugega dejanja sta ga. Čaletova in gosp. Holodkov v resnici zaslužila. Uloga Sente je bila vestno naštudirana. Gosp. Holodkov je razvil resnično sliko nesrečnega ukletega mornarja, ki mora biloditi po morju in sme le vsako leto priti na obalo, da bi našel žensko, ki bi bila pripravljena vzeti pokoro nase. V prvem dejanju je bil nekoliko indisponiran, v drugem in tretjem dejanju pa je razvil svoje ogromne glasovne in igralske sposobnosti. Daland gosp. Betetta je idealna figura. Uloge gosp. Betetta se sploh odlikujejo po najvestnejšem študiju, po bogastvu glasu ter dovršeni dikciji. S takim glasom, kakor ga ima gosp. Betetto, si je lahko osvajati občinstvo. Mary ge. Potučkove je bila glasovno in igralsko dobra, dočim je Erik gosp. Orlova zaostajal. Obisk predstave je bil odličen. — Ljubljanska opera se je poslovila na splošno zahtevo od Sarajeva šele v četrtek zvečer s Puccinijevo «Tosco» ob znižanih cenah, v kateri so peli: ulogo Scarpije gosp. Balaban iz Beograda, ulogo Tosce ga. Žaludova in ulogo Cavaradossija gosp. Knittl. Ta večer so prejeli umetniki pred predstavo v znak hvaležnosti šopke, vence in lepe darove. Bilo je tudi nekaj govorov.

Gostovanje Mitrovičevih v «Tosci». Danes, v soboto, 24. t. m. ob 8. zvečer bosta ponovno gostovala v mariborskem gledališču priljubljena gosta ga. Mitrovičeva in gosp. Mitrovič. Pri zadnjem gostovanju v tem delu sta odlična umetnika dosegla pri publiki in pri kritiki popolni uspeh. Današnja predstava «Tosce» z Mitrovičevima bo najbrže zadnja v sezoni

Mladinski koncert članov ljubljanske opere v Sarajevu. Ljubljanska opera je priredila v Sarajevu poleg svojih rednih predstav tudi koncert za mladino, na katerem je predaval o moderni slovenski glasbi ravnatelj opere gosp. Mirko Polič. Program so izvajali: ga. Thierry - Kavčnikova, gg. Banovec in Janko, katere so spremljali na klavirju gg. Balatka in Neffat, na violini pa gosp. prof. Jeraj.

Naša opera v Dubrovniku. Po zaključenem gostovanju v Sarajevu se je odpeljal ansambl ljubljanske opere v Dubrovnik, kjer nastopi danes, v soboto zvečer z Massenetovo opero «Manon» pod taktirko ravnatelja Polića. Povodom tega gostovanja priredi ljubljanska opera v Dubrovniku vokalno - instrumentalni koncert, na katerem bo obrazložil ravnatelj Polič glasbene tendence v sodobni slovenski muziki, posamezni pevci in člani orkestra pa bodo izvajali spored, ki spada k predavanju.

Dobrodelna predstava marionetnega gledališča v ljubljanskem Narodnem domu. Danes, v soboto popoldne ob 4. se vrši v Narodnem domu na Aleksandrovi cesti dobrodelna predstava marionetnega gledališča «Atena». S to predstavo proslavi «Atena» 25letnico svojega obstoja V mali dvorani se bo izvajala Poccijeva igra «Čarobne gosli».

Nova pisma Aleksandra Bloka. V Moskvi izide v najkrajšem času prvi zvezek Blokove korespondence, ki bo obsegal 254 pisem, naslovljenih večinoma na pesnikovo mater in pisanih v letih 1890. do 1909.

Beograjska razstava not. Pevsko društvo v Beogradu je otvorilo dne 11. t. m. razstavo originalnih notnih rokopisov. Razstava, katero je uredil komponist Manojlović, traja do 18. t. m. ter vsebuje zanimive dokumente, ki se nanašajo na zgodovino in razvoj jugoslovenske glasbe. Zastopani so malone vsi naši pomembni glasbeniki.

Knjiga o Levu Tolstem. Prof. Milica Bogdanovićeva iz Zagreba javlja, da je dovršila večje delo o ruskem pisatelju Levu Tolstem. Knjigo je v načelu sprejela »Srpska Književna Zadruga« v Beogradu. Publikacija obdeluje Tolstojev razvoj do »Spovedi«, stališče Tolstega napram cerkvi, evangeliju, življenju, bogu, svetu, osebnosti, nesmrtnosti in svobodi itd. Za izdalo knjige, ki bo obsegala okoli 40 tiskanih pol, pa je potrebno, da se pokrije vsai polovica stroškov s prednaročili. V ta namen se pisateljica obrača do vse javnosti s prošnjo, naj sporoči naročila ter pošlje denar na ime: Milica Bogdanović, prof. gim., Zagreb, poštni predal 353. Cena knjigi bo samo 70 dinarjev.

Collegium Musicum so ustanovili na beograjski univerzi. Predsednik ustanove je univ. prof. Bogdan Popović, cilj združenja pa je: negovati komorno, stilsko glasbo in nuditi slušateljem univerze tudi glasbeno naobrazbo, brez katere si ni mogoče misliti omikanega človeka v današnjem času. Prva produkcija združenja je bila te dni. Dr. Miloje Milojević je predaval o staroklasičnih in o novoklasičnih glasbenikih. Nato se je izvajal koncert, obstoječ iz skladb Rameau-ja, (septet za godala in Krebsov trio v D-duru). Ga. Ivanka Milojevićeva je zapela dve pesmi Glucka in Lilyja. Koncert se je zaključil z Bachovo Sonatino v C-duru. Beograd je torej obogatel za resno glasbeno inštitucijo, ki se je osnovala na pobudo samih vseučiliških profesorjev.

Akademija za pesništvo in prozodijo v Berlinu. Nemška vlada je sklenila priključiti berlinski akademiji za znanost in umetnost še poseben oddelek za poezijo in prozodijo. Prosvetno ministrstvo bo imenovalo prve člane, ki bodo pozneje sami izpopolnili svoj krožek. Za prve člane bodo imenovani: Gerhart Hauptmann, Thomas Mann in pisateljica Rikarda Huckova.

Domače vesti

«Strokovnjaki» za preiskavanje korupcije

Poleg škandala z izsiljevanjem in pregledovanjem knjig pri Standard Oil Company je prišlo sedaj na dan, da člana komisije, ki je pregledovala knjige te družbe, dr. Mirko Pečar in Stanimir Subić sploh nista državna uradnika. O tem je izdalo ministrstvo trgovine in industrije izjavo, da v tem ministrstvu ne obstoji noben sklep, po katerem bi bil dr. Pečar imenovan za šefa kabineta ali za honorarnega uradnika. Dobival je samo od prilike do prilike honorar za delo v kabinetu dr. Krajača. Stanimir Subić je bil od dr. Šuperine postavljen kot privatna oseba za komisarja pri Beogradski ujedinjeni banki, ko pa je ta banka propadla, ga je dr. Krajač pošiljal kot »strokovnjaka« v razne komisije in preiskave. Radičevski ministri so torej uporabljali zaseb nike za izvrševanje državnih uradnih poslov, med tem ko so pošteno državno uradništvo reducirali in ga metali čez noč na ulico. M. A. C.

P. S. Včeraj se je g. dr. Korošec vrnil v Ljubljano. Za klerikalce je kriza in korupcija končana. M. A. C.

---

* **Kralj na Cetinju.** Kakor javljajo iz Boke Kotorske, je kralj Aleksander v sredo popoldne z avtomobilom prispel v Zeleniko. V kraljevem spremstvu so bili komandant vojne in mornarice, prvi kraljev adjutant in veliki župan zetske oblasti. Kralja so pozdravili topovski streli s torpiljarke T 5, ki je bila zasidrana pred hotelom »Zelenika«. Kralj se je ukrcal na admiralsko ladjo »Vila« v spremstvu minonosca »Kobac« in omenjene torpiljarke za Tivat. V četrtek se je kralj z avtomobilom podal v svoj rojstni kraj Cetinje, odkoder se je ob osmih zvečer vrnil v Zeleniko ter se s torpiljarko odpeljal v Tivat.

* **Spomenik kralju Petru v Bosenski Gradiški.** Bosenska Gradiška postavi blagopokojnemu kralju Petru Osvoboditelju dostojen spomenik. Med številnimi osnutki se je komisija veščakov odločila za realizacijo Ekertovega načrta. Kip bo predstavljal kralja Petra kot vstaša.

* **Izpremembe v državni službi.** Referent Albert Vedernjak pri okrožnem agrarnem uradu v Mariboru je iz 6 skupine pomaknjen v 5. skupino I. kategorije. Glasom objave »Službenih Novin« so vsled nezadostnega kredita reducirani: dr. Karel Dobida, uradnik I. kategorije pri oblastni inspekciji dela v Ljubljani; Valentin Komavli pisar borze dela v Murski Soboti, Anton Corn, pisar oddelka za socijalno politiko v Ljubljani, in Stanko Tomc, ekonom ortopedskega zavoda v Beogradu.

* **Razprava proti Ferad beg Dragi.** V četrtek se je pričela v Kosovski Mitrovici pred sodiščem razprava proti bivšemu poslancu in vodji Džemijeta, Ferad beg Dragi, ki je že 14 mesecev v preiskovalnem zaporu. Obtožen je radi več umorov in denuncijacij za časa avstrijske okupacije. Za razpravo vlada po vsej Srbiji ogromno zanimanje. Ker sta Feradova zagovornika zahtevala delegiranje drugega sodišča, je bila razprava do odločitve kasacijskega sodišča odgodena.

* **Memnisse iuvabit.** Prejeli smo: Kaki poborniki za pravice slovenskega jezika pod bivšo Avstrijo so bili slovenski škofje, naj priča še sledeči zanimivi dogodek: »Bil sem v začetku 90. let kot državni poslanec pri justičnem ministru Schönbornu v ministrstvu. Med razgovorom, ki je bil — kakor sem videl — ministru nepovoljen, je prišel pogovor tudi na jezikovne razmere na državnih uradih pri koroških Slovencih. In tu je minister izrekel tudi sledeče: «Was wollen Sie, das Kärtner Idiom ist ja kein slowenisch. Das hat mir unlängst auf diesem Fleck, — kjer sem sedel — ihr Bischof (Missia) erklärt«. (Koroški Idiom vendar ni slovenščina, to mi je nedavno na tem mestu izjavil vaš škof Missia). Lahko si je misliti, kakšna čustva so me navdajala za tega škofa. Dr. A. F.

* **Novi ustanovniki Vodnikove družbe.** Ustanovnino po 500 Din so poslali vodstvu Vodnikove družbe: bivši prosvetni minister in vodja samostojne dem. stranke Svetozar Pribičević, dr. Janko Olip, odvetnik v Beogradu, dr. Alojzij Praunseis, zobni zdravnik in Avg. Tosti, ravnatelj »Kreditnega zavoda«, oba v Ljubljani. Doslej je družbi pristopilo že nad 80 ustanovnikov.

* **Vodnikova družba se lepo razvija.** Doslej je pristopilo k Vodnikovi družbi in plačalo članarino že nad 5000 naročnikov. Ker je zunaj še okrog 400 blokov, smemo računati, da bo »Vodnikova družba« štela takoj v prvem letu svojega obstanka nad 10.000 članov, kar je vsekakor sijajen uspeh, ako uvažujemo, da je bilo treba vse šele organizirati in šele ustvariti štab poverjenikov, na katerih delu sloni ves uspeh in napredek. Ako store vsi poverjeniki svojo dolžnost, lahko družba že v prvem letu doseže dvanajsti tisoč. Za to poverjeniki na delo!

* **Vojaški štipendisti v inozemstvu.** Ministrstvo vojske in mornarice pošlje prihodnjo jesen v inozemstvo štiri gojence, da se praktično spopolnijo v vojni kemiji. Kandidati morajo biti doktorji kemije ali diplomirani inženjerji-kemiki. Prijave sprejema ministrstvo vojske in mornarice do 15. avgusta.

* **Štipendije za visokošolce** se bodo v bodoče podeljevale onim visokošolcem, ki imajo predpisane pogoje, za celo računsko leto. Letos dobijo štipendije od 1. novembra 1925. do 30. septembra 1926. t. j. za 11 mesecev, prihodnje leto pa stalno pričenši s 1. oktobrom za 12 mesecev. V ministrstvu prosvete je bila te dni sestavljena komisija, ki bo v ponedeljek pregledovala, koliko so stari štipendisti izpolnili pogoje za podelitev štipendij v tekočem letu. V ponedeljek bodo tako nakazane štipendije tudi za marec, žal, da ne za ljubljanske visokošolce, ker ministrstvo prosvete še do danes ni prejelo zadnjih kolokvijskih in izpitnih izpričeval s strani rektorata ljubljanske univerze. Originalni dokumenti štipendistov so pri posebnem referentu za štipendije v ministrstvu dobro shranjeni in se ni bati, da se izgube, kot se je to dogajalo druga leta.

* **Društvo slovenskih sodnikov** bo imelo svoj občni zbor dne 9. maja ob 10. dopoldne v dvorani št. 17 okrožnega sodišča v Celju.

* **Kulturni boj.** »Domovina« poroča iz Orehovice pri Št. Jerneju, da neki ženi, katere mož je naročen na »Domovino«, kaplan ni hotel blagosloviti velikonočnega jedila. — V Uršnih Selih so ustanovili tamburaški zbor. Župnik je radi tega nekemu pevcu, ki je že dolgo let pel pri službi božji, zdaj pa je tudi član tamburaškega zbora zabranil petje v cerkvi. — K temu pravimo: »Oče odpusti jim; saj ne vedo kaj delajo.« — Župnik v Strugah, ki je neki ženi odklonil odvezo, ker je njen mož naročen na »Domovino«, se piše Andrej Orehek. — Iz vseh strani nam poročajo, da narod sred njeveški teror odločno odklanja. Škof Jeglič sam je »Domovini« preskrbel najmanj 3000 plačujočih novih naročnikov. Po vsej deželi imajo duhovniki nalogo širiti vest, da ima »Domovina« le 400 naročnikov. V tolažbo njim in radičevskim lažnikom, ki so klerikalcem že zelo blizu, bodi povedano, da je »Domovina« samo tekom letošnjega leta dobila nad 8000 novih plačujočih naročnikov.

* **Izmenjava dijakov s Češkoslovaško.** Ministrstvo šum in rudnikov namerava poslati letos večje število dijakov šumarskih šol na praktične študije v slovanske dežele v prvi vrsti v Češkoslovaško. V zameno pa pride iz dežel, ki bodo sprejele naše dijake, ravno toliko število dijakov v našo državo.

* **Smrtna kosa.** V Ljubljani je umrl včeraj po daljšem bolehanju v 63 letu svoje starosti g. Franc Čarman. Pokojnik je bil celih 35 let strojnik Blasnikove tiskarne, blag človek in zvest naš somišljenik. Pogreb se bo vršil v nedeljo, ob 3.30 iz hiše žalosti, Ižanska cesta št. 27. — V Tržiču je preminula v četrtek zvečer po kratki bolezni gospa Marija Bocak roj. Klander, hišna posestnica. Pogreb se bo vršil danes, ob 5. popoldne. — V Ljubljani je umrla gospa Marija Žnideršič, roj. Peklar, soproga pol. oficijala v pok. Pogreb bo danes, ob 15.30 iz hiše žalosti, Starj trg 20. Blag jim spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* **Olajšave za potovanje v češkoslovaška kopališča.** Prometno ministrstvo češkoslovaške republike je za posetnike češkoslovaških kopališč in klimatičnih zdravilišč dovolilo 50% vozne olajšave na češkoslovaških železnicah pod pogojem, da se dotičniki zadrže vsaj 10 dni v kopališču ter se prijavijo upravi kopališča. Posetnik naj kupi za dohod cel vozni listek, ki ob omenjenih pogojih velja za brezplačno vožnjo na povratku.

* **Iz šole za rezerve pehotne in artiljerijske oficirje v Sarajevu.** Poročajo nam: Dijaki iz vseh krajev naše širne domovine, ki služijo letos svoj dijaški rok v šoli za rezervne pehotne in artiljerijske oficirje v Sarajevu, dovršijo koncem tega meseca svojo vojaško službo. Po osemmesečnem dokaj napornem vežbanju na terenu in teoretičnem študiju vojaških predmetov, je bil koncem meseca marca zaključen praktični tečaj. Takoj nato so se pričeli izpiti in potek istih je dober. Uspehi, ki jih dijaki pokazujejo, nam pričajo, da je bilo delo v šoli resno in smotreno. Dasi je izpitno gradivo — okoli 22 predmetov — dokaj obilno, so ga dijaki vendar dobro obvladali kar je zasluga predavateljev in resnega študija od strani dijakov. Za časa izpitov se praktične vežbe sicer ne vrše, le šolska baterija je v petek dne 16. t. m. izvršila ostro streljanje in sicer iz brdskih in poljskih topov ter havbic. Streljanje se je vršilo iz hriba »Pašina« na koto Goropec. Vse priprave in samo streljanje so izvršili dijaki pod kontrolo svojih oficirjev. Uspeh streljanja je bil odličen in s tem so dijaki pokazali resnost svojega dela in da so se usposobili za prav dobre vodnike in celo komandirje baterije. Po streljanju so se dijaki ob zvokih godbe in gostem špalirju občinstva vrnili skozi mesto v vojašnico. Izpiti bodo zaključeni dne 27. t. m. nakar se dijaki koncem meseca odpuste na svoje domove.

* **Novice iz Dravograda.** Iz Dravograda poročajo, da se bo tamkajšnja garnizija v kratkem opustila; 12 kompanija 39. pehotnega polka, ki tvori dravogradsko garnizijo se pridruži polku, ki je dislociran v Celju. Z odhodom omenjene kompanije se bo stanovanjska mizerija v Dravogradu nekoliko omilila, ker se bodo občinski reveži lahko vrnili v ubožnico v kateri je bilo doslej nastanjeno vojaštvo, preostalo pa bo še nekoliko stanovanj za privatne stranke.

* **Še nekaj o nesreči notarja Lenčka.** O tragični smrti škofjeloškega notarja g. Lenčka nam poročajo še naknadno: G. notar, ki je bil že nekaj časa živčno bolan, je odšel v petek dopoldne na običajni sprehod v Vincarje blizu elektrarne. Najbrže se je že počutil slabega in se je vsedel med visoko drevje ob bregu Selščice. Tam ga je zadela kap in je obležal brez zavesti. Po dolgem in brezuspešnem iskanju ga je šele proti večeru izsledil volčji pes tovarnarja g. Polaka. Naglo poklicani zdravnik dr. Hubad mu je nudil prvo pomoč. Vendar je g. notar že naslednjega dne opoldne umrl.

* **Gledališki odor Narodne čitalnice v Kranju** gostuje s Žagarjevo dramo v treh dejanjih »Vrtinec« v Sokolskem domu v Stražišču ob 4. uri popoldne.

* **Posavska podružnica SPD.** priredi v nedeljo dne 25. t. m. v slučaju ugodnega vremena skupen izlet na Lisco. Prijatelje narave vabimo, da se nam priključijo in z nami pohite na Lisco, ki je vsa v pomladanskem cvetju in zelenju. Zabava bo izvrstna. 514

* **Direkten promet med našo državo in Poljsko.** Te dni je bil končno dosežen sporazum med našo in poljsko državo o direktnem blagovnem prometu med železniškimi postajami naše države in železniškimi postajami poljske republike in sicer s prevozom skozi naslednje države: Avstrijo in Nemčijo; Avstrijo, Češkoslovaško in Nemčijo; Rumunijo; Rumunijo in Češkoslovaško; Avstrijo in Češkoslovaško ter Madžarsko in Češkoslovaško.

* **Izlet preko Nemčije v Belgijo in Anglijo.** Na različna vprašanja glede izleta »Probude« v velikih počitnicah naznanjamo, da priredi društvo okrog 16. julija tritedensko poučno potovanje preko Salzburga, Münchena, Strassburga, Luxenburga, Bruslja, Ostende v London in se vrne preko Southamptona v Hamburg, Berlin, Dresden, Praha, Wien v Ljubljano. Natančne informacije dobe interesenti okrog 1. maja Prijave sprejema «Probuda», gospodarski odsek, Ljubljana, Resljeva cesta 13/II.

* **Za snažnost na ulicah in trgih.** Zagrebško mestno poglavarstvo je izdalo razglas, s katerim se občinstvo poziva, naj se pazi na snago mestnih ulic in trgov in naj ne meče na javnih prostorih na tla raznih odpadkov. Kdor bi se proti temu pregrešil, bo moral plačati pristojbino 2 Din, ki jo bodo pobirali mestni organi in policijske straže proti izročitvi kupona. Proti onim, ki bi te pristojbine ne hoteli plačati, se bo uvedlo redno kazensko postopanje.

* **Obrtniška samopomoč Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani.** Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je na svojem zadnjem občnem zboru sklenila ustanoviti »Obrtniško samopomoč«, ustanovo, ki ima namen nuditi svojcem umrlih članov prvo podporo. Ta korak Zveze obrtnih zadrug je gotovo hvalevreden. Obrtništvo, ki živi v jako težkih razmerah, si ne more napraviti nikakih prihrankov, ki bi v slučaju smrti obvarovali družino pred pomanjkanjem. Zato je tudi med obrtništvom taka ustanova jako potrebna. Kot član pristopi lahko vsak samostojen obrtnik, njegova žena, starši in otroci nad 18 let. Do 31. decembra 1926. postane član lahko vsakdo ne z ozirom na starost, po tem roku pa le do 45 leta starosti. Član vplača pri vstopu vpisnino ter po 5 Din za prva dva smrtna slučaja, skupaj 30 Din. Kot član pa plača potem vsak samo ob smrti kakega člana po 5 Din in enkrat na leto po 10 Din za upravne stroške. Prispevki so torej tako malenkostni, da jih premore tudi vsak mali obrtnik, koristi v slučaju smrti pa so le velike, zlasti če bo imela samopomoč veliko število članov. Ker se pobira prispevek po 5 Din vedno za en smrtni slučaj naprej, dobe svojci takoj ko predlože mrtvaški list tolikokrat po 5 Din, kolikor članov šteje samopomoč. Z delovanjem bo pričela 1. julija letos. Kakor smo informirani, je Zveza obrtnih zadrug razposlala te dni na vse zadruge in obrtna društva v ljubljanski oblasti nabiralne pole. Ker je ta socijalna ustanova za vse obrtništvo res velike koristi, naj bi se obrtniki čimbolj oprijeli in se priglasili kot člani pri svoji zadrugi, obrtnem društvu ali pa naravnost pri Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani.

* **Sprejemanje dece v Ladislavov dom.** Ministrstvo za socijalno politiko je odredilo, da se s 1. julijem sprejme v Ladislavov dom v Crikvenici večje število slabotnih in okrepčanja na morju potrebnih otrok. Otroci ostanejo tamkaj do 1. septembra. Sprejemajo se otroci v starosti od 5. do 13. leta. Izključeni pa so otroci, ki imajo kako nalezljivo bolezen.

* **Otežkočenje izplačil za denarna nakazila.** Ker je znani falzifikator Mikolji s pomočjo falzificiranih nakazil oplenil pošto za več milijonov dinarjev, je ministrstvo pošte in brzojava odredilo, da se nobeno večje nakazilo, zlasti brzojavno, na poste restante ne sme prej izplačati, dokler se dotični poštni urad brzojavno ne informira pri prejemni pošti o izplačljivosti dotične svote.

* **Cenejša zdravila.** V ministrstvu za narodno zdravje se že več dni posebna komisija bavi z revizijo lekarniških taks. Na podlagi nove tarife bodo cene zdravil določene za vso državo enako ter znižane za 20 do 30 odstotkov. Čim večja je potreba za posamezna zdravila, tembolj se bodo znižale cene, tako se bo na primer cena za kinin znižala za 60 do 70 odstotkov. Komisija je sestavljena iz 30 strokovnjakov, univerzitetnih profesorjev, lekarnarjev, zdravnikov in zastopnikov ministrstva.

* **Kakšno bo letošnje leto.** Meteorologi so za letošnje poletje in jesen podali razmeroma ugodno progrozo. Po tej prognozi je do konca aprila pričakovati precej toplo vreme s pogostim deževjem; od 1. do 5. maja nekoliko hladneje, ponekod tudi sneg, potem deževno vreme, v drugi polovici maja solnčni dnevi, proti koncu meseca pa zopet dež in hladno vreme. V juniju zmerna toplota, v drugi polovici lepo in toplo. Tudi v juliju bo vreme lepo in gorko, v avgustu visoka temperatura in suho vreme, v septembru toplo in lepo. Oktober obeta početkom spremenljivo vreme, potem lepo in toplo, v zadnjih dneh pa prvi sneg. November spočetka lep, okolo 20. pa nastopi zima in sneg. Tudi december prinese sprva dosti snega, potem pa milejše vreme in Božič brez snega.

* **Grozen umor v Hodišah.** Kakor poroča »Koroški Slovenec«, se je te dni v Dobaju pri Tribnikovih zgodil grozen umor. V družini je nastal prepir, pri katerem je bil zaboden v trebuh edini sin Ignacij, ki je imel letos prevzeti gospodarstvo. Orožniki so našli v hiši na več mestih sledove krvi. Tudi starejša sestra je imela na hrbtu rano, prizadejano z nožem. Zato so orožniki mater in obe sestri odgnali v Celovec v preiskovalni zapor.

Dobil denar, a izgubil življenje. V slavonskem selu Otoku sta prošli ponedeljek kvartala v gostilni seljak Pavešič in zidarski pomočnik Tolić. Slednji je izgubil pri igri precej denarja, kar ga je močno razjezilo. Ko se je Pavešić vračal domov, ga je Tolić nenadoma napadel z nožem in ga smrtnonevarno oklal, potem pa mu vzel pri igrani denar. Pavešića so našli naslednje jutro mrtvega. Orožniki so morilca aretirali.

* **Samomor 83 letnega starca.** V zagrebško zakladno bolnico je bil predvčerajšnjim pripeljan 83 letni starec Josip Benković, posestnik na Laščini, ki je v samomorilnem namenu izpil večjo količino octove kisline. Glede na njegovo starost je malo upanja, da bi mož prebolel težke notranje poškodbe. Starec je bil že dalj časa zelo nervozen, ter je ponovno izjavil, da si bo končal življenje.

* **Kri čistilni** originalni planinski »spomladanski čaj« **priporoča** lekarna Bahovec, Ljubljana (pri Čevljarskem mostu). Cena Din 10.—.

Danes v soboto

se vrši poroka „milijonskega dediča" — najbolšega komika sveta, sijajnega:

BUSTER KEATONA

in sicer v njegovi najnovejši veseloigri:

„Priskrbite mi ženo, naj stane kar hoče . . .!"

5.000 amer. dolarjev

plača Buster Keaton vsakemu, ki se pri njegovem najnovejšem velefilmu **ne nasmeje.**

Pridite na tekmovanje

ELITNI KINO MATICA

Iz Ljubljane

u— **Predavanje o češkoslovaški borbi za svobodo in neodvisnost.** Zveza kulturnih društev v Ljubljani vabi ponovno občinstvo na predavanje, ki ga priredi v elitnem kinu Matica v nedeljo dne 25 t. m. ob 10. dopoldne g. Rasto Pustoslemšek. G. predavatelj bo orisal vso veliko delo dr. Masaryka, dr. Beneša in Štefanika ter njih sotrudnikov med vojno, ki so z uspešnim in neumornim delovanjem pridobili zapadne velesile za idejo osvoboditve slovanskih narodov izpod avstrijskega jarma. Predavanje bo velezanimivo ter pojasnjeno s krasnimi skioptičnimi slikami iz Rusije, Sibirije, Mandžurije, Japonske, Francije, Amerike itd. Zato vabimo vse občinstvo zlasti dijaštvo in mladino, da predavanje polnoštevilno posetijo.

u— **Cvetlični dnevi.** Lansko leto so razna društva prirejala po ljubljanskih ulicah ob ponudbi cvetlic nabiranje prispevkov za razne namene. — Z ozirom na tozadevne upravičene pritožbe občinstva objavlja policijska direkcija, da bo dovolila take prireditve samo v slučajih, kjer bo v tozadevnih prošnjah nedvomno dokazano, da se bo čisti dobiček uporabljal le v dobrodelne in humanitarne namene. Prošnje v katerih ta okolnost ne bo na verjeten način dokazana, se bodo zavrnile.

u— **Angleška čajanka s plesom.** Pod pokroviteljstvom angleškega konzula g. H. Bulloca s soprogo, rektorja univerze prof. dr. L. Pitamica, in gospe lektorice angleščine F. S. Copeland, priredi jugoslovensko društvo za proučavanje angleškega jezika danes ob 18. uri v dvorani »Mladike«, Bleiweisova cesta v korist ekskurzijskega fonda za akademski poučni izlet v Anglijo, angleško čajanko s plesom. Prostovoljni prispevki se hvaležno sprejemajo.

u— **Jurjevanje naših skavtov.** Naši skavti bodo, kakor čujemo, praznovali Jurjevo nedeljo v prosti naravi. Kajti sv. Jurij je zaščitnik vseh skavtov, kot vzor junaka — viteza, ki se bojuje proti pokvarjeni družbi in nje pogubnim razuzdanostim. Sv. Jurij je vzor junaštva, plemenitosti in vzdržnosti. Skavti prirede v nedeljo enodnevn tabor ob Savi, pri Ježici. Na dnevnem redu so taborna dela, postavljanje šatorov, igre, kuhanje kosila, razgovor ob tabornem ognju; skratka: obiskovalci bodo videli na še skavte, kako je njihovo življenje poleti v taboru, kako si v prosti prirodi bistrijo um in utrjujejo telo, ter delajo praktična dela, kar jim koristi v življenju.

u— **Člani in prijatelji društva »Treznost«** se vljudno obveščajo, da se vrše društveni sestanki za naprej v učiteljišču, odborove seje pa kot doslej v brezalkoholni točilnici v Lattermannovem drevoredu, kjer je dobiti tudi vsa pojasnila, tičoča se društva. — Dr. Mikič.

u— **Vidovićev klub v Ljubljani** sporoča svojim članom, da se pričnejo redni šolski tečaji začasno na učiteljišču na Resljevi cesti. Prvi tečaj v ponedeljek, dne 26. t. m. ob pol 7. zvečer. Tečaji bodo trikrat tedensko in sicer ob ponedeljkih, sredah in petkih. Predavalo se bo v ponedeljek in sredo prvo uro srbohrvaščina, drugo uro francoščina, ob petkih obe uri razni predmeti. Vabim vse člane, da pridejo točno ob določeni uri. — Istotam se dajejo informacije za novi tečaj Vidovićeve šole, ki prične z 1 majem. — Tajnik.

u— **Preporodaši.** Danes, v soboto 24. ob 18. uri v areni Narodnega doma predavanje g. prof. P. Kalana o temi: »Razvoj južnega Sokola«. Za člane obvezno! Prijatelji Sokola vabljeni. — Tajnik.

u— **April, april!** Tako nagajiv menda že zlepa ni bil kakor letos. Nekaj dni solnce, pa je potegnil jug, čez noč se je pooblačilo in zjutraj padal dežek gost in droban, ki že prši dober tedne. Vreme postane včasih muhasto; za uro se zazdi, da se bodo oblaki razgnali in razkadili, posije tudi solnčece, kar nakrat pa se zopet privale temni oblaki in vlije se ploha, ki se kmalu zopet izmiri v pohleven pomladanski dežek. In to dan za dnevom, izpod Tivolija pa se nam najbohotneše smeje zelenje.

u— **Policijske prijave.** Od četrtka na petek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1 poškodba tuje lastnine, 1 telesna poškodba, 1 izgred, 1 popadljiv pes, 1 slučaj onemoglosti na cesti, 1 nezgoda, 2 pobega od doma, 1 prestopek prekoračenja policijske ure in 5 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretovani sta bili dve osebi in sicer: 1 radi beračenja in 1 radi suma požiga.

u— **Vlom v sobo.** V stanovanje Andreja Mezeta na Vidovdanski cesti je vlomil te dni neznan svedrovec, ki je nato nasilno odprl njegov kovčeg, iz katerega mu je odnesel novo kompletno obleko sive barve ter nov klobuk v skupni vrednosti 1200 Din

u— **Okraden v kinematografu.** V kinu »Matica« je neznan žepar posegel Desanki Knezovi po večerni predstavi med odhodom na prosto v njeno ročno torbico ter ji zmaknil rjavo usnjato listnico z vsebino 1500 Din, malim ključem in listkom, na katerem je bil zabeležen neki naslov. Knezova je tatvino opazila šele čez čas, ko je bil dolgoprstnež že zdavno s svojim bogatim plenom na varnem.

u— **Neznana goljufica.** Po hišah v mestu Šiški, Glincah in Vodmatu hodi že nekaj dni visoka ženska črnega suhljatega obraza, govoreča z češkim akcentom, ter sprejema od strank v popravilo in brušenje škarje in nože. Do tu bi bila stvar v redu, ako bi se ne pripetilo v vseh slučajih, da stranke v popravilo oddanega orodja ne dobe več nazaj. Neznanka je ogoljufala po mestu in predmestjih že veliko število ljudi, nato pa sedaj neznanokam izginila.

u— **Nesreča.** 29 letni delavec Anton Perat, stanujoč v Goriški ulici št. 3., uslužben pri »Slogradu« v Šiški, je žagal v četrtek popoldne na dvorišču podjetja drva na cirkularni žagi. Po neprevidnosti je prišel z roko preblizu žage, ki mu je odrezala na desni roki tri prste. Ponesrečenca so prepeljali z rešilnim vozom v bolnico.

u— **Koncert se vrši** vsako soboto in nedeljo zvečer pri Mahniču v Vodmatu. 511

OBLEKE

lastnega izdelka Vam nudi 118

NAJCENEJE

Jos. Rojina, Ljubljana, Aleksandrova 3.

Birmanske-ure

F. Cuden **Prešernova 1**

Iz Maribora

a— **Vprašanje nastanitve finančnih oblastev.** Včeraj smo poročali, da se je mudil v Mariboru finančni delegat dr. Šavnik iz Ljubljane v raznih službenih zadevah Kakor smo zvedeli, je v glavnem šlo za izpraznitev prostorov v županijski palači, v kateri so še sedaj nastanjeni uradi davčnih oblastev. Delegat in veliki župan sta si ogledala tudi stanovanjsko hišo v Krekovi ulici, ki jo je kupila pred par leti država za veliko županstvo. V to hišo naj bi se baje nastanili davčni uradi in tudi finančno ravnateljstvo s finančno kontrolo, ki ima ta z mestno občino le dveletno najemninsko pogodbo v sedanjih prostorih bivše Kifmanove hiše poleg pošte na Slomškovem trgu.

a— **Razdelitev podpor med mestne reveže.** V prid mestnim revežem obstojata dve ustanovi, Girstmajerjeva in Badlova, katerih kapital pa je še iz starih časov, vsled česar ne more efektni znesek danes komaj imenovati podpora. Prva ustanova 20, druga pa 19 dinarjev. Za podporo je prosilo 41 novih oseb, med njimi tudi hišnica dr. Orosla in neka vdova po dvornem svetniku, ki ne dobiva po njem nikake pokojnine, ker se je z njim poročila že kot vpokojencem.

a— **Okrasitev koroškega kolodvora in železničarji.** Koroški kolodvor je dobil v zadnjih dneh povsem drugačno, lepše lice. Zapadno od poslopja so napravljeni lični nasadi, raz peronske strehe visijo lepo izdelani cvetlični lončki. Hvalevredno pa je to, da so izvršili vsa dela železničarji sami, ki so cvetlice nabavili od vrtnarjev-železničarjev.

a— **Regulacija Tattenbachove ulice**, o kateri se čujejo v zadnjem času pogoste pritožbe, je nadvse potrebna. Odkar sta Gosposka in Vetrinjska ulica zaprti za promet z vozili, gre ta povsem od dravskega mosta po Tatenbachovi naprej. Velik nedostatek leži v tem, da se ta cesta pri stiku z Glavnim trgom zoži od 10 m na dobre 4 m, kar zelo ovira in zastavlja promet avtomobilov, vozov in pešcev, zlasti ob tržnih in sejmskih dnevih.

a— **Povečanje mestne skrbnišnice** Mestna skrbnišnica v sedanjem obsegu poslopja v Slovenski ulici komaj še zadošča velikim potrebam. Poslopje je bilo zgrajeno leta 1891. V pritličju se sedaj nahaja tudi ljudska kuhinja. V hiši ima sedaj 70 oskrbovancev svojo streho, 17 pa jih je navezanih samo na ležišče. Vloženih je bilo ponovno mnogo novih prošenj, vsled česar se je na zadnji seji mestnega ubožnega sveta sprožila misel, da bi povečali oskrbnišnico s prizidkom proti Strossmajerjevemu drevoredu. Rešitev tega potrebnega vprašanja leži sedaj v rokah mestne občine.

Za pravo vsebino in kakovost

ASPIRIN 0.5

aspirinovih tablet "Bayer"

jamči samo originalni zavoj (ploščnati kartoni s 6 ali 20 tabletami) z modro-belo-rdeče varstveno znamko. V lastnem interesu odklanjajte vse druge zavoje.

182

Naši onstran granic

p— *Imenovanje fašistovskega direktorija za Gorico* se je izvršilo 21. t. m. Sotrudniki političnega tajnika Caprara so: Barić, Morassi, Bramo, Godina, Sestilli, Derfles, Lokar, Kürner. Na zborovanju se je pokazalo, da obstoji precej oster odpor proti Caprari. General Ronchi, predsednik furlanske fašistovske zveze, je ukazal Goričanom strogo disciplino. Caprara je naglašal, da je zaman vsak poskus za pričetek opozicije proti strankinim predstojnikom in voditelju. Goriški fašizem ni uporen fašizem, marveč fašizem, ki je docela zvest Mussoliniju. V seji je bil izvoljen odbor, ki se bo pečal z raznimi problemi goriškega mesta.

p— *Velikega fašistovskega obhoda* na delovni praznik v Trstu so se udeležile tudi organizacije s Krasa. Korakali so koncem sprevoda z godbo iz Vel. Repna. Zastopniki so bili iz Sežane, Dutovelj in Tomaja.

p— *Ples v šoli.* «Istarska Riječ» poroča iz Predubca pri Labinju: V nedeljo 11. t. m. je priredil naš učitelj g. Gierra skupno z gospodičnama učiteljicama ples v šoli. Našim ljudem se je priporočilo, da naj posetijo ta ples v kar največjem številu. In res se je videlo po maši, kako hitijo mnogi naši mladeniči in mladenke v šolo. Svirači so bili iz Labinja. Učitelj je prodajal v šoli vino in druge alkoholne pijače. Tudi šolski deci je bil pristop k plesu svoboden. «Istarska Riječ» ta dogodek ostro komentira.

p— *Vodovodno vprašanje.* Gospodarstvo Julijske Krajine mori skrb za vodo. Položaj je tak, da se lahko reče, da dokler ne bo dežela zadostno preskrbljena z vodo, se ne more dvigniti iz gospodarske in kulturne bede. Posebno hudo je v Istri. Zato pa se njeni poslanci z največjo vnemo poteguje jo v Rimu, za to, da bi prišla pokrajina do potrebnih vodovodov. Senator Chersich pa je posl. Besednjaku povedal, da so bile doslej težkoče v Rimu nepremostljive. Posl. Besednjak pravi, da je neobhodno potreben skupen nastop vseh poslancev in senatorjev Julijske Krajine, ako se hoče kaj doseči. Sicer se v notranjem ministrstvu zanimajo za stvar in priznavajo, da gre za problem, ki se ga mora premotrivati z državnega stališča. Najbolje bi bilo, da bi se vodovodni zakoni, ki veljajo za nekatere južne pokrajine, raztegnili na Julijsko Krajino. Tako bi bila država obvezana, plačati iz svoje blagajne polovico stroškov za gradbo vodovodov. Ostale stroške bi trpele občine in dežela. Ali rimska vlada ima sedaj skrbi z južnim delom države, ki nujno zahteva vodovode, ceste in železnice. Dvajset milijard lir je sklenila žrtvovati za južno Italijo. To je ogromna vsota. Najbolj nujno v Julijski Krajini je sedaj pač to, da se poskrbi, da se obstoječi vodovodi dobro uredijo. Z združenimi močmi pa se bod dalio s časom rešiti tudi velikopotezni vodovodni načrti.

p— *Prvi «podeštati».* Za nekatere kraje v Istri in v reški provinci so že imenovani «podeštati», tako za Jelšane Ezio Bettoli, za Knežak in Zagorje Guido Jaschi, za Trnovo in Bistrico Carlo Oguibene. Knežak se imenuje italijansko Fontana del Conte, po nemški spaki Grafenbrunn.

p— *Kolonijalno vprašanje* je sedaj v ospredju vsakdanjih skrbi in v Trstu razpravljajo in pišejo o novi ekspanziji. V trgovski zbornici pravijo, da Trst ne sme ostati ob strani, kadar gre za prekomorsko razširjenje italijanstva. Na trgovski univerzi se bodo vršila predavanja o kolonijalnem problemu. Poslanec Suvich je naglašal v pogovoru z novinarjem, da se je z zmago zaveznikov porušil imperialističen sen Nemčije v Evropi in Afriki. Nemške kolonije so prešle v last zmagovalnih držav, izmed katerih je ostala praznih rok samo Italija... Takratni italijanski državniki so gledali na kraške skale in na Alpe. Angleži in Francozi so pazili, da ostane italijanski pogled nepremično na «svetih mejah». Fašistovski voditelji so se izrekli o tej stvari že zelo rezko. Ako bi bili oni sodelovali pri versailleski pogodbi, kdo ve, ali bi ne bile prevladale pri njih afriške ekspanzivne smernice?

Iz Celja

e— **Društvo stanovanjskih najemnikov ta Slovenijo, podružnica Celje,** sklicuje za nedeljo 25. aprila t. l. v veliko dvorano Narodnega doma protestno zborovanje. Začetek ob 9. dopoldne s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo o kongresu društev stanovanjskih najemnikov v Zagrebu. 2. Zahteva po podaljšanju in izboljšanju stanovanjskega zakona. 3. Resolucije. Vabijo se vsi najemniki in podnajemniki ne glede na to, ali so člani društva ali ne.

e— **Ljudsko vseučilišče v Celju** priredi v ponedeljek dne 26. aprila ob 8. zvečer predavanje o »Češkoslovaški borbi za svobodo in neodvisnost.« Predavanje se vrši v fizikalni sobi deške meščanske šole. Predaval bo g. ravnatelj Rasto Pustoslemšek. Predavanje bo zelo zanimivo in podprto s skioptičnimi slikami. Vstop je dovoljen tudi nečlanom.

e— **Mestno gledališče v Celju.** V torek dne 27. t. m. bo gostovala v Celju ljubljanska drama z izvirno komedijo B. Shawa »Obrt gospe Waren«. Za 4. maj je zagotovljeno gostovanje zagrebške drame z igro »Njih četvero« od Gabrijele Zapolske. Upamo, da bo gledališče za obe gostovanji razprodano.

e— **Združenje vojnih invalidov, podružnica Celje,** priredi na korist najrevnejših vojnih invalidov, vdov in sirot v nedeljo, dne 6. junija tombolo. Podružnica je razposlala v to svrho na razna večja podjetja prošnje za dobitke, oziroma denarne prispevke. Doslej se je odzvalo že lepo število takih, ki pokažejo vsako leto svoje sočustvovanje z bednimi vojnimi žrtvami. One pa, ki doslej še niso mogli ustreči navedeni prošnji, prosimo, da vsaj v skromni meri upoštevajo bedni položaj vojnih invalidov in sirot. Saj podružnica ne dela zase, ampak žrtvujejo njeni odborniki res mnogo dragocenega časa za svoje vojne sotrpine. Občinstvo pa naj marljivo sega po kartah, ki se bodo prihodnje tedne razpečavale.

e— **Stavbna zadruga obrtnikov in trgovcev v Celju.** Za ponedeljek dne 26. t. m. ob 8. zvečer se sklicuje brez vsakega nadaljnjega obvestila sestanek obrtnikov in trgovcev v Celju in okolici za ustanovitev lasne stavbne zadruge. Sestanek se bo vršil v rdeči sobi Narodnega doma.

e— **Izlet članov kr. org. SDS Celje okolica v Trnovlje** se bo vršil v nedeljo dne 25. t. m. popoldne. Zbirališče članov pred gostilno Permozer v Gaberju, odhod točno ob 14. uri. Izlet samo ob lepem vremenu.

e— **Sestanek obrtnikov in trgovcev** za ustanovitev obrtno trgovske stavbne zadruge v Celju se bo vršil v ponedeljek zvečer ob 8. uri v rdeči sobi Narodnega doma.

e— **Glasbena Matica v Celju** priredi letos tri javne produkcije svojih gojencev. Vse tri produkcije bodo v mesecu maju in sicer 8., 15. in 17. Pri zadnji nastopijo gojenci višje stopnje.

e— **Koncert koloraturne pevke ge. Gildije Buccarini,** ki bi se moral vršiti že dne 10. t. m., a je bil radi invalidskega koncerta odpovedan, se bo vršil danes v soboto 24. t. m. ob 8.30 zvečer v mestnem gledališču. Predprodaja vstopnic je pri tvrdki Goričar in Leskovšek.

Iz Trbovelj

t— *Koncert v Trbovljah.* Danes, ob 8. zvečer priredi godalni orkester Orkestralnega društva Glasbene Matice iz Ljubljane v Sokolskem domu pod vodstvom skladatelja Emila Adamiča koncert. Na sporedu so: Škrjanc, Lajovic, Adamič, Gadinger, Dvořak, Suk in Čajkovski. Godalni orkester šteje nad 30 godbenikov, ki so si nadeli nalogo, s serijo propagandnih koncertov po vseh večjih krajih Slovenije vzbuditi interes za instrumentalno glasbo. Program je izvrstno naštudiran. Opozarjamo zlasti na Adamičeve «Ljubljanske akvarele», ki so se ravnokar izvajali z lepim uspehom v Zagrebu, na ritmično zanimiv staroangleški ples avstralskega komponista Graingerja, na ljubeznjivi Dvořakov valček št. 2, na prekrasni Sukov Andante con moto iz Serenade, ki jo bo v bodočih dneh v Ljubljani izvajala Češka Filharmonija pod vodstvom Talicha ter na mogočen in tehnično zelo težak Finale Čajkovskega. Koncert bo pokazal tudi dve noviteti Škrjanca in Lajovica. Škrjančeva Gavota in Pastorale je ljubeznjiva skladba v antičnem slogu, Lajovičeva Sanjarija pa je polna zamaknjenosti in miline. Trboveljska publika naj ne zamudi redke prilike slišati koncert godalnega orkestra, ki je v vsakem oziru tehnično in čustveno prvovrsten.

Iz Slov. Bistrice

i— *Izprememba posesti.* Hišo ge. pl. Worowke v Šolski ulici je kupil upravitelj tukajšnje deške osnovne šole g. Maks Janžekovič. Slovenska posest v mestu se veča.

i— *Sokolska akademija.* Sokolsko društvo namerava prirediti dne 8. maja t. l. akademijo, da pokaže javnosti svoje delo v telovadnici. Prijatelji društva se na to prireditev že danes opozarjajo.

i— *Iz seje občinskega odbora.* Na zadnji seji je bil izvoljen za podžupana g. Hinko Gril. Posle policijskega komisarja je prevzel g. Orosl. Hudritz. Za občinskega tajnika je bil nastavljen g. J. Peče iz Ptujske gore.

Iz Prekmurja

Izredni občni zbor kraj. organizacije SDS v M. Soboti se bo vršil v torek, 27. t. m. pri Černjaviču s sledečim sporedom: Volitev predsednika in eventualno odbornikov, poročilo o delegatih za srezki in v oblastni odbor, slučajnosti. Začetek ob 8. zvečer.

Ustreljeni tihotapec, o katerem smo že poročali, se je pisal Jurij Markuč in je bil doma iz Dolnjih Slaveč.

Nesreča. Smrtno se je ponesrečil posestnik Flisar iz Veščice blizu M. Sobote. Ko je vozil les za stavbo svoje hiše, so se mu splašili konji in prišel je tako nesrečno pod voz, da je na dobljenih poškodbah kmalu umrl.

Tatovi na delu. Dosedaj še neznani tatovi so posestniku Cipotu iz Martjancev ukradli konja v vozom vred. Vlomili so tudi v klet nekega gostilničarja v Martjancih in mu iz hudobije spustili vino iz sodov. V Murski Soboti pa so ukradli kolo izpred poštnega urada.

Kriminalni slučaji. V Borejcih se je našel na zavrženih tropinah pri nekem gnojišču 7 do 8 mesecev star človeški plod. Oblasti so sicer zaprle neko osumljeno žensko osebo, a so jo zopet izpustile, ker so izvedenci dognali, da ni kriva. V Rakičanu so v torek, 20. t. m. odkopali posestnika Janeza Vukana, ki je pred dobrim mesecem umrl. Kmalu po njegovem pogrebu so se namreč razširili glasovi, da ni umrl naravne smrti, ampak da je bil umorjen. Zato je mariborsko okrožno sodišče odredilo, da naj sodna komisija raztelesi njegovo truplo. Komisija je dognala, da je umrl vsled možganskega krvnega udora.

K radikalskemu shodu v M. Soboti, o katerem smo že poročali, smo še naknadno zvedeli, da je bilo prvotno samo 7 oseb navzočih, pozneje pa je še Štefanovič pripeljal 4 može, ki so ravno šli od maše in jih je dobil na Ascherjevem oglu. Iz njegovega govora bi trebalo omeniti, da je udrihal po «prišlekih» in z veliko samozavestjo trdil, da je edino pri radikalih moč in da njihovi somišljeniki lahko dosežejo takorekoč vse. Ker so se dosedanji voditelji soboških radikalov radi slabih izkušenj, ki so jih imeli z radikalnimi obljubami, umaknili v ozadje, stavijo radikalski generali vse upe na g. Hartnerja. Ta pa bo gotovo tako previden, da ne bo mnogo dal na prazne obljube. Sicer pa je sedaj, ko je Rade Pašić tudi v Prekmurju že dobro znan, zelo neugoden trenutek za kak radikalski pokret v Prekmurju.

Sport

Nadaljevanje prv. nogom. tekem

V nedeljo dne 25. t. m. se prvenstvene tekme za ljubljansko okrožje, ki se bližajo že svojemu koncu, nadaljujejo. Ob tej priliki nastopita dva para, in sicer ASK. Primorje : SK Jadran ter SK Svoboda proti ŽSK Hermes.

Pričakuje se predvsem zanimiva borba med prvima dvema kluboma. Jadran bo na vsak način skušal, če ne doseči v prvi vrsti zmago, vsaj se kolikor mogoče dobro odrezati. Na drugi strani bo moral ASK Primorje, ako hoče ostati na 3. mestu v prv. tabeli, dati vse iz sebe, da si zasigura zmago. Svojega nasprotnika ne sme podcenjevati, kajti v takem slučaju se navadno pripeti ono, čemur pravimo nepričakovano.

Svoboda bo morala istotako kot v tekmi proti Jadranu pokazati ono pravo sportno borbenost, zavest in ambicijo, ako hoče, da jo ne preseneti previsoka zmaga nasprotnika. Hermes je ne samo defenzivno dobro moštvo, nego se zna tudi boriti dokaj žilavo. — Tekme se vrše v sledečem redu: Ob 13.30 ASK Primorje rez. : SK Jadran rez., ob 15.15 SK Svoboda : ŽSK Hermes na igrišču Primorja, ob 16.45 ASK Primorje I. : SK Jadran I. na igrišču SK Ilirije.

Službene objave LNP. (Seja p. o. dne 21. IV. 1926.) Verificira se za SD Rapid igr. Manfred Podiessnig s pravom nastopa 28. IV. 1926., za SK Ilirijo igr. Vodeb Miro v zmislu § 10. spl. pr. JNS s pravom takojšnjega nastopa v prijateljskih in mednarodnih tekmah. Na podlagi podane izjave se dovoljuje nastopati igrč. Windisch v prijateljskih in mednarodnih tekmah za SK Ptuj. Z ozirom na dopis SK Ilirije od 12. IV. se dovoli preložitev semifinalne prvenstvene tekme v Celju pod pogojem, da odigra to tekmo tako, da bo mogoče odigrati finalno prvenstveno tekmo dne 30. V. 1926. Z ozirom na sodniška poročila se preda k. o. LNP., igr. Barlovič star. od SD Rapida (s suspenzijo) in igr. Galešič od ASK Primorje (brez suspenzije). — Tajnik II.

Službeno iz LNP. Jutri 25. IV. ob 9.30 seja k. o. v zadnji sobi Narodne kavarne, na katero se pozivlje igr. ASK Primorje, Galešič ter gg., ki se nista odzvala pozivu k zadnji seji k. o. — Tajnik II.

S. K. Ilirija. (Jubilejni odbor). Za nedeljo dne 25. t. m. sklicujem važen širši sestanek, katerega naj se blagovolijo udeležiti sledeči gospodje: ravn. Šark, polk. Bleiweiss, dr. Mayer, prok. Jerman, Jerala, dr. Majcen, Gorec, Rabič, Rotar, Sircelj Anton, Mirko, Karel in Hinko, Gnidovec, prof. Čop, Betteto, Oblak, Baltesar, Emil Kandare, L. Struna in Pevalek M. Napovedano fotografiranje plenarnega odbora vsled tega odpade. Sestanek se vrši ob 9. uri dopoldne v kavarni «Evropa» in prosim radi važnosti zanesljive in točne udeležbe, kakor tudi točni poročil o prevzetih delih. — Predsednik jubilejnega odbora.

ASK. Primorje (Lahkoatletska sekcija.) Danes ob 15.30 se vrši na igrišču Dunajska cesta izbirno tekmovanje za postavo stafet za Schwabov pokal ob vsakem vremenu. — Brezpogojno morajo priti gg. Gruntar D., Omladič, Žorga, Corradini, Stupica, Arhar, Koch, Lah, Persche, Trost, Sikošek, Umek, Glavaški, Janovsky, Malnarič, Močan, Valtrič, Sketelj, Gregorič in Glässener. — Načelnik.

Iz sekcije ZNS. (Službeno.) K tekmam 25. t. m. se delegirajo: Igrišče Ilirije 14.45 Ilirija jun. : Trbovlje g. Fink; 16.30 Primorje : Jadran g. Hus. Igrišče Primorja ob 14.: Primorje rez. : Jadran rez. g. Kemperle, ob 15.30 Hermes : Svoboda g. Ahčan. SK Celje : Atletik v Celju g. Vodišek. Mladika : Ilirija jun. g. Smole. Opozarjamo poslednjič vse gg. sodnike, da prihajajo na igrišče v polni sportni opremi ter da pošiljajo pravočasno sodniška poročila; v nasprotnem slučaju bomo postopali stsrogo po zadevnih določilih. — Tajnik.

Klub slovenskih kolesarjev v Celju priredi v nedeljo, 25. t. m., otvoritveno klubovo dirko na progi Celje-Vransko-Celje (50 km). Vabljeni so tudi nečlani. Prijavnina 5 Din, start točno ob 7. zjutraj. Prijave sprejema g. Ervin Gračner (tvrdka K. Loibner). V slučaju slabega vremena se bo vršila dirka prihodnjo nedeljo.

S. K. Krakovo pozivlja člane nogometne sekcije, da se danes v polnem številu udeleže sestanka, ki se vrši ob 8. zvečer v gostilni Trnovski Zvon na Krakovskem nasipu.

Kolesarski podsavez Slovenije v Ljubljani. Vsi kolesarski klubi, tudi oni, ki še niso člani KPS. se vabijo, da se sigurno udeleže II. izredne glavne skupščine, ki se vrši v nedeljo 25. t. m. ob 10. uri v «Prešernovi sobi» restavracije Novi svet, Gosposvetska c. 14. Sigurna udeležba, to je dolžnost vseh klubov. — Odbor.

Klub kolesarjev in motoclistov Ilirija. Vabijo se vsi motociklisti na sestanek, ki se vrši v soboto ob 20. zvečer v «Prešernovi sobi» restavracije Novi svet, Gosposvetska cesta 14. Svrha sestanka je ta, da se nudi vsem motociklistom, ki še niso člani kakega društva ali kluba in ki se žele udeleževati motociklističnih dirk ter si nabaviti triptike za prehod preko meje, možnost, da jih dobe po klubu, ki je član Motosaveza. Veliko število motociklistov, ter interes, ki vlada med njimi za sportno udejstvovanje, nas je dovedlo do tega, da se vsi motociklisti zainteresirajo za današnji veliki razmah motociklistike, ki je posebno v Ljubljani že zelo razveseljiv. Pričakuje se, da se temu pozivu polnoštevilno odzovejo vsi oni, ki jim je motociklistika in sportna zavest nad vse.

Gospodarstvo

Gibanje trgovinskih in obrtnih obratov v Sloveniji

Statistični podatki za zadnje četrtletje 1925. in prvo četrtletje 1926.

Stanje podjetnosti in razvoj posameznih gospodarskih strok tekom minulega polletja v Sloveniji nam pokazujejo naslednji statistični podatki, ki smo jih povzeli iz katastra Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani:

V trgovinskem registru beležimo v zadnjem četrtletju 1925. leta 42 novih vpisov; od teh 7 družb z omejeno zavezo in 6 javnih trgovskih družb, a v zadružnem registru 22 zadrug. Število izbrisov znaša nasproti temu v enaki dobi 18; od tega 2 družbi z omejeno zavezo in 5 zadružnih podjetij. Konkurzov je bilo razglašenih 8; od tega 5 nad posameznimi tvrdkami, 2 nad javnima trgovskima družbama in 1 nad zadrugo. Neprotokoliranih tvrdk pa je prišlo 12 v konkurz. V prvem četrtletju leta 1926. je število vpisov v trgovinskem registru padlo na 31; od tega 10 družb z omejeno zavezo in 3 delniške družbe. V zadružnem registru je bilo vpisanih 17 zadrug. Izbrisanih pa je bilo v tej dobi 16 tvrdk in 8 zadrug; med njimi 6 družb z omejeno zavezo in 2 delniški družbi. Konkurzov je bilo razglašenih 8 nad protokoliranimi tvrdkami, 15 nad neprotokoliranimi in 1 nad zadružnim podjetjem.

V obrtnem katastru beležimo pri rokodelskih obratih v zadnjem četrtletju lanskega leta 526 prijav in 260 odjav, pri trgovinskih obratih pa 339 prijav in 294 odjav, tako da znaša prirastek pri obrtništvu 266, a pri trgovstvu 45 obratov. V prvem četrtletju letošnjega leta znaša število prijav rokodelskih obratov 469, odjav pa 243, dočim je bilo trgovinskih obratov prijavljenih 358, odjavljenih 323. Prirastek je torej padel pri obrtniških obratih na 226, pri trgovinskih pa na 35 podjetij. Število odjav presega prijave pri lesni trgovini in pri branjariji, le pri trgovinah z mešanim blagom znaša prirastek v zadnjem polletju 63 obratov.

V rokodelskih obrtih je beležiti največji prirastek 104 obratov v čevljar. stroki, pri šiviljah 107, pri mizarjih 47 in pri krojačih 33.

Konferenca gospodarskih zbornic v Ljubljani

Kakor znano, se je 21. januarja t. l. vršila v Zagrebu konferenca zborničnih tajnikov jugoslovenskih gospodarskih zbornic. Na tej konferenci se je v smislu sklepa lanskega kongresa zbornic v Sarajevu in v Beogradu sprejel za konferenco trgovskih, obrtniških in industrijskih zbornic v Ljubljani, ki se bo vršila 24. in 25. junija, naslednji dnevni red: 1.) Naše narodno gospodarstvo in naše pomorstvo. 2.) Pomorska uprava in pomorsko sodstvo. 3.) Naša zunanja trgovina in trgovinska politika v zvezi z interesi našega pomorstva, in sicer: a) carinska politika; b) železniško - tarifna politika; c) svobodne cone, pristaniščne takse in javna skladišča. 4.) Pospeševanje našega pomorstva, in sicer: a) subvencijoniranje; b) ladjedelništvo; c) izgraditev pristanišč; d) kabotaža; e) dolga plovidba; f) strokovna naobrazba. 5.) Solunsko pristanišče in interesi našega gospodarstva na solunski coni.

Uvodni referat je prevzel predsednik društva «Ekonomist», vseučiliščni profesor ter bivši načelnik oddelka za zunanjo trgovino in trgovinsko politiko v ministrstvu dr. Milan Todorović, dočim so si ostale referate podelile medseboj zagrebška, splitska in dubrovniška ter solunska zbornica.

Datum konference je bil določen tako, da bo gostom dana možnost, prisostvovati otvoritvi Ljubljanskega velesejma. S tem se bo v zvezi s konferenco tudi pripomoglo posredovanju stikov med gospodarskimi zastopniki cele naše kraljevine.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (23. t. m.). Pšenica: baška, 2 vagona 300; baška, 12 vagonov 305. Turščica: baška, 4 vagoni 133; baška, za maj, 3 vagoni 137.5. Moka: «0» kombinirana, 1 vagon 485; baška, «0s», 1.5 vagona 485; baška, «6», 1 vagon 285. Sladkorna pesa: baška, 1 vagon 110.

Svinjski sejem v Mariboru (23. t. m.). Današnji svinjski trg je bil precej dobro obiskan kljub temu, da je bilo deževno vreme. Prignanih je bilo na sejem 212 komadov, od teh 208 svinj, 3 ovce in ena koza. Kupčija je bila razmeroma ugodna in zadovoljiva. Prodanih je bilo skupaj 162 komadov. Cene so bile naslednje: 5 do 6 tednov stari prasci 75—100, 7 do 9 tednov 125.150, 3 do 4 mesece 300.360, 5 do 7 mesecev 400—425, 8 do 10 mesecev 550—560, eno leta stari 1500—1600 Din za komad, 1 kg žive teže 10.50—12.50, kg mrtve teže 15—17 Din.

Dunajski živinski sejem (22. t. m.). Goveda: Dogon 232 komadov. Z izjemo bikov, ki so se pocenili za 5 grošev pri kg, so ostale cene glavnega sejma nespremenjene. — Svinje: Dogon 1576 komadov. Mesne svinje so se spričo živahnega povpraševanja podražile za 5 do 10 grošev pri kg. Notirajo za kg žive teže: mesne svinje 1.50—1.90, debele 1.70—2 šilinga.

Dunajska borza za kmetijske produkte (22. t. m.). Z ameriških borz malo čvrstejša poročila, ki pa so bila brez vpliva na dunajsko tržišče, na katerem se je obdržalo včerajšnje mirnejše razpoloženje. Celo majhen padec cen nekaterim predmetom je zabeležen. Madžarske in jugoslovenske vrste pšenice so se pocenile za pol šilinga. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v šilingih: pšenica: domača 43—43.50, madžarska potiska 47.25—49; turščica: 22—23; oves: domači 29.50 do 30.

= **Trgovinska pogajanja z Madžarsko.** Iz Beograda poročajo, da je predvčerajšnjo prvo plenarno sejo med našo in madžarsko delegacijo otvoril šef naše delegacije dr. Otokar Rybař z daljšim nagovorom, v katerem je pozdravil delegate in povdarjal važnost te pogodbe, ki gre za tem, da se obe državi ekonomsko zbližata. Šef madžarske delegacije se je zahvalil na prisrčnem sprejemu in izrazil željo, naj bi se gospodarski odnošaji med Madžarsko in Jugoslavijo razvijali na najboljši način, kakor je to bilo na vseh dosedanjih medsebojnih konferencah. Nato je bil določen dnevni red in načrt dela ter je naša delegacija izročila madžarskim zastopnikom načrt splošne trgovinske pogodbe, na katerega je madžarska delegacija odgovorila na včerajšnji seji.

= **Plačevanje carinskih dajatev.** Generalna direkcija je izdala naredbo vsem carinarnicam v državi, da se za plačevanje carinskih dajatev morejo poleg monet, navedenih v razglasu S št. 34.620 z dne 11. julija 1925. sprejemati po naslednjih tečajih še naslednje monete v zlatu: 1 avstrijski zlat forint = 2.10 zlatega dinarja; 1 španska zlata pezeta = 1 zlati dinar; 1 rumunski zlati lej = 1 zlati dinar; 1 grška zlata drahma = 1 zlati dinar.

= **Sestanek Centrale industrijskih korporacij.** Po obvestilu tajništva Centrale industrijskih korporacij se bo vršil prihodnji sestanek sredi maja. Razpravljalo se bo v glavnem o organizaciji gospodarskih zbornic v zvezi z načrtom novega zakona o zbornicah.

= **Za novo posojilo Državne hipotekarne banke.** Iz Beograda javljajo, da namerava Državna hipotekarna banka v najkrajšem času najeti novo posojilo v inozemstvu. Sedaj se proučavajo pogoji, pod katerimi bi se mogla vršiti pogajanja. Novo posojilo naj bi bilo večje kakor prejšnje, da bi se moglo zadostiti številnim prošnjam za posojilo pri tem zavodu.

= **Za hitro iztovarjanje in carinjenje blaga v tujih vagonih.** Iz Beograda poročajo: Generalna direkcija carin je izdala odlok, po katerem se ima smatrati delo okrog iztovarjanja ali carinjenja blaga, prispelega v vagonih, ki niso last naših železnic, za nujno. Ta odlok se je izdal zaradi tega, ker se je zaradi zavlačevanja iztovarjanja in carinjenja morala plačevati velika odškodnina za prekočasno zadrževanje vagonov.

= **Nova tvornica cementa.** Iz Splita poročajo, da namerava Beočinska tvornica cementa zgraditi v okolici Omiša večjo tvornico cementa.

= **Dividenda tržaške parobrodarske družbe Lloyd Triestino.** Iz Trsta poročajo: Lloyd Triestino (prej Avstrijski Lloyd) bo za l. 1925. razdelil 10odstotno dividendo. Občnemu zboru se bo predlagalo povišanje glavnice od 100 na 150 milijonov lir.

= **O krizi francoskega franka.** Iz Pariza poročajo: V zbornici je izjavil finančni minister Loucheur h krizi franka, da se je francoski frank na več inozemskih trži- ščih uporabljal v svrho obrambe lire in belgijskega franka. Francija da ne bo popustila v borbi za stabilizacijo francoske valute.

= **Naraščanje števila konkurzov v Švici.** V prvem četrtletju 1926. pokazuje švicarska konkurzna statistika močno naraščanje števila insolvenc. Otvorilo se je v tem času 159 konkurzov proti 139 v enakem času lanskega leta.

= **Znižanje rediskontne rate v New Yorku.** Iz New Yorka poročajo: Federal Reserve Bank of New York je znižala rediskontno rato od 4 na 3.5 odstotka.

Borze

23. aprila.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) Vrednote: Investicijsko 0—76, Vojna škoda 310—314, zastavni in komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 200—205, Ljubljanska kreditna 175—0, Merkantilna 100—102 (102), Prištediona 868—872, Slavenska 50—0, Kreditni 165—175, Strojne 0—95, Vevče 100—0, Stavbna 50—60, Šešir 110—110 (110). — Blago: Samo en zaključek: deske, 20 mm, I., II., 4 m dolž. fco Ljubljana, 2 vagona po 500. Povpraševalo se je po borovih plohih, brusnem lesu, fižolu - prepeličarju in senu. Drugače same ponudbe v premogu in raznih poljskih pridelkih.

ZAGREB. Zasebni papirji so ob minimalnem prometu obdržali nespremenjene tečaje. Vojna škoda nespremenjena. Promptno blago se je trgovalo po 315, a za maj po 319. Promet precej zmeren. — Na deviznem tržišču je bila tendenca nespremenjena. Tečaji niso zabeležili znatnejših sprememb. Blaga precej. Povpraševanje nekoliko večje kakor včeraj. Narodna banka je dajala čeke na Dunaj, Prago, Švico in London. Skupni devizni promet 7.9 milijona Din. Notirale so devize: Amsterdam 2275—2285, Dunaj 800.53 do 804.53, Berlin 1351.5—1355.5, Budimpešta 0.0793—0.0797, Italija izplačilo 228—229.2, London izplačilo 275.975—277.175, ček 275.988—277.188, New York ček 56.644 do 56.944, Pariz 190—192, Praga 168.125 do 169.125, Švica 1095.57—1099.57, ček 1095.548 do 1099.548; valute: dolar 56.075 do 56.375, lire 228.4—229.6; efekti: bančni: Litorale (zaključek 48), Eskomptna 105 do 106, Poljo 16—17, Kreditna Zagreb 110 do 113, Hipo 60—62, Jugo 97.5—98.5, Ljubljanska kreditna 175—0, Prištediona 870—872.5, Slavenska 0—50, Narodna 4000—0; industrijski: Drava 180—195, Gutmann 250 do 260, Slavonija 42—43, Vevče (zaključek 100); državni: investicijsko 77—77.5, agrarne 46—47.5, Vojna škoda, promptna 315 do 316, za april 315—0, za maj 319—319.75.

BEOGRAD. Devize: Amsterdam 2280 do 2282, Dunaj 802— 802.25, Berlin 1353.25 do 1353.75, Budimpešta 0.0797—0.07975, Bukarešta 21.5—22, Italija 228.4—228.45, London 276.35—276.45, New York 56.77—56.78, Pariz 189—190, Praga 168.25—168.6, Švica 1096.5—1097.

CURIH. Beograd 9.125, Berlin 123.275, New York 517.625, London 25.17, Pariz 17.2625, Milan 20.82, Praga 15.3475, Budimpešta 0.007250, Bukarešta 2, Sofija 3.74, Dunaj 73.40.

TRST. Devize: Beograd 43.70—43.95, Dunaj 350—353, Praga 73.60—73.85, Pariz 82.50—83.25, London 120.82—120.92, New York 24.80—24.87, Curih 479—481, Budimpešta 0.0347—0.0350, Bukarešta 9.40—9.90. Valute: dinarji 43.40—43.90, dolarji 24.75 do 24.85, 20 zlatih frankov 94—97, zlata lira 479.64.

DUNAJ. Devize: Beograd 12.4625 do 12.5025, Berlin 168.43—168.93, Budimpešta 99.02—99.32, Bukarešta 2.74—2.76, London 34.4075—34.5075, Milan 28.44—28.54, New York 707.35—709.85, Pariz 23.60—23.70, Praga 20.9525—21.0225, Sofija 5.11—5.15, Varšava 72.25—72.75, Curih 136.55—137.05. Valute: dinarji 12.42—12.48, dolarji 706.40—710.40.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.38, v Berlinu 7.39.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, 23. aprila 1926 — Višina barometra 308.8 m

Kraj (opazovanja)	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v m	Oblačnost 0—10	Vrsta padavine: ob opazovanju	Vrsta padavine: v mm do 7 ure
Ljubljana (dvorec)	7.	759·0	9·2	87	NNE 1.5	10	dež	dež 5.9
	8.	759·3	9·8	90	NNE 1.5	10	dež	
	14.	760·4	13·4	85	NNW 0.5	10		
	21.	762·3	11·7	92	S 0.5	10	megleno	
Zagreb	8.	760·1	11·0	91	ESE 1.5	9		dež 41.0
Beograd	8.	761·0	10·0	45	SSW 3	4		0
Sarajevo	8.	760·5	17·0	48	SE 1.5	9		0
Skoplje	8.	765·2	15·0	66	SE 1.5	0		0
Dubrovnik	7.	762·1	16·0	62	E 1.5	7		0
Praga	7.	758·8	5·0	—	mirno	5		dež 1.0

V Ljubljani je povprečni barometer vivšji kot včeraj za 5.0 mm.

Solnce vzhaja ob 5·03, zahaja ob 18·54. Luna vzhaja ob 14·10, zahaja ob 3·27.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Počasno boljšanje. V nedeljo najbrže jasno, toda hladno.

Iz življenja in sveta

Fašistovska poroka na Dunaju

V sredo sta se v avguštinski cerkvi na Dunaju poročila dva mlada italijanska zaročenca. Poroka je minila prav lepo, saj dobrodušni Dunajčani vsakemu mlademu zakoncu privoščijo srečo in otrok in v tem pogledu ne zavidajo nikogar, bil te ali one narodnosti, te ali one vere. In vendar se je iz poroke razvil precejšen škandal.

Ko sta namreč mlada zakonca s svojim spremstvom zapustila cerkev, so se svatje na trgu razpostavili v skupino, da jih fotograf vzame v svojo kamero. Zbralo se je precej radovednežev. In ko je fotograf zaklical svoj običajni «Pozor!» — sta novoporočena dvignila desnico k fašistovskemu pozdravu in vzkliknila: «Eja, eja, alalá! . . .»

Navzočim Dunajčanom je bila ta komedija odveč. Začeli so ostro protestirati, češ: «Na južnem Tirolskem zatirajo nemške ljudi, tu pa naj si pustimo dopasti fašistovska izzivanja!» Ogorčenje je bilo tako silovito, da sta morala novoporočenca pod zaščito dveh stražnikov z avtomobilom odkuriti — eja, eja alalá! . . .

Eleonora Duse o Mussoliniju in d' Annunziju

Francoski pisatelj Edouard Schneider je pravkar izdal knjigo, posvečeno Eleonori Duse, ki je umrla 21. aprila 1924. V knjigi podaja avtor svoje vtise, ki jih je dobil tekom mnogoletnega prijateljstva z veliko italijansko tragedinjo. Zelo zanimive so njene besede o Mussoliniju in d' Annunziju, ki se nam v njeni luči pokažeta s povsem druge strani kakor smo ju vajeni gledati poslednja leta.

Ko sem jo obiskal nekoliko pred smrtjo v Parizu, piše Schneider, je njeno še nedavno tako lepo lice bilo razorano od težkih skrbi in od bolezni. Vsak hip jo je posilil težak, suh kašelj.

Zavedala se je, kakšen vtis je ostavila nam. «Vidite,» je dejala, «tako gre sedaj z menoj. Moj Bog! Že od januarja nisem nastopila. Vzlic temu moram plačati svoje osobje: 1060 frankov na dan. 200 tisoč frankov imam izgube in še zadolžiti sem se morala, zadolžiti na bodoče nastope . . . Ali ni to grozno? V Italiji ne najdem nobene podpore. V decembru sem v Milanu igrala le dvakrat . . . gledališča so se združila v trust, ki mi je nedostopen.

Pisala sem Mussoliniju. Obiskal me je, bil je prijazen: «Gospa Duse, za vas storim vse!» Prosila sem ga, naj mi pomaga vzdrževati moje igralce; za sebe nisem marala ničesar. Mussolini se je poslovil, pomagal pa mi ni.

D' Annunzio je o meni napisal zelo lepo pismo v listih. Pripovedoval je o mojem delu, pripovedoval o stvareh, ki sem jih že davno pozabila, pripovedoval o stvareh, ki jih sama ne bi omenila. Dejal je, da sem veliko storila za svojo domovino, in sedaj je vrsta na Italiji, da stori kaj zame. Pismo je bilo zelo lepo in ganljivo, a to je bilo tudi vse! Tak je d' Annunzio: porodi se mu misel in jo napiše. In ko ji je dal njeno obliko, ko jo je literarno rodil, se za misel nič več ne zmeni. Tako pojmuje on dejanje: besede, besede, besede . . .»

Zita v pariški justični palači

Bivša cesarica Zita se je pred nekaj dnevi mudila v Parizu po važnem opravku. Zglasila se je v justični palači pri preiskovalnem sodniku Glardu, ki vodi podrobno raziskovanje v aferi poneverb s habsburškimi nakiti in dragulji.

Zadeva, ki se vleče vsa leta po prevratu, je javnosti prilično znana. Ko je pok. cesar Karl bival v azilu v Švici, je dal (koncem 1918.) tjakaj prenesti vse dragocenosti habsburške obitelji, med njimi znamenita velika dijamanta «Florentinec» in «Frankfurtčan,» nadalje v izredno velik smaragd vdelano uro, rožnato ogrlico ter zbirke rubinov in biserov, ki jih je včasi bilo videti v vitrinah dunajske zakladnice. Na pomlad 1919. je Karla prisililo slabo denarno stanje k zaključku, da proda nekaj manjših dragotin. V to je poveril svojega zaupnika Bruna Steinerja, ki je začel dragocenosti prodajati nalašč v to svrho ustanovljeni prekupčevalski družbi «Perlesco», ki so jo tvorili brata Bienenfeld in neki Sondheimer — vse sami prekanjeni židovski špekulanti in vojni dobičkarji.

Manipulacija je šla tem bolj gladko od rok, ko se je Karl mudil na restavracijski avanturi v Budimpešti. Baje je Karl še zadnji dan pred poletom iz Dübendorfa zabranil nadaljnje razpečavanje svojih dragotin, toda Steiner se za to ni zmenil, marveč je s spretnimi manevri razprodal vse do zadnjega briljanta.

Po Karlovi smrti v pregnanstvu na Madeiri je Zita započela akcijo, da pridobi harbsburške dragotine zopet v svojo last. Obrnila se je na francosko justico s prošnjo, da bi začela zasledovati Steinerja in brata Bienenfelda, ki živijo kot bogati parveniji v Parizu. Preiskovalni sodnik Glard, ki ima zdaj vso zadevo v rokah, je doslej zaslišal že celo vrsto prič in tako je zadnje dni prišla na vrsto tudi Zita, ki je podala obširno izpoved. Zadeva se bo predvidoma vlekla še dolgo in je le težko predvideti njen končni rezultat. Vsekakor pa je malo upanja, da bi vse dragotine prišle nazaj v Zitino posest, ker so manevri Bruna Steinerja in bratov Bienenfeld bili neverjetno prekanjeni.

General Gamelin,
poveljnik francoskih čet v Siriji, ki uspešno odbija nepresiane napade upornih Druzov.

Prvi bicikelj v Perziji

Nekatere sobe v teheranski palači Solnca (vladi palači) so bile že leta in leta zaprte. Toda perzijski diktator Riza-kan jih je, čim je došel na vlado, ukazal odpreti in očistiti. Tako so prišle na dan najčudovitejše stvari, za katere bi se pulil vsak trgovec z raritetami. Med njimi je bilo tudi kolo, bicikelj, in sicer tisti bicikelj, ki uživa slavo, da je bil prvi svojega rodu v Perziji. S tem kolesom, ki je bil v deželo importiran za vlade Muzafer-ed-dna, pi je združena sledeča zgodba:

Ko je kolo dospelo v kraljevsko palačo, ga je šah dal odpeljati v park in je pozval svojega pravosodnega ministra, naj ga zajaha. Takrat je bilo še zelo opasno upreti se šahovemu ukazu, in minister je hočeš nočeš skočil na kolo. Seveda je bil prav tako hitro tudi na tleh. Šah se je smejal in krohotal, da ga je trebuh bolel, ministru pa ni bilo do smeha. Ko se je Muzafer-de-din pomiril, je ukazal še enkrat ministru, naj poskusi vožnjo na nenavadnem aparatu.

Drugi poskus pa se je končal še bolj tragikomično kakor prvi: minister je padel v bazen, ki se je nahajal tik ob poti. Šah se je nasmejal do solz, vendar vtretjič ni več silil v ministra. Ukazal je zakleniti, da ne bo nihče več na dal zakleniti, da ne bo nihče več na njem kolovratil.

× *Čudna drevesa.* Na svojem potovanju po severni Indiji je odkril neki angleški potnik čudno drevo, ki deli električne udarce. Potnik se je večkrat dotaknil drevesnega debla in je vsako pot začutil enako močan udarec. V kanadskih prerijah pa raste čudno drevo druge vrste. Kanadijci imenujejo to drevo kompasno drevo, ker ima čudno lastnost, da se vešči potniki lahko orijentirajo po straneh sveta. Drevesa rastejo v takem redu, da je mogoče vedno dobiti severni in južni pol. V Arizoni raste neko drevo, ki se na originalen način brani človeškega dotika. Kadar začuti dotikljaj človeške roke, se pocedi iz njega smrdljiva tekočina, ki gotovo odžene vsakega človeka. V Nubiji pa raste še bolj čudno drevo. Njegovo listje ima zvončasto obliko, ki ga pridno obiskuje drevesni mrčes. Mrčes zvrta v zvončaste liste luknjice in kadar zapiha veter, daje drevo od sebe glasove, ki so čudovito slični pojoči flavti.

× *Potrošnja piva v Nemčiji raste.* Nemci so znani veliki ljubitelji piva, o čemer nas lahko uveri statistični pregled, ki je izšel v Berlinu in pravi, da zapravijo Nemci vsako leto 3.,243,321.380 zlatih mark za pivo. Konsum in proizvodnja seveda sorazmerno naraščata. Dočim so leta 1923. popili 30,284.000 hl piva, so ga leta 1924. uničili že 37,782.904 hl. Lansko leto pa je poskočila potrošnja zopet za eno četrtino. Pivovarska obrt je torej v Nemčiji resnično zlat vrelec.

× *Težkoče z Amundsenovo ladjo «Norge».* Iz Rusije poročajo, da povzroča «Norge» poveljniku in posadki precejšnje skrbi. Te skrbi se bodo gotovo še povečale, ko bo nastopila ladja svojo zadnjo etapo proti severu. Moštvo trpi nepopisen mraz strojniki in polkovnik Nobile so Italijani). Nobile hoče reducirati posadko od 16 mož na 14 mož, da bi lahko naložil več bencina ter podaljšal polet čez polarno ozemlje. Po njegovem računu bo znašal polet od Kingsbaya do rta Barrowa samo 45 ur, njegov načrt pa je: imeti dovolj bencina in drugih pripomočkov za 70urni polet, če bo treba. Nobile popolnoma izključuje pristanek med vožnjo. Polet čez polarno ozemlje je zanj zrakoplovni problem, ki se mora rešiti na krovu zračne ladje. Za slučaj izčrpanosti zaloge bencina se bo «Norge» prepustila vetrovom in bo s pomočjo krmila lahko nadaljevala sedem dni vožnjo s tem pripomočkom.

× *Novi ruski kovani denar.* Državna kovačnica denarja v Moskvi je pred kratkim izročila ruski državni banki prvi obrok novega kovanega drobiža po eno in tri kopejke. Drobiž bo v najkrajšem času izdan prometu.

× *Razstava evropskih časopisov v sovjetski Rusiji.* Leninova vseruska knjižnica v Moskvi pripravlja razstavo evropskih listov, med katerimi bodo v prvi vrsti zastopane periodične tiskovine evropskega kontinenta.

× *Odkritje spomenika prof. Zamenhofu.* V Varšavi so te dni v navzočnosti zastopnikov vseh civiliziranih držav sveta odkrili spomenik izumitelju esperanta, drju Zamenhofu. Spomenik so postavili esperantisti vsega sveta.

× *Nov prometni rekord.* Iz Berlina poročajo, da je neko angleško letalo preletelo progo med Croydonom in Nürnbergom v 15 in pol urah. Z drugimi prometnimi sredstvi traja vožnja na tej progi najmanj 80 ur.

× *Velikanski požar v Szolnoku.* Pred par dnevi je izbruhnil v Szolnoku velik ogenj v nekem tamošnjem lesnem skladišču. Kmalu po požaru pa je bil aretiran lesni manipulant Erdös, ki je izpovedal, da ga je najel lastnik podjetja, odnosno ravnatelj Moritz Klein, ki je hotel dobiti od banke, pri kateri je bil zavarovan, 17 milijard madžarskih kron odškodnine.

× *Preiskovalni sodnik — defravdant.* Preiskovalni sodnik okrožnega sodišča v Debreczinu na Madžarskem je poneveril 80 milijonov kron državnega denarja in pobegnil v Rumunijo. Oblasti so izdale za njim tiralico, a doslej se jim še ni posrečilo, da bi moža dobile v pest.

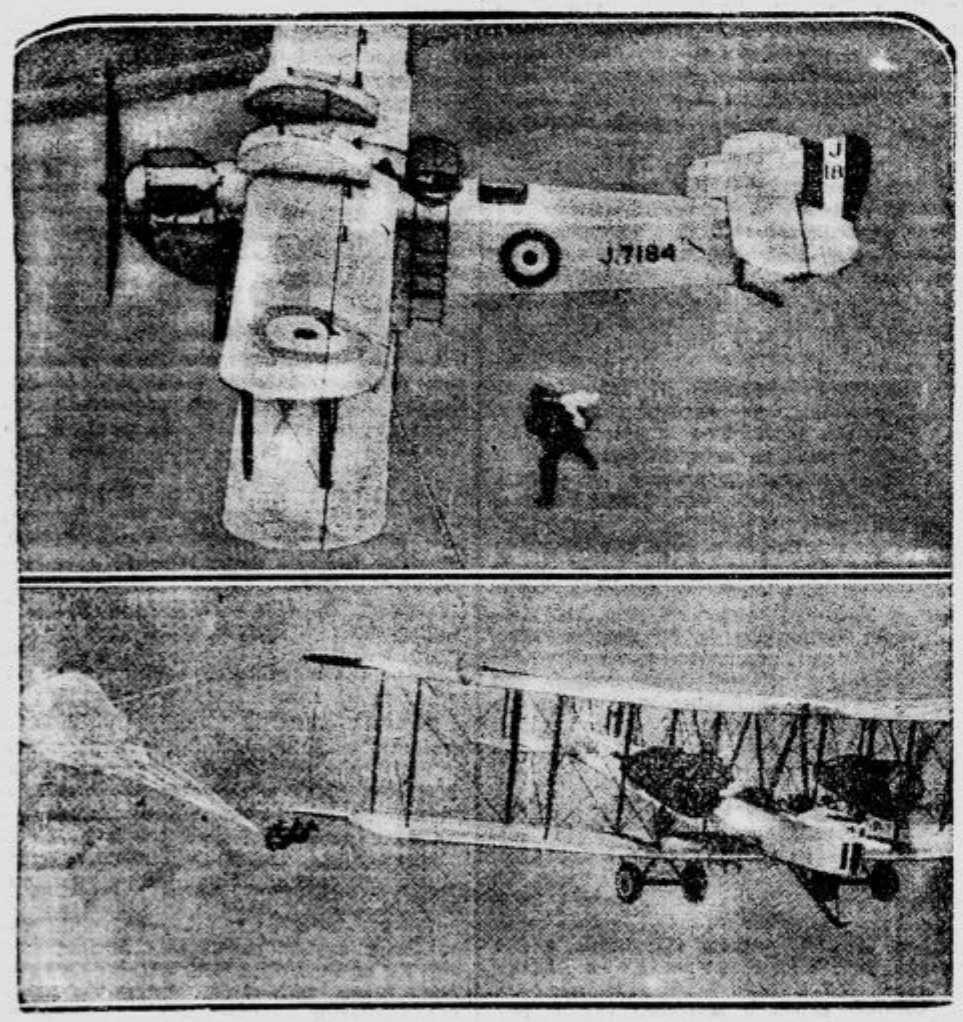

Vežbe s padalom na Angleškem

V Henlowu na Angleškem so ustanovili šolo, v kateri se letalci vežbajo v uporabljanju padala. Naša slika (zgoraj) prikazuje skok z letala z zaprtim padalom, na spodnji sliki pa vidimo letalca, ki je najprej počakal na krilu letala, da se je padalo odprlo, in je šele potem skočil v globino. Kakor znano, so letalci dozdaj povečini z zaprtim padalom zapustili ogroženo letalo, pri čemer se je neredko zgodilo, da se padalo ni odprlo in je nastopila neizogibna katastrofa. Skok z odprtim letalom je zato vsekakor manj riskanten, če že ne povsem neopasen.

Preskrbite mi ženo, naj stane kar hoče!

. . . obupno kliče milijonski dedič

BUSTER KEATON

ki se mora še danes poročiti, sicer zapade milijonska dedščina vsled muhavosti njegovega strica. Tozadevni oglas v časopisih je dosegel rekordni uspeh. — Tisoče in tisoče nevest hiti brez sape v cerkev sv. Magdalene, da pravočasno zajadrajo v — srečni zakon... Tisoče nevest a samo en ženin! Kaj naj stori?!... Ogorčene in ljubosumne neveste padejo z upravičeno jezo na ženina, ki beži pred «toliko srečo» čez newyorške ulice, kjer zastane ves promet, čez hribe in doline, pod železnico in avtomobili, v vodo in čez vodo, s skale na skalo, preko globokih prepadov... Neusmiljene neveste pa neutrudljivo za njim... Vse dobro pride od zgoraj! Velika kamena lavina zasleduje obupanega ženina ter mu končno pomaga, da se reši podivjanih nevest. — Samo še deset minut manjka do sedme ure, to je do momenta ko zapade milijonska dedščina. Obupani ženin zbere še svojo zadnjo moč in beži kot brez glave čez nove zapreke domu, kjer najde svojo ljubljeno Mary in svečenika, toda ura pokazuje že čez sedem... Kako rešiti milijonsko dedščino?!... — Smeh, vriskanje in krobotanje spremljajo vse scene tega imenitnega velefilma. *Najboljši komik sveta, sijajni BUSTER KEATON,* znano pod imenom «Človek, ki se nikoli ne smeje» slavi v tem velefilmu triumfalni uspeh in pobija vse doseda' predvajane burke in veseloigre, kakor tudi vse ostale komike sveta. — Izvrstna zabava in obilo smeha Vas čaka ob: 4., pol 6., pol 8., 9. ter v nedeljo ob: 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. — Predprodaja vstopnic vsak dan od 10. do pol 1.

ELITNI KINO MATICA vodilni kino v Ljubljani.

Telefon 124.

Najboljši komik sveta Buster Keaton (milijonski dedič) in tisoče njegovih nevest v cerkvi sv. Magdalene. — Scena iz velefilma »Preskrbite mi ženo, naj stane kar hoče...« Natančneje v današnjem oglasu kina Matica.

Fr. Ž.

Odlikovanje

Za človeka, ki mu je božja milost let, ni lepšega na svetu, nego če prejnaklonila častitljivo starost osemdeset me odlikovanje. Ali ni res? Osemdeset let je star, noge se mu šibijo, brez zob je in las, od nosa mu visi kaplja, skratka — ves svet mu je figa — holaj, pa dobi odlikovanje!

Kaka čast! Kolikšen blagor! Drugače se mu nemara sploh ne bi izplačalo, dočakovati take starosti. Ali zaradi odlikovanja se izplača, resnično se izplača.

Profesorju Miroslavu Dobrinu se je primerila ta reč. Dosegel je imenovano častitljivo starost in ga je zadelo odlikovanje.

Po pravici povedano: gospod profesor se nam ni bil zavedela točnega števila svojih let. Od tako starega gospoda se ne more zahtevati, da bi take stvari nosil v glavi, zlasti ko številke niso spadale v njegovo stroko, nego je bil klasičen filolog.

Če ga je na cesti kdo ustavil: »O gospod profesor, kakšen brhek mladenič ste še! Koliko let pa že imate na grbi?« so se mu ozke ustnice zazibale v vljudnem nasmehljaju: »Hvala, hvala! — Kakih petinsedemdeset jih že imam.« Prijazno je stresel ponuđeno roko in potem si hitel zapenjati vrhnji gumb svoje halje.

Take halje so včasi nosili, pa je že dolgo tega. Gospod profesor je hodil v tej halji že nad trideset let, hodil je v njej pozimi in poleti, pa se mu je vendar še zdela kakor nova. Svoj čas so pač dokaj trpežnejšo robo prodajali nego dandanes — še se je poznalo halji, da je halja! Niti ni imela Bog ve koliko lukenj in kar jih je imela, niso bile prevelike.

Edina resnična hiba halje je bila ta, da je nagaja! vrhnji gumb in se venomer odpenjal.

Prav za prav se tudi gumbu ob sebi ne bi dalo kaj resnega očitati: bil je pošten in pravičen gumb, dovolj velik in tudi trdno prišit. Le gumbnica je bila malo natrgana, pa se je lahkomiselni gumb izmuzaval iz nje. Prilika ga je zapeljavala, prilika...

Ta reč je bila zato nekoliko nerodna, ker je bil omenjeni gumb poslednji in edini gumb. Vsi drugi so se bili v teku dolgih let davna že poizgubili po svetu — Bog z njimi, dalo se je živeti tudi brez njih!

Da je le ostal vrhnji gumb! Brez njega bi bil položaj seveda — kratko povedano — žaltav.

Kajti je bil gospod Dobrin starokronski upokojenec in ni imel, da bi si kupoval sijajnih oblačil.

Nego je nosil pozimi in poleti imenitno svojo haljo, ki naj jo je omenjeni gumb zapenjal visoko pod vratom. Pod haljo pa če je kaj bilo ali če ni bilo nič. Starokronski upokojenec si vendar ne more privoščiti pisanih kravat in oškropljenih srajc in druge take ropotije — seveda.

Kar se pa tiče let gospoda profesorja, koliko da jih šteje, te stvari kakor rečeno ni bil sam spravil na dan in v javnost. Izvohale so jo namreč novine. Pa so se potem ob nedostajanju drugih hvaležnejših predmetov lotili gospoda profesorja in njegove osemdesetletnice a poleg osemdesetletnice tudi ostalih njegovih zaslug.

Zaslug mu resnično ni bilo odrekati — bil je njega dni izredno klasičen filolog. Pa so novine prinesle njegovo osemdesetletnico in zasluge in sliko in s vsem tem branje in potem je šla reč naokoli tako dolgo in tako daleč, da mu je bilo slednjič podeljeno odlikovanje.

Prvi mu je sporočil veselo vest gospod srezki poglavar kar sredi ceste in mu iskreno čestital.

»Hvala, hvala!« se je s tresočimi ustnicami zahvaljeval gospod profesor in se vljudno opravičeval, da ni kriv, da imajo tako visoki gospodje sedaj ž njim toliko opravila.

Še nekaj je imel dobri gospod profesor na jeziku, pa ga je zmedel nesrečni gumb, ki se bil nagajivo zopet izmuznil iz objema zakonite mu gumbnice in ga je bilo treba zapeti.

Gospod profesor je hitel in ga je zapel.

Toda mu ga tresoča roka ni mogla zapeti tako hitro, da ne bi bil pogled gospoda poglavarja ušel gospodu profesorju pod haljo v njegovo notranjost. Ta notranjost pa je navdala gospoda poglavrja z bridko skrbjo: ko bo resnično dospelo odlikovanje in ga bo treba odlikovancu slavnostno pripeti na zaslužne prsi, kam za vraga naj se mu slavnostno pripne? Mar na one cape pod haljo ali morebiti kar na golo kožo? — O kako težka in odgovornosti polna je služba srezkega poglavarja!

Z mrkim licem je krenil gospod poglavar in pozval na posvet najstarejšega svojega pisarja. Le-ta ni bil pravnik, marveč se je pisal za Štrbenca, in je bil praktičen človek. Poskušal je in je dejal: »Kaj, če bi se profesorju za to priliko kod izposodila črna suknja; nanjo bi se slavnostno pripelo odlikovanje, po slavnosti bi se pa zopet odpelo in bi se suknja vrnila?«

Pa je poglavar zmajal glavo: »Kdo bo tvegal, da mu jo posodi? Mož je čudno zanemarjen... nič se ne vé...«

Tedaj gospod poglavar izprevidel, da bi bilo treba profesorju Dobrinu pred odlikovanjem podeliti tudi obleko, primerno odlikovanju in je globoko vzdihnil.

Pisarju so nemara prihajale slične misli, toda imé mu je bilo Štrbenec, zgrabil je misli za praktični konec in je nasvetoval sledeče: napravi naj se okrožnica po vzorcu kakor za božičnico siromašne šolske mladine in potem naj birič Šimen z njo stopi na okoli in nabere prostovoljne prispevke za svečano obleko zaslužnemu odlikovancu.

Ta nasvet ni bil napačen, še na takso se je bil spomnil pisar: za odlikovanje bo treba plačati takso! Pod petsto Din gotovo ne bo! Kje jih naj vzame starokronski upokojenec!

Pa se je okrožnica spisala in naokoli poslala za obleko in za takso, za oboje ukupe, in niso bili meščani preveč nevoljni: ta je dal pet Din, drugi deset, gospod župnik pa je segel v vrečo, kjer

Iz Narodno-strokovne zveze

Pripravljajmo se za proslavo 1. maja! Narodno strokovna zveza je pozvala vse svoje organizacije, da se pripravijo na dostojno proslavo edinega delavskega praznika, 1. maja. Temu klicu se je odzvalo lepo število organizacij, vendar pa še ne vse. Zato poziva Narodno strokovna zveza vse svoje organizacije, naj se takoj pripravljajo za dostojno proslavo delavskega praznika. Dopoldne naj se vršijo shodi ali sestanki, na katerih naj se delavstvu obrazloži pomen praznovanja 1. maja in poroča o raznih aktualnih strokovnih vprašanjih. Ne pozabite manifestirati na prvomajskih proslavah za osemurni delovnik in za vsa delavska prava. Naš praznik moramo povsod proslaviti kar najdostojnejše. Centrali v Ljubljani je takoj poročati o pripravah za te proslave, da jih priobči v listih. Naj ne bo naše organizacije, ki bi tega praznika ne proslavila. Vsi na delo za čim lepšo proslavo 1. maja!

Organizacije Narodno strokovne zveze v Ljubljani proslavijo praznovanje 1. maja z izletom. Popoldne ob 2. uri se zbirajo člani NSSZ in Unije pred Narodnim domom. Odtod pešizlet po večni poti v Dolnice, kjer bo pri Miklavu prijateljski sestanek, na katerem bo majski govor, tamburanje in petje. Vabimo vse člane in prijatelje NSZ, da se tega izleta v čim večjem številu udeleže.

Narodno strokovna zveza v socijalnem delu. Izvrševalni odbor Narodno strokovne zveze je na svojih dveh zadnjih sejah obširno razpravljal o raznih socijalnih vprašanjih in napravil več tozadevnih sklepov, med katerimi je nekoliko zelo važnih in jih je hvalevredno omeniti. Predvsem je odposlal vlogo na ministra za šume in rude in ga opozoril na krivično določbo pravilnika o bratovskih skladnicah v pogledu karenčne dobe, glasom katere izgube rudarji v slučaju, da so neprostovoljno odpuščeni z dela in v teku šestih mesecev ne dobijo zaposlitve v drugem rudniku, vsako pravico pri bratovskih skladnicah, ravno tako izgube pravico do vsake odpravnine. Ker je v sedanji gospodarski krizi nemogoče zaposliti toliko stotin odpuščenih rudarjev, jim je s to določbo pravilnika prizadejana velika socijalna krivica in zato je NSZ predlagala ministru, naj to pereče vprašanja reši na ta način, da se karenčna doba podaljša za ves čas trajanja gospodarske krize in šele potem naj stopi v veljavo po pravilniku določena šestmesečna karenčna doba. Tudi je predlagala, naj se dovoli izplačevanje odpravnine onim rudarjem, ki to zahtevajo in predložijo potrdilo borze dela, da v šestih mesecih niso mogli najti zaposlenja v rudniškem podjetju. — Dalje je odposlal vlogo na ministra za socijalno politiko, v kateri je odločno zahteval izdajo pravilnika za podpiranje brezposelnih. Opozoril je ministra na dejstvo, da se je v sami Sloveniji nabralo nad 4 milijone dinarjev, ki so jih vplačali delavci in njih delodajalci na ime zavarovanja za slučaj brezposelnosti. Ta vplačani denar, ki gre v milijone, je naložen pri državni hipotekarni banki v Beogradu in dela ta banka s tem denarjem bančne kupčije. NSZ je zahtevala brezpogojno izdajo pravilnika in takojšnjo pomoč brezposelnim. — Tudi je NSZ sklenila razposlati vloge na vsa mesta in večje občine Slovenije, s katerimi jih bo opozorila na veliko katastrofo brezposelnosti in jih naprosila, da takoj organizirajo pomoč za brezposelne, bodisi potom direktnega podpiranja brezposelnih ali pa uvedbe gentskega sistema, potom katerega bodo občine pomagale brezposelnim potom strokovnih organizacij. V svojih vlogah konštatira NSZ, da država doslej ni podvzela nobene večje akcije za podpiranje brezposelnih, akoravno je prispelo to pereče vprašanje do vrhunca. Narodno strokovna zveza je s takim svojim delovanjem pokazala, da ima lepo bodočnost pred seboj, ker je šla na delo s pozitivnim delom in ne z obljubami in frazami. Želimo, da gre to svojo pot naprej v dobrobit vsega našega domačega delavstva.

Tajništvo Narodno-strokovne zveze v Ljubljani.

Pomladanske obleke
po izredno nizkih cenah dobite le pri
A. Presker, Ljubljana,
Sv. Petra cesta 14.

Dopisi

GORNJI LOGATEC. Dramska sekcija JNAD Jadrana gostuje v nedeljo ob 8. zvečer v Sokolskem domu v Gornjem Logatcu z veseloigro »Moj srček« (Pegica mojega srca). Dramska sekcija je šela z imenovano veseloigro, kjerkoli je gostovala, velike uspehe. Igra je zelo duhovita in zabavna in bo nudila občinstvu v Logatcu par ur smeha in zabave. V Logatcu vlada za Pegico izredno zanimanje.

KRANJ. Zborovanje članov podružnice »Sadjarskega in vrtnarskega društva za Kranj in okolico« ter sploh prijateljev sadjarstva se bo vršilo v nedeljo dne 25. t. m. ob 9. dopoldne s sledečim sporedom: 1) Pozdrav in poročilo načelnika. 2) Predavanje in poročilo o dosedanjih uspehih škropljenja sadnega drevja v svrho zatiranja raznih drevesnih lišajev, ki baš v kranjski okolici vsako leto uničijo najmanj polovico sadnega pridelka. Ob ugodnem vremenu se razkaže škropljenje na ondotnem vrtu. Člani in prijatelji sadjereje, udeležite se zborovanja polnoštevilno!

POLZELA. V nedeljo 25. t. m. se predstavijo na odru g. Cimpermana ob 15. uri člani »Ljubljanskega potujočega gledališkega odra«. Na sporedu je več resnih in šaljivih predstav. Savinjčani, posetite!

BRASLOVČE. Tukajšnji Sokol si je nabavil po zaslugi g. Lušina krasni gledališki oder v novi dvorani g. Banerja. V nedeljo 25. t. m. ob 6. zvečer se predstavijo člani »Ljubljanskega potujočega gledališkega odra« z lepimi igrami kot gostje na našem odru. Na svidenje!

NOMENJ. V I. polovici januarja je izdala prosvetna uprava v Ljubljani na vse učiteljstvo proglas, v katerem zahteva od njega zvesto izpolnjevanje službenih dolžnosti in obratno, da ima tudi učiteljstvo pravico zahtevati od prosvetne uprave zakonitost, na podlagi katere naj mu gre ta kolikor možno na roko. Z obžalovanjem je treba konštatirati, da se pri prosvetnih oblastvih upošteva zakonitost veliko premalo. V zadevah krajnih šolskih svetov je jasno razvidno, da ne odločuje zakon, temveč politika. Tukajšnji predsednik krajnega šolskega sveta noče plačevati nič snaženja šole, kar je pač pri vsaki šoli prva in najvažnejša potreba. Tudi mnogo drugih računov za šolo ni hotel plačati nad eno leto tako, da so ga morali upniki tožiti za svoje zneske. Ker so seveda pri tožbi nastali nepotrebni stroški, jih hoče bistroumni šolski oče naprtiti šolski občini. — Vsa zadeva je bila že 19. marca uradno preiskana po sreskem šolskem referentu. Vsi grehi krajnega šolskega sveta so tako točno predloženi pokrajinski oblasti v Ljubljani. Zakaj se tamkaj ta tako važna in nujna zadeva zavlačuje, ni znano. Odločno zahtevamo, da ljubljanska prosvetna oblast takoj odstrani iz krajnega šolskega sveta člane, ki so šolstvu le na kvar in v sramoto.

POZOR!

Opozarjate se, da eden par nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro ali zlato)
„ključ“
traja kakor štirje pari drugih. Kupite eden par in prepričajte se. — Nogavice brez žiga „ključ“ so ponarejene.
93-a II

Zahvala

G. dr. Franc Benedičič, tukajšnji rudniški zdravnik, je pokazal v dolgi bolezni moje soproge toliko požrtvovalnosti in strokovnega znanja, da se mu tem potom javno zahvaljujem.

Senovo pri Rajhenburgu, 20. apr. 1926.
Franjo Jakopec, šolski upravitelj.

Javno priznanje

Moj pokojni brat Bernard Češkuti, trgovec v Ljubljani, je bil le kratko dobo zavarovan pri «Croatiji» zavarovalni zadrugi, katera je povodom njegove nenadne smrti zadevo njegovega zavarovanja rešila tako kulantno z izplačilom celotne zavarovane vsote, da smatram potrebno, izraziti isti tudi tem potom svoje popolno priznanje.

V Ljubljani, dne 8. aprila 1926.
Antonija Štrubelj l. r. 512

je imel cerkveni denar za reveže, in je odrinil kar dvajset Din v samem drobižu. Din pomeni dinarje in je beseda, ki se ne sklanja: nemara ni toliko vreden, da bi si mu izgovarjali nje dolgo ime ali ga celo sklanjali. V nekaterih hišah so biriču postregli tudi s pijačo. V enem dnevu je bilo vse opravljeno in so bili vsi zadovoljni, birič in pisar in poglavar.

Drugo jutro je birič šimen v Kozamernikovi štacuni na vogalu razkladal svoje modrosti pa mu je beseda nanesla tudi na okrožnico in njen namen in koliko je ta dal in koliko oni.

Pa je bila v štacuni tudi stara Urša, ki je gospoda profesorja komandirala, mu kuhala in ga čedila, in je vse slišala, kar je pravil birič.

Slišala je in ji je skoraj vzelo sapo. Kar naravnost jo je ubrala nad poglavarja, v eni roki s petrolejem, v drugi roki s cikorijo.

Pisar je potem povedal, da je bil škandal, kakšne da je naklatila poglavarju o frakih, o suhih skorjah in o medaljah. Če bi hotel poglavar, lahko da bi jo bil dal pri isti priči zapreti zaradi zločina zoper državo, medalje in javni red.

Toda je bil poglavar pameten in si je mislil: »Jej jej jej, le nič opraviti imeti s takimi ljudmi!«

Poklical je pisarja in sta potem izročila ves nabrani denar kar profesorjevi Urši in se je stvar izlepa uredila tako, da odlikovanje sploh ni prispelo in ga ni bilo treba kamor koli pripenjati.

Pa si je oddehnil gospod poglavar in kar je poglavitno, oddehnil si je tudi gospod profesor in ni lepšega na svetu nego če se staremu, zaslužnemu gospodu napravi ob koncu njegovih dni še malo veselja.

Da najboljši je to znaj, Colombo Ceylon čaj!
140

Ali - že - veš, da dobiš najcenejo in najboljše kuhinjsko posodo le pri tvrdki
Stanko Florjančič
trgovina z železnino
Ljubljana **Sv. Petra c. 35.**
36

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5·—.

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 19·—.

Prireditve

V društvu «Soča» v Ljubljani se vrši v soboto 24. t. m. v salonu pri «Levu», 20. in zadnje predavanje v tej sezoni. Ta večer predava univ. prof. g. dr. Aleksander Bilimović o temi gospodarskega značaja, ki se glasi:
«Nekaj podatkov o položaju delavcev v Jugoslaviji.»
Sočani, posebno pa odborniki naj se tega predavanja udeleže vsi brez izjeme. Dobrodošli tudi prijatelji društva. — Po predavanju prosta zabava s petjem in drugimi zelo zabavnimi točkami. Začetek ob ½ 21. uri zvečer. — Vstop vsem prost.

Obrt

Stefan Vincek
avto-tapetnik in sedlar
Tržaška cesta 9 — Glince.
Specijalna delavnica za tapeciranje avtomobilov in otroških vozičkov. Izdelovanje denarnic, aktovk, damskih torbic ter vseh usnjatih popotnih predmetov. 10635

Sprejmejo se naročila in vsa popravila
damskih torbic
Valvazorjev trg 1, zraven cerkve. 10166

Večje usnjarsko podjetje se da v najem. Vse v dobrem stanju. Lastna vodna moč. Pripravno tudi za kako drugo obrt. Naslov v upravi «Jutra». 10004

Damski slamniki najnovejše oblike po konkurenčni ceni se dobijo — kakor tudi sprejemajo stari v preoblikovanje v tovarni Alojzij Škrabar v Domžalah. 144

Divje peteline in druge živali gači Škrem, Ljubljana, Breg štev. 20/III. 10519

Ročno vezenje se sprejme na dom. Naslov v upravi «Jutra». 10592

Čevljarji, pozor! Dne 29. aprila ob 8. dop. se vrši na Marijinem trgu štev 2
dražba usnja
in čevljarskih potrebščin, na kar se kupci opozarjajo 10611

Mlad potnik ki obiskuje privatne stranke, trgovce in gostilne, sprejme več dobrih predmetov v razpečavanje. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Za takoj». 10626

Službe (dobe)

Kleparski pomočnik dobro izvežban v stavbnem delu, priden, se sprejme. Ponudbe z navedbo pomočniške dobe na: Franjo Dolšan, Celje. 10400

Prvi vijolinist dobro izurjen, se takoj sprejme. Naslov se izve v upravi »Jutra«.

Strojepiska popolnoma izvežbana, vešča tudi srbohrvaščine in nemščine, se sprejme. Ponudbe pod «Stalno mesto 398» na upravo «Jutra». 10398

Kontoristinjo z večletno prakso, sprejme večje podjetje v Ljubljani. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Večje podjetje». 10397

Frizerko in frizerja iščem za Zagreb proti dobri plači. Ob nedeljah je delavnica zaprta. Jakopčič, Preradovićeva ulica št. 17. 10339

Fina likarica zanesljiva, samo z dobrimi spričevali, zmožna samostojno voditi pralnico, se išče za letovišče. Ponudbe z navedbo spričeval pod značko «Likarica» na upr. «Jutra». 10136

Trgovski pomočnik vojaščine prost, soliden, se sprejme kot poslovodja samostojna moč v podružnico trgovine z mešanim blagom — Prednost imajo tisti, ki imajo kavcijo. Pogoji ugodni. Ponudbe je nasloviti na Franc Majdič, Kranj. 9905

Delovno moč solidno gospo ali gospodično srednjih let, iščem k oskrbe potrebnemu gospodu, ki mora vsled bolezni ostati v bolniškem stolu. Obenem bi opravljala tudi hišna dela. Znanje nemščine zaželjeno, a ni pogoj. Gospodinji se za 2 osebi. V oskrbovanju bolnikov izvežbane osebe imajo prednost. Obširne ponudbe je poslati na naslov: Stevan K. Teodorović, Pančevo, Kumanovska ulica 8. 10632

Učenec zdrav in krepak, s primerno šolsko izobrazbo, poštenih staršev, se sprejme v trgovino z mešanim blagom. — Anton Vodenik, Petrovče pri Celju. 10590

Kuharico pošteno in varčno, išče za takojšen nastop državni higienski zavod v Ljubljani. Prednost imajo one, ki so že kuhale za več oseb. — Plača po dogovoru. 10629

Postrežnico iščem Naslov pove uprava «Jutra» 10631

Zaslužek Iščejo se za vse večje kraje Mariborske oblasti zastopniki. Vpokojenci imajo prednost. — Ponudbe na naslov: Ptuj, poštni predal št. 6. 10639

Kot slugo sprejmem 16—18letnega poštenega fanta, ki mora biti vešč vseh domačih del, kakor pospravljanja sob itd. Naslov pove uprava «Jutra» 10648

Sprejmejo se: boljše dekle za pospravljanje sob, ena ženska za navadna dela, ena perica ter ena pomivalka za kavarno Služba stalna. — Hotel «Slon», Ljubljana. 10215

Pekovski vajenec priden in pošten, se sprejme Filip Ambrožič, pekovski mojster, Bled. 10528

Pletilje ki imajo svoj stroj, dobijo delo. — Naslov v upravi «Jutra». 10526

Agilne zastopnike po deželi in mestih, kot prodajalce sreč proti visoki proviziji išče banka. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Zmožen kavcije». 10461

Službe (iščejo)

Šivilja izučena šivanja in krojenja išče mesta v delavnici. — Ponudbe na: Krojna šola, Stari trg 19, Ljubljana. 10379

Kontoristinja s šestletno pisarniško prakso, vešča perfektno slovenske, nemške in deloma italijanske korespondence, išče mesta. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Zmeren honorar». 10308

Strojepiska in stenografinja začetnica, išče službe. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Iiče». 9236

Mesta šivilje pomočnice išče v Celju ali Ljubljani zdrava in močna 17letna deklica poštenih staršev k šivilji, kjer bi se še lahko izpopolnila v svoji stroki. Plača po dogovoru. Ponudbe na naslov: Upraviteljstvo osnovne šole Dol pri Hrastniku. 10540

Trgovski potnik za vse stroke, zlasti za elektrotehnično, agilen, išče mesta. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Agilen 602». 10602

Čevljarji! Radi opustitve obrti se odda čevljarski vajenec, ki se je učil že 2 leti, za 1 leto v nadaljnje učenje. Interesentje naj pustijo svoj naslov v upravi «Jutra» pod značko «Čevljarski vajenec» 10502

Prodajalka mešane stroke, želi službe takoj; gre tudi nekaj časa brezplačno. — Ponudbe pod šifro «Marljiva 448» na upr. «Jutra». 10448

Pekovski vajenec želi službo, da konča učno dobo. Naslov pove uprava «Jutra». 10410

Šivilja in modistinja s finim okusom, dobro izurjena, išče mesta v modni trgovini ali salonu izven Ljubljane. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Dobra moč». 10596

Služkinja išče službe v kuhinji. Naslov pove uprava «Jutra» 10411

Uradnik z dveletno prakso in prvovrstnimi referencami, išče stalno mesto. Zmožen vseh pisarniških del, kakor tudi vodstva pisarne. — Položi kavcijo. Cenj. vprašanja pod «Uradnik 589» na upr. «Jutra». 10589

Krojaški pomočnik išče dela. Naslov v upravi «Jutra». 10581

Trg. uslužbenec lesne stroke, obenem tudi šagar, vešč slov. stenografije, knjigovodstva in strojepisja ter srbohrvaščine, išče primerno mesto. — Naslov pove uprava «Jutra» 10612

Iščem mesto Položim 5000 Din kavcije. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Kontoristinja-prodajalka». 10511

15.000 Din kavcije položim zanesljivemu podjetju, kjer dobim službo prodajalke v trafiki, slaščičarni, delikatesni ali špecerijski trgovini. Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Vestna 15.000». 10614

17 letno dekle z dežele, pridno in pošteno, izučeno v šivanju in vajeno vseh hišnih del, išče službe. Naslov pove upr. «Jutra». 10641

Starejše dekle želi službe pri samostojnem gospodu; gre tudi k otrokom. Nastop 1. maja. Naslov pove uprava «Jutra» 10642

Pouk

Išče se učitelj za pouk dijaka tretje šole. Pismene ponudbe na upr. «Jutra» pod «Štev. 64». 10637

Prodam

Abadie-stročnice št. 3 prodaja trafika Klander v Kolodvorski ulici 8 (nasproti hotela Štrukelj). 10214

Steklena strešna opeka je zopet v zalogi pri Združenih opekarnah, d. d. v Ljubljani. 100

Kože vseh vrst divjih živali D. Zdravič, Ljubljana, Florijanska 9. 91

Browning orig., 6'35 mm, se proda v Kolodvorski ulici 8/I, desno 10481

Lesena stena z vratmi, v velikosti 3.40 × 2.70 m, eno veliko okno 2.10 × 1.70 m, 2 večji in 1 manjša železna peč in 30 m³ šip raznih velikosti, vse dobro ohranjeno, se ugodno proda. — Ogleda se v Beethovnovi ulici štev. 6, pritličje, desno. 10435

Otroški voziček dobro ohranjen, se proda Privoz 3, pritličje, desno. 10580

Kuhinjsko kredenco pripravno za gostilno in **majhen štedilnik** poceni proda Vodišek, Tavčarjeva ulica štev. 3. 10537

Spalna oprava za eno osebo, se proda. Istotam se
odda soba
Rožna dolina, cesta XIX, štev. 8. 10598

„Varta“ akumulatorske baterije se dobivajo v tehn. in elektrotehnični trgovini
Florjančič v Celju. II

Okrogel les smrekov in jelkov raznih mer, kupi po ugodnih dnevnih cenah gradbeno podjetje G. Tönnies, dr. z. o. z. v Ljubljani, Dunajska cesta 25. 10605

Gumijeve nogavice in gumijevi pasovi pravkar došli pri tvrdki G. Besednik in drug. Ljubljana, Prešernova 5. 10627

Pozor, mizarji! Več mizarskih strojev, najboljše nemške znamke, popolnoma novi, se skupno ali posamezno prodajo. — Vprašati pod šifro «Mizarski stroji» na upr. «Jutra» 10615

Pohištvo Zaradi preselitve prodam salonsko garnituro, pisalno mizo, posteljo, več omar (pripravne za pisarno), kredenco, ogledalo itd. — M. Bohinec, Dunajska c. štev. 17 (Medjatova hiša), II. nadstr., 2. stopnice. 10619

Sodarsko orodje kompletno, za 3 pomočnike in 72 sodov, barel za olje, novih in starih popravljenih, prodam. — V najem oddam tudi dobro vpeljano delavnico. Naslov pove upr. «Jutra». 10622

Jajca za valjenje od pristnih, importiranih velikih rumenih angleških «Orpingthon» kokoši po 10 Din komad, se prodajajo pri M. Janeš, Poljanska cesta 17. Kokoši so kupljene na razstavi v Londonu in stane vsaka kokoš 500 Din. 10640

Otroški voziček dobro ohranjen, se poceni proda na Poljanski cesti št. 12 — pri fotografu na dvorišču. 10630

Moško kolo dobro ohranjeno, se kupi. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «111». 10603

Kupim

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
Černe, juvelir
Ljubljana, Wolfova ul. 3. 64

Bukovih pragov 2.60 m dolgih, za železnico, kupim večjo množino. — Interesenti dobijo potrebna pojasnila pri gosp. Josipu Kapla, Trnovo, pošta Sv. Jedert. 10587

Pisalni stroj dobro ohranjen, se kupi. Ponudbe z navedbo znamke pod «Stroj 14» na upr. «Jutra». 10600

Kopirna preša dobro ohranjena, se kupi. Naslov pove uprava «Jutra» 10662

Bukovih pragov 2.60 m dolge, za železnico, kupim večjo množino. — Interesenti dobijo potrebna pojasnila pri gosp. Josipu Kapla, Trnovo, pošta Sv. Jedert. 10646

Posest

Kupim stavbišče majhno. Ponudbe nasloviti na upr. «Jutra» pod šifro «Hišica 500». 10416

Kupim hišo ali manjšo vilo na periferiji mesta, najraje v Sp. Šiški ali Rožni dolini v ceni do 140.000 Din. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Hiša-vila». 10181

Naprodaj je več lepih travnikov s prostorno šupo, in nekaj travnikov, katere se odda tudi posamezno. Naslov v upravi «Jutra». 10524

Majhno posestvo v bližini Kranja na Gorenjskem, se proda. Naslov pove uprava «Jutra». 10519

Pozor, Amerikanci! Prodam posestvo poleg kolodvora Stična. Hiša z gostilno, lokal za trgovino, gospodarsko poslopje in velik vrt za zelenjavo; na lepem prometnem kraju. Kupci si ga lahko ogledajo. Naslov v upravi «Jutra». 10579

Starši! Pozor! **Majhno posestvo** proda Franc Zupančič, Šmihel, Novo mesto. — Vsa poslopja v dobrem stanju. Kraj priporočljiv za šolanje otrok. 10582

Hiša v Sp. Šiški z vrtom, se radi družinskih razmer poceni proda. Naslov pove uprava «Jutra» 10609

Hiša z majhno trgovino v prometnem kraju, prostor tudi za pekarno, ki je okolici potrebna, se ugodno proda Ponudbe na upravo «Jutra» v Mariboru pod značko «Dohodno». 10658

Lokali

Gostilna in trgovina v prometnem kraju Savinjske doline, se da takoj v najem. Prednost imajo starejše trgovke s premoženjem. Naslov pove uprava «Jutra». 10585

Družabnik (ca) se sprejme za prevzem trgovine z mešanim blagom na zelo prometnem kraju, tik farne cerkve. — Pogoj primeren kapital. Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» pod «Lepa bodočnost 586». 10586

Vanovanja

Sobica čedno opremljeno, oddam s 1. majem mirni gospodični Naslov pove uprava «Jutra» 10485

Išče se stanovanje 1 sobe in kuhinje, ali samo 1 prazne sobe v mestu. Pismene ponudbe na upr. «Jutra» pod šifro «Mirna stranka 577». 10577

Išče se opremljeno stanovanje 2 sob in kuhinje po zmerni ceni. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «St. 1313». 10583

Lepo stanovanje 2 sob in kuhinje v priličiju se odda z 1. avgustom stranki brez otrok, ali z majhno družino. Naslov v upravi «Jutra». 10613

Dve prazni sobi vsaka s posebnim vhodom, s souporabo kopalnice, po potrebi tudi kuhinje, v bližini glavne pošte, se takoj oddasta. Ponudbe pod šifro «Tudi posamezno» na upr. «Jutra». 10623

Mala sobica z vso oskrbo, se odda solidnemu gospodu v bližini kavarne «Evropa». — Naslov pove uprava «Jutra» 10634

Soba v vili se odda le solidnemu gospodu. — Zarnikova ul. 9/I 10663

Kot sostanovalec se sprejme gospod v Wolfovi ulici št. 1/I. 10665

Sostanovalka se sprejme. Pojasnila se dobe v trgovini na Taboru št. 4. 10638

Opremljeno sobo išče zakonski par brez otrok. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Mir 639». 10639

Prazno sobo iščem za takoj. Ponudbe na poštni predal 129, Ljubljana. 10616

Kapital

Ratna šteta! 2½ % državne obveznice prodaja na mesečne obroke L. Pevalek, Ljubljana, Židovska ulica 4. 9363

2500 Din posojila iščem za dobo po dogovoru proti zelo visokim obrestim in zajamčeni vrnitvi. Dopise se prosi na upravo «Jutra» pod šifro «2500». 10633

Dopisi

Mladenič želi znanja z Ljubljančanko; vdove niso izključene. Dopise na upravo «Jutra» pod značko «Maj 6131». 10621

Milijonska dedščina Mladenič, bogat dedič, ki se vsled muhavosti svojega strica mora poročiti še danes, sicer zapade milijonska dedščina, obveščam tem potom vse lepe gospodične in mlade vdove, da sem prispel v Ljubljano in da se poroka na vsak način vrši že danes. Vse, ki se za to poroko resno zanimajo pozivam, na osebni sestanek in sicer od 4. ure popoldne naprej v «Elitnem kinu Matica», kjer igram glavno vlogo v izvrstni veseloigri
«Preskrbite mi ženo, naj stane kar hoče!»
Vstop samo proti posebnemu vabilu, ki se dobi pri dnevni blagajni proti plačilu 4, 6, 8, 10, 12 ali 14 dinarjev. — Obilni obisk pričakuje Buster Keaton, najboljši komik sveta. 10645

«Pleh» velikost dveh dinarjev — izgubljen. Počivaj mirno v varštetu nositelja. 10628

Pridem danes ali v ponedeljek ob 9. uri. — Elza. 10593

Inteligentna gospodična stara 24 let, simpatična, dobro situirana, bivajoča začasno izven Slovenije, želi resnega znanja v svrho poznejše ženitve z izobraženim, korektnim gospodom, starim okrog 30 let, s stalno eksistenco. — Dopise, če mogoče s sliko, na upr. «Jutra» pod šifro «Resen namen». 10649

Margitta Prosim danes, zares. 10608

Dama z rumenim klobukom, ki je bila dne 22. t. m. v družbi starejše gospe v restavraciji Ljubljanski dvor — se prosi v svrho poznanstva za naslov na upravo «Jutra» pod šifro «Diskreten slučaj». 10578

Etna Jeli ste za eno razočaranje bogatejši — zakaj molčite? Bodočnost. 10604

Ženitve

Vdova srednjih let, brez otrok, z vso hišno opravo, miroljubna, varčna, želi znanja v svrho ženitve ali skupnega gospodinjstva z boljšim in dobro situiranim gospodom v starosti od 45 let naprej. Le resne ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Pridna 45». 10643

Slovenec - uradnik želi poročiti gospodično, ki bi hotela v Beograd. Pogoj lepa zunanjost, ne preko 25 let starosti, mirne in ljubeznive narave, z nekoliko premoženja. Le resne ponudbe s sliko in polnim naslovom pod «Beograd» na upravo «Jutra» v Ljubljani 10647

Glasba

Stare citre kupim Pismene ponudbe z navedbo cene na upr. «Jutra» pod značko «Citre». 10599

Klavir (Salonflügel) zelo dobro ohranjen, se ugodno proda Naslov pove uprava «Jutra» 10525

Kupim pianino dobre znamke. Gosposvetska cesta št. 13, vrata 107. 10510

Živali

Kanarčke dobre pevce, kupi pekarna Vinko Vidmar, Zelena jama št. 197. 10597

Izgubljeno

Damska ura srebrna-tula, se je izgubila na poti skozi Zvezdo do univerze, nazaj po Šelenburgovi, Frančiškanski, Miklošičevi in Komenskega ulici. Najditelj se prosi, da jo proti nagradi odda v upravi «Jutra». 10419

Razno

Moško kolo dobro ohranjeno, zamenjam za žensko kolo. Naslov v upravi «Jutra». 10660

Različna zastopstva sprejmem za Gorenjsko. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Avto vožnja». 10636

Primarij Dr. Emil Watzke
v Celju
ne ordinira do preklica.

Zubna četkica mora biti mašena

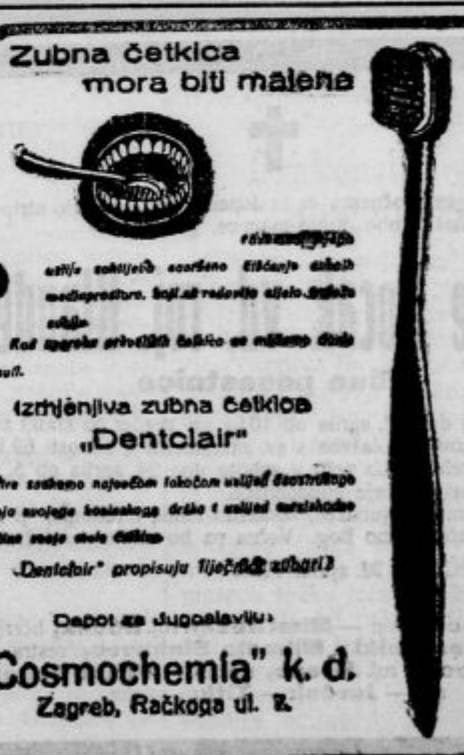

izmjenjiva zubna četkica „Dentclair“

„Dentclair“ propisuju liječnici svijeta

Depot za Jugoslaviju:
„Cosmochemia“ k. d.
Zagreb, Račkoga ul. 2.
156 a

Gaston Leroux: 25

Prikazen v Operi

Nad tolikšno naivnostjo se je kar zavzel. Spričo tako preproste in popolne vere v duha, ki prihaja vsak večer v Opero posečat lože umetnic, res ni več vedel, kaj mu je storiti.

Zdaj je razumel, kakšno mora biti duševno stanje deklice, ki sta jo vzgajala praznoveren godec in ta »zamaknjena«, dobrosrčna gospa. Stresel se je, ko je pomislil na posledice take vzgoje.

Ni se mogel zadržati, da ne vpraša nenadoma: »Ali je Kristina še zmerom pošteno dekle?«

«Pri izveličanju svoje duše vam prisegam!« je vzkliknila starka skoro ogorčeno... »Če v to dvomite, gospod, tedaj sploh ne vem, po kaj ste prišli!...«

Raoul si je trgal rokavice.

»Kdaj se je spoznala s tem »duhom«?

»Pred tremi meseci nekako!... Da, trije meseci so že minili, odkar jo je pričel poučevati!«

Vikont je obupano razprostrl roke in jih ves pobit zopet pobesil.

»Duh jo poučuje!... Kje pa?«

»Zdaj, ko je odšla z njim, vam ne vem povedati. Pred petnajstimi dnevi pa se je pouk vršil še v Kristinini loži. Pri meni ni bilo mogoče. Stanovanje je premajhno, slišala bi ju cela hiša. V Operi pa ob osmih zjutraj ni nikogar. Nihče ju ne moti!.. Razumete?...«

»Razumem! Razumem!« je vzkliknil vikont in se je naglo poslovil od stare mamice, ki se je spraševala, če ni vikont malo trčen.

V salonu je Raoul zadel na sobarico in za hip mu je prišlo na misel, da bi poskusil od nje kaj zvedeti. Toda zazdelo se mu je, da vidi lahen nasmeh na njenih ustih. Mislil je, da se mu roga. Zato je hitro odšel. Ali ni vedel dovolj?... Želel se je poučiti, kaj hoče še več?... Vrnil se je na dom svojega brata v pomilovanja vrednem stanu.

Najrajše bi se bičal, butal z glavo ob zid! Kako je le mogel verjeti v tako nedolžnost, v tolikšno neomadeževanost! Da si je en sam hip skušal razlagati vse z naivnostjo, duševno preprostostjo, miselno nepokvarjenostjo! Kakšen duh glasbe?! Zdaj ga pozna! Zdaj ga vidi! To je čisto gotovo kak zanikarni tenorist, čeden dečko, ki poje z usti, zbočenimi v rožni popek! Oh, kako se je zdel sam sebi smešen! O ti neumni, neznatni, naivni grofiček Chagny! se je togotno zmerjal Raoul. In ona! Kakšen satansko pretkani stvor!

Vendar mu je dobro storil ta dir po ulicah in mu malo ohladil plamen v možganih. Ko je stopil v sobo, se je hotel brž vreči na posteljo, da zaduši v blazinah plač. Toda tam je bil brat in Raoul se mu je zgrudil kot otrok na roke. Grof ga je po očetovsko tolažil, ne da bi spraševal za pojasnilo. Sicer pa bi se Raoul obotavljal pripovedovati zgodbo o **duhu glasbe.** So stvari, s katerimi se človek ne more ponašati, so pa tudi take, da bi bilo preponižljivo, če bi ga kdo zanje pomiloval.

Grof je odvedel brata na večerjo v kabaret. Spričo svojega tako svežega obupa bi Raoul ta večer najbrž odklonil sleherno povabilo, če mu ne bi grof povedal, da so prejšnji večer srečali kraljico njegovega srca v galantnem spremstvu v Bulonjskem gozdu. Spočetka vikont ni maral verjeti, ko pa mu je grof navedel celo vrsto točnih podrobnosti, se ni mogel več upirati. Videli so jo v pokriti kočiji s spuščenim oknom. Zdelo se je, da slastno vdihava mrzli nočni zrak. Bila je prelestna mesečina. Zato so jo čisto natanko spoznali. Njenega spremljevalca pa ni bilo mogoče prav razločiti. Opazili so le nejasno silhueto. Kočija je vozila »korakoma« po samotnem drevoredu za longchampskimi tribunami.

Raoul se je oblekel ves razkačen in, da pozabi svoje gorje, se je že hotel vreči v »vrtinec naslad«. Žalibog! Bil je nadvse čemeren gost in znova se ga je lotila neskončna otožnost. Zgodaj je zapustil grofa in ob desetih je že dospel s klubsko kočijo za longchampske tribune.

Bil je volčji mraz. Cesta se je zdela zapuščena, obsevala jo je jasna mesečina. Ukazal je kočijažu, naj ga čaka v stranski aleji, sam pa je stopal kolikor mogoče neopaženo gori in doli za tribunami.

Ni še preteklo pol ure, odkar je delal te zdravstvene vaje, kar se pojavi s pariške strani kočija in zavije v njegovo smer. Vozila je stopoma.

Takoj je pomislil: ona je! Srce mu je začelo zaglušno biti, kakor tedaj, ko je poslušal moški glas za vrati lože... Moj Bog! Kako silno jo je ljubil!

Voz se je bližal. Vikont pa se ni ganil. Čakal je!... Če je ona, je bil odločen, skočiti konjema za vrat!.. Za vsako ceno je hotel obračunati z angelom glasbe!..

Še nekaj korakov in kočija bo vštric Raoula. Ni dvomil, da je Kristina .. Zares se je sklonila skozi vrata ženska glava.

Zdajci jo je razsvetlil bledi soj meseca.

»Kristina!«

Blaženo ime ljubezni mu je privrelo z ustnic in iz srca. Ni se mogel zdržati!... Planil je, a bilo je prepozno. Na njegov klic, ki je preparal noč, se je kočijo spustila v divji dir. Zdrčala je mimo, ne da bi mogel izvesti svojo namero. Okno na vratih se je zopet dvignilo. Obličje mlade ženske je izginilo. Stekel je za kočijo: zaman! Videl jo je samo še kot črno, oddaljeno točko na beli cesti.

Klical je: Kristina, Kristina!... Nobenega odgovora. Obstal je sredi popolne tišine.

Obupni pogled je vprl k nebu, k zvezdam. Raoul se je s pestjo bil po žarečih prsih: ljubil je in ni bil ljubljen!

Z mračnim očesom je strmel v zapuščeno, mrzlo cesto, v bledo, mrtvo noč. Nič ni bilo bolj ledeno, bolj mrtvo kot njegovo srce: vzljubil je bil angela in zdaj je reziral žensko!

Preselitev trgovine

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem premestil svojo trgovino z usnjem in čevljarskimi potrebščinami **iz Gosposke ulice štev. 8, v lastno hišo v isti ulici štev. 6,** kjer sem trgovino znatno povečal ter se cenjenim strankam tudi za vnaprej najtopleje priporočam.

Z odličnim spoštovanjem 3289 a

Anton Hofbauer
trgovina z usnjem in čevljarskimi potrebščinami
CELJE, Gosposka ulica štev. 6

Najpopolnejši Stoewer šivalni stroji
za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, oglejte si to izrednost pri tvrdki
Lud. Baraga, Ljubljana, **Šelenburgova ulica 6/I.**
trezoračen pouk 15-letna garancija
Telefon št. 980

Radi preselitve znaten popust! 3361 a **F. & M. Rozman** Ljubljana, Židovska ul. 4.
Moške srajce, volnenina pod lastno ceno!

Primerjajte delo in cene
in prepričali se bodete, da so izdelki poslovnih knjig
knjigoveznice K. T. D. v Ljubljani,
Kopitarjeva ulica štev. 6 II. nadstropje
BREZ KONKURENCE.
En gros. 43 4 **En detail.**

Javna skladišta
družba z o. z.
Ljubljana, Dunajska cesta 33
(v nekdanjih prostorih tvrdke Balkan)
vskladiščuje blago po najugodnejših kondicijah, izvršuje vse špedicijske posle (mednarodne transporte, lokalne prevoze, prevoze pohištva), daje tarifne informacije in izvršuje revizijo voznih listov in železniške reklamacije. Cene kulantne. 3048
Brzojavni naslov „Skladišta" Telefon št. 366

Zahvala.

Ob priliki izgube našega iskreno ljubljenega soproga, očeta, deda, brata in tasta, gospoda

Nikota Lenčeka
notarja v Škofji loki

smo prejeli toliko dokazov sočutja, da nam je težko zahvaliti se vsakemu posebej.

Posebno pa se moramo zahvaliti g. dr. Hubadu in njegovi gospe soprogi za pomoč in tolažbo v najtežjih urah; g. sodniku Batisti za dobre nasvete in pomoč ter g. Podobniku za njega požrtvovalnost. Globoka zahvala pa gre tudi častiti duhovščini za spremstvo na zadnji poti in g. davčnemu upravitelju Adamiču ter gg. lovcem za lepo uprizorjeni lovski pogreb.

Dalje dolgujemo zahvalo govornikoma g. notarju Hudoverniku, predsedniku notarske zbornice in g. notarju Hafnerju kot zastopniku Slov. tov. društva za v srce segajoča govora; dalje gg. pevcem za ginljive žalostinke, škofjeloškemu Sokolu pod vodstvom staroste g. Dolenca in škofjeloškemu gasilskemu društvu, ki so zadnjikrat počastili dragega pokojnika ter vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja. 3378 a

Škofja Loka, dne 23. aprila 1926.

Žalujoči ostali.

✝

Tužnega srca javljamo prebridko vest, da nas je naš srčno dobri in iskreno ljubljeni soprog, oče, ded, brat, tast, svak in stric, gospod

Franc Čarman
dolgoletni strojnik Blasnikove tiskarne, sedaj v p.

danes, dne 23. aprila 1926 po dališem trpljenju in vdan v božjo voljo, v 63. letu svoje starosti za vedno zapustil in se preselil v večnost.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, 25. aprila 1926 ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Ižanska cesta št. 27, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v farni cerkvi pri Sv. Jakobu v ponedeljek.

V Ljubljani, dne 23. aprila 1926.

Neža roj. **Rušnov,** soproga. — **Frano** in **Josip,** sinova, **Frančiška** por. **Kollwitz, Emilija** in **Anica,** hčere. — **Paul Kollwitz,** zet, **Ivanka** roj. **Jančič,** sinaha. — **Josip Čarman,** brat **in vsi ostali sorodniki.**

(Posebna obvestila se ne razpošiljajo.)

Koupé-voz!
Proda se dobro ohranjen koupé in kučirni voz, eventualno se zamenja tudi za kako drugo blago. Proda se po primerno zmerni ceni. — Dopisi na upravo Jutra pod značko „Koupé-voz 3372"

Zadnja moda
je ažur in entlane čipke v perilu — Ugodne nizke cene pri.
TONI JAGER-ČERNE,
Ljubljana, Dvorni trg 1 122

AVTO
v zelo dobrem stanju, prirejen za trgovska potovanja, **naprodaj.**
Dopise poslati na upravništvo „Jutra" pod **„Avto 40"** 3338 a

Odlikovane Tovarne
E. Frette e C.
Monza (Italia)
Tkanine — Prtenine — Perilo
Oprema za dom — za neveste
Dobave za hotele, restavracije in zdravilišča
OBRNITI SE NA PODRUŽNICO v TRSTU VIA MAZZINI, 30

Zahvala.

Ob priliki izgube svoje ljubljene soproge 3374 a

Slave Jakopec-Ličen
učiteljice

sem prejel toliko dokazov sočutja in naklonjenosti, da mi je težko izraziti svojo hvaležnost vsakemu posebej. Dolžan sem najsrčnejšo zahvalo p. n. tukajšnjemu rudniškemu ravnateljstvu, g. narodnemu poslancu Josipu Škobernetu za genljivi govor, domačemu učiteljstvu za izraz iskrenega sočutja in za krasen venec, dalje vsem tovarišem in tovarišicam, ki so prihiteli od blizu in daleč, p. n. čč. duhovščini, rudniškemu nameščenstvu, gg. pevcem za genljive žalostinke, g. predsedniku učiteljskega društva Voglarju za genljivi nagrobni govor, vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so spremili blago pokojnico na njeni zadnji poti in mi stali ob teh težkih dnevih tolažilno ob strani.

Senovo pri Rajhenburgu, 20. aprila 1926

Franjo Jakopec, soprog

Suho, večje
skladišče
za vskladiščenje pet do deset vagonov blaga
se išče za takoj ali pozneje.
Ponudbe pod „Abece" na upravo „Jutra".

✝ 3371-a

Vsegamogočnemu se je dopadlo, da je nehalo utripati zlato srce naše ljube druge mamice, gospe

Marije Bocak vd. roj. Klander
hišne posestnice

ki je umrla dne 22. aprila ob 10¼ uri zvečer po kratki zelo mučni bolezni, potolažena s sv. zakramenti v starosti 69 let.

Pogreb se bo vršil v soboto dne 24. aprila ob 5. uri popoldne na tukajšnje pokopališče.

Neizmerno ljubezen, izkazano nama otrokoma, ji zamore poplačati samo Bog. Večna pa bo najina hvaležnost.

TRŽIČ, dne 22. aprila 1926.

Karol Bocak, sin. — **Mimi Nosan** roj. **Bocak,** hčerka **Ostali sorodniki: Mihaela Šinkovec,** sestra. — **Jelica Bocak** roj. **Jelenc,** sinaha. — **Frano Nosan,** zet. — **Jurček** — **Titka,** vnuka.

✝ 3379 a

Vsegamogočni je rešil neznosnega težkega trpljenja dne 22. t. m. ob pol 9. uri in poklical v vsemir našo premilo mamo, sestro, svakinjo ozir. soprogo

Marijo Žniderčič roj. Peklar
soprogo pol. oficijala v. p.

Pogreb se vrši danes ob pol 16. uri iz hiše žalosti, Stari trg 20, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Trieste, Zavtar, 23. IV. 1926.

Žalujoči:
Franc, soprog. **Anka** hči **Jože,** sin. **Anton Peklar,** brat **Marija Peklar** svakinja. **Amalija Kramaršič,** sestra. **Lina, Antonietta, Dina,** nečakinje, **ter ostali sorodniki**

Urejuje in izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.